

Dla pracy, zdrowia i środowiska
60 lat Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi

pod redakcją Jolanty Przyłuskiej

Dla pracy, zdrowia i środowiska
60 lat Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi

pod redakcją Jolanty Przyłuskiej

Łódź 2014

Redaktor prowadząca: Katarzyna Rogowska

Redakcja językowa: Katarzyna Rogowska (str. 5, 109–149), Aneta Wieczorek (str. 9–53, 86–108), Dobromiła Okrasa (str. 57–85)

Korekta: Dobromiła Okrasa (str. 5–28, 86–130, 153–175), Aneta Wieczorek (str. 29–53, 57–85, 131–149)

Zdjęcia: część I – Krzysztof Kwaskowski (str. 9), Urszula Czapla (str. 10 lewa góra, 10 lewy dół, 25, 32, 44, 45), Peter Grešner (str. 28, 35 dół, 38, 39 góra, 40), Tadeusz Hałatek (str. 35 góra, 36 góra, 39 dół, 41, 42 góra, 43), Monika Schmidt-Iltchev (str. 36 dół, 37), Zbigniew Józwiak (str. 42 dół), część II – Monika Schmidt-Iltchev

Projekt okładki, przekładek i ilustracji: Ida Kuśmierczyk

Opracowanie graficzne i skład: Monika Popielata

eISBN 978-83-63253-10-3

Copyright by © Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera, Łódź 2014

Wydawca:

Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera
ul. św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8, 91-348 Łódź
<http://www.imp.lodz.pl/oficyna>

Słowo wstępne	5
----------------------------	---

Część I

Cele, zadania i struktura organizacyjna IMP w latach 2004–2014

Jolanta Przyłuska

Cele, zadania i struktura organizacyjna Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w latach 2004–2014	9
Działalność naukowo-badawcza	13
Wyzwania dla IMP stawiane przez reformy systemowe	13
Działalność krajowa	13
Współpraca międzynarodowa	15
Zasoby ludzkie	25
Dyrektor IMP	25
Dyrekcja i kadra kierownicza IMP	26
Struktura zatrudnienia	29
Dorobek publikacyjny	30
Działalność kliniczna	32
Baza laboratoryjna i systemy zarządzania jakością	33
Krajowe centra, rejestry i bazy danych	44
Upowszechnianie wiedzy	45
Organizacja konferencji	45
Działalność szkoleniowa	46
Działalność wydawnicza	47
Promocja nauki	49
Nagrody i wyróżnienia	52

Część II

Zakłady naukowe i inne jednostki organizacyjne IMP w 2014

Zakład Polityki Zdrowotnej – Piotr Sakowski	57
Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy – Elżbieta Korzeniowska	61

Zakład Epidemiologii Środowiskowej – Wojciech Hanke	64
Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia – Irena Szadkowska-Stańczyk	70
Zakład Fizjologii Pracy i Ergonomii – Alicja Bortkiewicz	74
Zakład Psychologii Pracy – Dorota Merez-Kot	79
Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP – Joanna Piasecka-Zelga	83
Zakład Toksykologii i Kancerogenezy – Wojciech Wąsowicz	86
Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego – Sławomir Czerczak	92
Zakład Ochrony Radiologicznej – Marek Zmyślony	98
Zakład Zagrożeń Fizycznych – Małgorzata Pawlaczyk-Łuszczczyńska	103
Dział Zarządzania Wiedzą – Jolanta Przyłuska	106
Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii – Jolanta Walusiak-Skorupa	109
Klinika Alergologii i Zdrowia Środowiskowego – Cezary Pałczyński	119
Klinika Audiologii i Foniatrii – Mariola Śliwińska-Kowalska	122
Dział Farmacji Szpitalnej – Jolanta Walusiak-Skorupa	126
Biuro Zapewnienia Jakości – Marek Dobecki	127
Zespół Informatyków – Jacek Maciaszczyk	129
Dział Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń – Kamilla Szcześniak	131
Dział Finansowo-Księgowy – Karina Michałowska	134
Dział Administracyjno-Techniczny – Piotr Zwoliński	137
Dział Zarządzania Kadrami – Aleksandra Piotrowska	140
Biuro Współpracy z Zagranicą – Robert Klarecki	142
Oficyna Wydawnicza – Katarzyna Rogowska	143
Inne jednostki organizacyjne – Teresa Borowiecka	148

Część III

Rozwój kadry i pracownicy IMP w latach 2004–2014

Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia uzyskali w IMP stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego	153
Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia uzyskali poza IMP stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego	157
Osoby spoza IMP, które w IMP uzyskały stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego	159
Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia w IMP uzyskali tytuł naukowy profesora	162
Pracownicy IMP w latach 2004–2014	163

Słowo wstępne

W styczniu 2014 r. minęło kolejnych 10 lat działalności Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi, składających się w sumie na 60-letnią historię samodzielnie działającej instytucji badawczej.

Jubileusz pragniemy utrwalić w pamięci, podsumowując dokonania minionej dekady poprzez cykl konferencji i spotkań w dniach 2–6 czerwca br. oraz przedstawiając ostatnie 10-lecie w niniejszej publikacji. Obchody 60 lat istnienia Instytutu są podziękowaniem dla wszystkich, którzy tworzyli, rozwijali i doskonalili system ochrony zdrowia, eliminując lub skutecznie ograniczając zagrożenia środowiska pracy, a także przyczyniali się do kształcenia i rozwoju kadr profesjonalistów ochrony zdrowia pracujących.

Publikacja pt. „Dla pracy, zdrowia i środowiska – 60 lat Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera” pod redakcją Jolanty Przyłuskiej zawiera historię Instytutu z lat 2004–2014 i stanowi dopełnienie tego, co zostało opisane w książce pt. „50 lat. Instytut Medycyny pracy im. prof. J. Nofera” pod redakcją Jana Noski wydanej w 2004 r.

Niniejsza publikacja tak jak poprzednia składa się z 3 głównych części, w których omówiono cele, zadania, strukturę organizacyjną, zakres działania zakładów naukowych i rozwój kadry oraz zawarto wykaz osób pracujących w Instytucie w latach 2004–2014.

W części pierwszej została przedstawiona działalność naukowo-badawcza jednostki poprzez pryzmat wyzwań, jakie postawiły przed nią reformy systemowe wprowadzone w nauce. Pokazano też, w jaki sposób Instytut odnalazł się w nowej sytuacji, realizując kolejne ważne projekty krajowe i biorąc udział w inicjatywach międzynarodowych. Podkreślono również szczególną rolę kadry menadżerskiej i naukowo-badawczej Instytutu.

Część druga książki zawiera opis zakładów naukowych i innych jednostek organizacyjnych tworzących wspólny organizm, których dokonania przyczyniły się do rozwoju Instytutu oraz zaowocowały zdobytymi stopniami i tytułami naukowymi przedstawionymi w części trzeciej publikacji. Zamykający tę część wykaz pracowników, który obejmuje wszystkie osoby zatrudnione w ciągu ostatnich 10 lat, dopełnia obraz Instytutu.

Jubileusz 60-lecia Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi skłania zarówno do podróży w przeszłość, jak i pozytywnego spojrzenia w przyszłość. Monografia nie pozwala zapomnieć o kolejnych latach działalności Instytutu oraz o Tych, którzy pracowali na jego aktualny wizerunek.

Składając wyrazy szacunku i podziękowania wszystkim, którzy budowali i wciąż budują historię Instytutu, zachęcam do lektury.

Prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński
Dyrektor Instytutu Medycyny Pracy
im. prof. dra med. Jerzego Nofera

Część I
Cele, zadania i struktura organizacyjna IMP
w latach 2004–2014

Cele, zadania i struktura organizacyjna Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w latach 2004–2014

Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera (IMP) w Łodzi jest wyspecjalizowaną jednostką badawczą zajmującą się problematyką ochrony zdrowia pracujących oraz zagadnieniami zdrowia publicznego i zdrowia środowiskowego. Powstał w 1954 r. jako samodzielny resortowy instytut naukowo-badawczy, podległy Ministrowi Zdrowia, i już od 60 lat współtworzy i rozwija system ochrony zdrowia pracujących, prowadząc działalność naukową, leczniczą, ekspertyzową, wdrożeniową, szkoleniową i wydawniczą. Instytut został zakwalifikowany do kategorii A jednostek naukowych na podstawie kompleksowej oceny za lata 2009–2012 przeprowadzonej w 2013 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Celem działalności IMP jest zapewnienie jak najlepszych praktycznych rozwiązań systemowych poprawiających warunki życia i pracy. Dzięki wysokim standardom prowadzonych badań jest jednym z głównych ośrodków naukowo-badawczych w kraju. Zatrudnia wyspecjalizowaną kadrę – 98 pracowników naukowych, w tym 27 z tytułem profesora. Wśród nich są wysokiej rangi specjaliści medyczni pracujący jako Konsultanci Krajowi w dziedzinie medycyny pracy oraz w dziedzinie audiologii i foniatrii, a także jako Konsultanci Wojewódzcy województwa łódzkiego w dziedzinie toksykologii klinicznej oraz medycyny pracy.

Instytut od 1987 r. ma uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego i doktora nauk medycznych w zakresie medycyny i biologii medycznej, a od 2010 r. do nadawania stopnia naukowego doktora nauk o zdrowiu. W ostatniej dekadzie w Instytucie stopień naukowy doktora przyznano 29 osobom, doktora habilitowanego – 16, a 7 pracownikom Instytutu nadano tytuł profesora.

Od wielu lat IMP utrzymuje współpracę naukową z placówkami o podobnym profilu w kraju i za granicą, a także z wieloma organizacjami o charakterze międzynarodowym, m.in. ze Światową Organizacją Zdrowia (World Health Organization – WHO), Międzynarodową Organizacją Pracy (International Labour Organization – ILO) oraz z Międzynarodową Komisją Zdrowia Pracujących (International Commission on Occupational Health – ICOH). Od 1975 r. Instytut współpracuje z WHO w dziedzinie medycyny pracy i zdrowia środowiskowego, uczestnicząc w międzynarodowych programach badawczych i spotkaniach naukowych.

dr Ewa Wągrowaska-Koski (1947-2014) –
Konsultant Krajowy w dziedzinie medycyny pracy

prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska –
Konsultant Krajowy w dziedzinie audiologii
i foniatrii

prof. dr hab. med. Jolanta Walusiak-Skorupa –
Konsultant Wojewódzki województwa łódzkiego
w dziedzinie medycyny pracy

dr hab. Zbigniew Kołaciński –
Konsultant Wojewódzki województwa łódzkiego
w dziedzinie toksykologii klinicznej

Instytut ma liczne osiągnięcia w dziedzinie oceny ryzyka, ochrony środowiska, higieny pracy oraz oceny narażenia pracowników na działanie chemicznych i fizycznych czynników ryzyka, takich jak arsen, radon, hałas i pola elektromagnetyczne. Jest również odpowiedzialny za wdrażanie praktycznych rozwiązań w zakresie oceny zagrożeń zdrowia w miejscu pracy, aktualizowanie danych, wprowadzanie systemów monitorowania pracowników i rozwój metodologii oceny czynników szkodliwych. Instytut przyczynił się do istotnego rozwoju i poszerzenia diagnostyki i profilaktyki chorób zawodowych, takich jak astma, zaburzenia głosu i słuchu lub stres związany z pracą. W ostatnich latach dzięki pracom badawczym w ramach europejskiej Sieci Doskonałości ECNIS (Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility – Środowiskowe Uwarunkowania Nowotworów, Dieta i Indywidualna Wrażliwość), koordynowanej przez IMP, został osiągnięty znaczący postęp w badaniach (z wykorzystaniem biomarkerów) ryzyka powstania raka w wyniku długotrwałego zawodowego i środowiskowego narażenia na działanie czynników szkodliwych oraz wpływu czynników genetycznych.

Jakość badań prowadzonych w Instytucie potwierdzają uzyskane i systematycznie rozszerzane akredytacje na określone rodzaje badań i wzorcowań. Obecnie laboratoria należą do 5 zakładów IMP posiadają akredytacje Polskiego Centrum Akredytacji, a 2 spełniają wymagania Dobrej Praktyki Wytwarzania (Good Manufacturing Practice – GMP) i Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (Good Laboratory Practice – GLP).

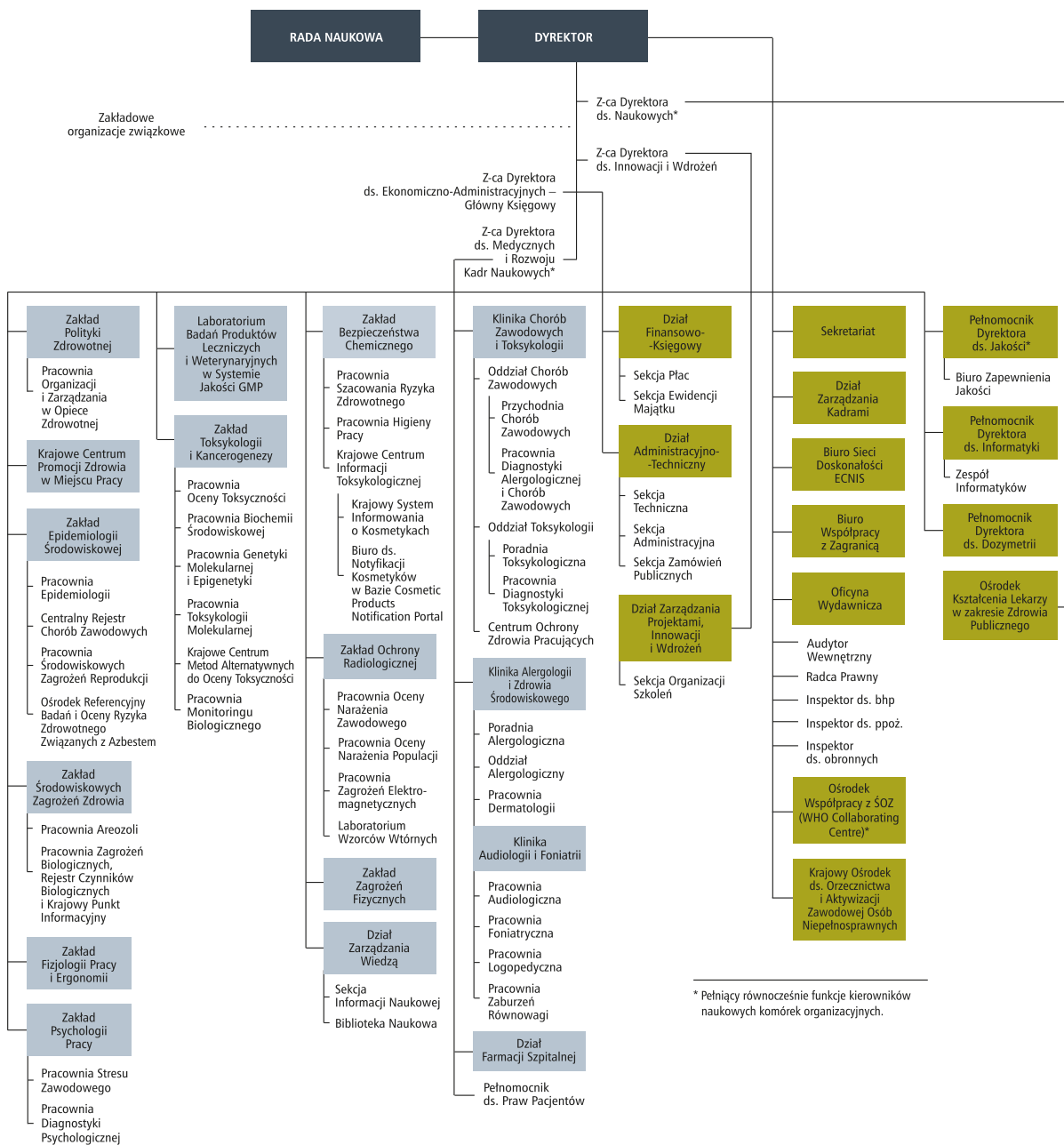
Ponadto Instytut zajmuje się edukacją lekarzy i pracowników służby zdrowia, a także promocją zdrowia i popularyzacją zdrowego stylu życia. Prowadzi liczne szkolenia i programy edukacyjne dotyczące takich zagadnień, jak zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy nauczyciela, promocja zdrowia wśród nisko wykształconych pracowników, znaczenie prawidłowej rejestracji danych w służbie medycznej, właściwa ocena ryzyka zdrowia po wprowadzeniu standardów Unii Europejskiej, redukcja stresu w miejscu pracy, profilaktyka chorób skóry, alergie, zaburzenia słuchu, choroby zakaźne, choroby układu krążenia oraz zagrożenia psychospołeczne.

Działalność lecznicza, konsultacyjno-orzecznicza i rehabilitacyjna Instytutu obejmuje świadczenia w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób zawodowych, zatruc, chorób alergicznych, skutków zdrowotnych działania czynników środowiskowych oraz zaburzeń słuchu i głosu.

Warto również podkreślić, że w Instytucie są tworzone rejestry i bazy danych wykorzystywane przy wydawaniu opinii i sporządzaniu ekspertyz dla organów państwowych i europejskich instytucji zarządzających. Funkcjonują również telefoniczne linie konsultacyjne dotyczące chorób zawodowych, substancji toksycznych, rakotwórczych, mutagennych oraz czynników biologicznych.

W ostatniej dekadzie Instytut uczestniczył w ponad 100 międzynarodowych projektach, a w przypadku 15 z nich był koordynatorem. W 2006 r. był laureatem Nagrody „Kryształowej Brukselki” dla najlepszego polskiego instytutu badawczego w 6. Programie Ramowym, a w 2009 r. otrzymał nagrodę WHO za badania nad promocją zdrowia.

Wyniki badań zrealizowanych w Instytucie w latach 2004–2013 zostały opublikowane w 3093 pracach naukowych, z czego 713 publikacji zaprezentowano w prestiżowych czasopismach posiadających impact factor. W innych publikacjach prace te były cytowane 10 464 razy.

* Pełniący równocześnie funkcje kierowników naukowych komórek organizacyjnych.

Stan na 1 kwietnia 2014 r.

Podstawowa struktura organizacyjna IMP

Wyzwania dla IMP stawiane przez reformy systemowe

W minionym 10-leciu istotnym wydarzeniem określającym kierunki działania Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi jako jednostki badawczej było wejście w życie reformy nauki. W 2010 r. ogłoszono pakiet 6 systemowych ustaw pod wspólnym tytułem „Budujemy na wiedzy – Reforma nauki dla rozwoju Polski”, odpowiadających na współczesne potrzeby całego środowiska badaczy i umożliwiających włączenie się w światowy nurt badań. Najważniejsze zmiany dla Instytutu przyniosły ustawy o: instytutach badawczych, zasadach finansowania nauki, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowym Centrum Nauki.

Pakiet ten przedstawia najnowsze rozwiązania dotyczące działalności jednostek naukowych, zasad ich finansowania i oceny jakości pracy badawczej. Zawiera też informacje o nowych możliwościach i zasadach aplikowania o środki na badania oraz o zadaniach 2 niezależnych agencji finansujących naukę – Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), odpowiadającego za badania wdrożeniowe, i Narodowego Centrum Nauki (NCN), odpowiedzialnego za badania podstawowe.

Oprócz nowych zasad finansowania ustanowiono także nowe przepisy o stopniach i tytułach naukowych. Jednocześnie na mocy znowelizowanej ustawy przekształcono dotychczasowe jednostki badawczo-rozwojowe w instytuty badawcze. Nadrzędnym celem tych reform było zwiększenie konkurencyjności i poziomu naukowego jednostek naukowych. Wprowadzono też nowe zasady oceny wyników badań, którą powierzono Komitetowi Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN).

Wobec wyzwań stawianych przez reformy systemowe Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera dokonał wewnętrznych zmian, dostosowując wymagania wobec pracowników naukowych tak, żeby byli konkurencyjni w zakresie prowadzonych badań w skali globalnej, a poziom nauki spełniał kryteria międzynarodowe. W kompleksowej ocenie KEJN-u w 2013 r. Instytut został zakwalifikowany do kategorii A jednostek naukowych wśród instytutów należących do nauk o życiu w Grupie Wspólnej Oceny i tym samym utrzymał silną pozycję w skali kraju.

Działalność krajowa

W minionym 10-leciu krajowe instytucje naukowe zarządzały środkami finansowymi pochodzącymi zarówno z budżetu państwa (NCN, NCBiR), jak i z funduszy europejskich w programach operacyjnych. Instytut korzystał z obu źródeł finansowania. Od początku istnienia NCN Instytut uzyskał 6 grantów indywidualnych oraz 1 grant z NCBiR w ramach programu INNOTECH. Ponadto od 2007 r. realizował łącznie 8 projektów finansowanych z Programów Operacyjnych: Kapitał Ludzki (POKL) i Innowacyjna Gospodarka (POIG).

Projekty POKL i POIG realizowane w IMP

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Program Operacyjny Kapitał Ludzki				
Opracowanie kompleksowych programów ukierunkowanych na powroty do pracy	–	POKL.02.03.01-00-002/08	Jolanta Walusiak-Skorupa	2008–2011
Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych	–	POKL.02.03.01-00-001/08	Jolanta Walusiak-Skorupa	2008–2013
Wpływ poprawy psychospołecznych warunków pracy na ograniczenie kosztów ekonomicznych w firmach przechodzących procesy modernizacyjne i adaptacyjne – projekt badawczy	–	UDA-POKL.02.01.02-00-031/10	Dorota Merez-Kot	2011–2014
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka				
Barierowe materiały nowej generacji chroniące człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska	ENVIROTEX	POIG.01.03.01-00-006/08	Halina Aniołczyk Beata Kręcisz	2009–2012
Tools and methods useful in characterising the immunotoxic activity of xenobiotic substances	–	POIG.01.03.02-00-083/10	Konrad Rydzyński	2010–2014
Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierujących pojazdami w celu minimalizacji zagrożeń w ruchu drogowym	–	POIG.01.03.01-10-085/09	Alicja Bortkiewicz	2010–2014
Praca, Zdrowie, Środowisko – platforma informatyczna do efektywnego zarządzania wiedzą i badaniami naukowymi	–	POIG.02.03.00-00-017/10	Jolanta Przyłuska	2011–2014
Zintegrowany system informatyczny wspomagający badania nad nowotworami pochodzenia środowiskowego	SYSCANCER	POIG.02.03.01-00-040/13	Konrad Rydzyński	2014–2015

Opracowanie: Dział Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń IMP.

Współpraca międzynarodowa

Kiedy 1 maja 2004 r. Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, otworzyły się nowe perspektywy finansowania działalności badawczo-naukowej ze źródeł programów ramowych, programów Zdrowie Publiczne, Uczenie się przez Całe Życie i wielu innych.

W latach 2004–2014 naukowcy z Instytutu włączyli się w uzyskiwanie środków unijnych, realizując łącznie ponad 100 różnych międzynarodowych programów badawczych.

W ramach 6. Programu Ramowego Instytut był koordynatorem 4 dużych projektów – DIEPHY (Dietary Exposures to Polycyclic Aromatic Hydrocarbons and DNA damage), ECNIS (Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility), EPITOK (Transfer of Knowledge in Molecular Biology and Epidemiology of Occupational and Environmental Cancer), NOISEHEAR (Noise Pollution Effects on Auditory Organ), natomiast w ramach programu Zdrowie Publiczne 2 projektów – DRAGON fly i e-CAPACIT8.

Według raportu pt. „Udział Polski w 6. Programie Ramowym Wspólnoty Europejskiej”, wydanego przez Krajowy Punkt Kontaktowy, projekt ECNIS był 1 z 2 koordynowanych w Polsce sieci doskonałości i jedynym projektem finansowanym w ramach priorytetu FOOD. Udział w 7. Programie Ramowym wiązał się z nowymi wyzwaniami, wzrosła również konkurencja, dlatego dużym sukcesem Instytutu było otrzymanie dofinansowania na koordynację kolejnych projektów – ECNIS2 oraz REWARD.

Od 2005 r. dla nowych państw członkowskich Unii Europejskiej uruchomiono fundusze w ramach polsko-norweskiej współpracy badawczej, a także polsko-szwajcarskiej. W ramach pierwszej wymienionej Instytut zakończył realizację 3 projektów i rozpoczął 2 kolejne.

Łączna wartość projektów międzynarodowych, w których Instytut uczestniczy od 2005 r., przekroczyła 50 mln euro.

Projekty międzynarodowe realizowane w IMP

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
5. Program Ramowy				
Noise and industrial chemicals: interaction effects on hearing and balance	NoiseChem	QLK4-CT-2000-00293	Mariola Śliwińska-Kowalska Wiesław Sułkowski	2001–2004
European surveillance system on contact allergies – data center	ESSCA-DC (NAS1)	QLK4-CT-2001-00343	Marta Kieć-Świerczyńska	2002–2004
Toxicological evaluation of the immune function of pesticide workers: A European wide assessment. Extension of existing QOL contracts to include partners from the „newly associated states”	EUROPIT	QLK4-CT-2001-00211	Maciej Tarkowski	2002–2005
International network on children’s health, environment and safety	PINCHE	QLK4-CT-2002-02395	Wojciech Hanke	2003–2005

Projekty międzynarodowe realizowane w IMP – cd.

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
5. Program Ramowy – cd.				
Comparability of the operation and evaluation protocols of European proficiency testing schemes	COEPT	GTC1-2002-7302	Jan Gromiec	2003–2005
6. Program Ramowy				
Toxic threats to the developing nervous system: <i>in vivo</i> and <i>in vitro</i> studies on the effects of mixture of neurotoxic substances potentially contaminating food	DEVNER-TROX	FOOD-CT-2003-506143	Sławomir Gralewicz	2003–2006
Nuclear hormone receptors: their role in the assessment of developmental toxicity	NHR DevTox	LSSB-CT-2004-512153-SSA	Konrad Rydzyński	2004–2006
Dietary exposures to polycyclic aromatic hydrocarbons and DNA damage	DIEPHY	FOOD-CT-2003-505609	Robert Nilsson Konrad Rydzyński Jolanta Gromadzińska	2004–2007
Safety and efficacy for new techniques and imaging using new equipment to support European legislation	SENTINEL	FI6R-CT-2005-012909	Jerzy Jankowski	2005–2007
Investigative support for elucidation of the toxicological impact of nanoparticles on human health and the environment	NANOTOX	NMP4-CT-2004-013908	Jan Stetkiewicz	2005–2007
Strengthening public health research in Europe	SPHERE	SP23-CT-2005-513657	Stanisław Tarkowski	2005–2007
Development of a coherent approach to human biomonitoring in Europe	ESBIO	SSPE-CT-2005-022580	Marek Jakubowski	2005–2007
Improving the understanding of the impact of nanoparticles on human health and environment	IMPART	NMP4-CT-2005-013968	Jan Stetkiewicz	2005–2008
Environmental cancer risk, nutrition and individual susceptibility. Network of excellence	ECNIS	FOOD-CT-2005-513943	Konrad Rydzyński	2005–2010
Development of a platform and toolkit for understanding interaction between nanoparticles and the living world	NANO-INTERACT	NMP4-CT-2006-033231	Konrad Rydzyński	2007–2010
Optimized strategies for risk assessment of industrial chemicals through integration of non-test and test information	OSIRIS	GOCE-CT-2007-037017	Marek Jakubowski	2007–2011

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
7. Program Ramowy				
Research to assess economic dimension of occupational safety and health	EcOSH	200 549	Izabela Rydlewska-Liszkowska	2007–2010
Optimization of radiation protection of medical staff	ORAMED	211 361	Jerzy Jankowski	2008–2011
Portable particle detection device	PORPARDET	222 590	Irena Szadkowska-Stańczyk	2008–2011
European network on noise and health	ENNAH	226 422	Mariola Śliwińska-Kowalska	2009–2011
European coordination action on human biomonitoring	COPHES	244 237	Marek Jakubowski	2010–2012
A platform and inventors for child health research in Europe	RICHE	242 181	Marek Jakubowski	2010–2013
ECNIS: towards ECNIS centre for research and education on cancer, environment and food	ECNIS 2	266 198	Konrad Rydzyński	2011–2013
Managing risks of nanomaterials	MARINA	263 215	Konrad Rydzyński	2011–2014
Health and environment-wide associations based on large population surveys	HEALS	603 946	Kinga Polańska	2013–2018
Marie Curie				
Transfer of knowledge on molecular biology and epidemiology of occupational and environmental cancer	EPITOK	MTKD-CT-2004-509829	Konrad Rydzyński	2004–2008
Noise pollution effects on auditory organ – pathogenesis, risk assessment, prevention and treatment	NOISEHEAR	MTKD-CT-2004-003137	Mariola Śliwińska-Kowalska	2004–2008
Risk factors of work-related diseases – methods of evaluation and prevention	REWARD	PIRSES-GA-2008-230858	Alicja Bortkiewicz	2009–2013
Life Long Learning Programme				
Diversity of management tools for the workplace	DiManT	IRL/03/B/F/PP/-153103	Bogusław Barański	2003–2005
Workshops on the academic and practical tutoring in the European professional training in health care management	–	M03/61/k/D/237	Adam Cybart	2004
Innovative partnership between professionals for a European health management	MANA-HEALTH	FR/04/B/P/PP-151102	Dorota Chromińska-Szosland	2004–2006

Projekty międzynarodowe realizowane w IMP – cd.

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Life Long Learning Programme – cd.				
European network education and training in occupational safety and health	ENETOSH	2005-146 253	Jan Nosko	2005–2007
Workplace health management for older workers	WHM-Ageing	LLP-LdV-TOI-2007-BE-104	Elżbieta Korzeniowska	2007–2009
Translating Lisbon recommendations into an e-learning program for occupational safety & health specialists	ELWHP	LLP-LdV/Tol/2007/RO/013	Elżbieta Korzeniowska	2007–2009
Strengthening transversal competences of low educated employees concerning their health choices in the context of changing labour market	LEECH	142222-LLP-1-PL-GRUNDTVIG-GMP	Elżbieta Korzeniowska	2008–2011
Maximizing employee performance by minimizing the impact of substances in the workplace	MEPMIS	UK/09/LLP-LdV/TOI-163_265	Elżbieta Korzeniowska	2009–2012
Cyberbullying action network for parents' education	we CAN!	2010-1-LV-GRU06-00907 2	Elżbieta Korzeniowska	2010–2012
Joconda	JOCONDA	2011-1-FR1-LEO04-24215 9	Cezary Pałczyński	2011–2013
Making the EU clean of asbestos	ABClean	540447-LLP-1-2013-1-ES-LEONARDO-LMP	Beata Świątkowska	2013–2015
Zdrowie Publiczne				
Healthy work in an ageing Europe	ENWHP	2003120	Elżbieta Korzeniowska	2004–2005
Development of public health indicators for reporting environmental/occupational risks related to agriculture and fishery	DIRERAF	2004122	Wojciech Hanke	2004–2007
Exposure at UMTS electromagnetic fields: A study on potential adverse effects on hearing	EMFNear	2004127	Mariola Śliwińska-Kowalska	2004–2007
Development of structures for dissemination of good practice in the field of workplace health promotion in the acceding and applicant countries	DRAGON fly	2004316	Elżbieta Korzeniowska	2005–2006
Baltic sea public health training network	BalticHealth-Train	2004308	Dorota Chromińska-Szosland	2005–2007

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Zdrowie Publiczne – cd.				
Workplace health promotion, national health policies and strategies in an enlarging Europe	WHP	2004301	Elżbieta Korzeniowska	2005–2008
European training for health professionals on rapid responses to health threats	ETHREAT	2004207	Dorota Chromińska-Szosland	2005–2008
European content for public health awareness of the rural population on avian and influenza pandemic	ECOREIP	2006207	Wojciech Hanke	2007–2008
Guidelines for prevention of obesity in the workplace	GPOW	2006318	Wojciech Hanke	2007–2009
Move Europe. A campaign for the improvement of lifestyle – related workplace health promotion in Europe	Move Europe	2005303	Elżbieta Korzeniowska	2007–2009
A European health and environment information system for risk assessment and disease mapping	EUROHEIS-2	2006126	Irena Szadkowska-Stańczyk	2007–2011
The public health response to chemical incident emergencies	CIE TOOLKIT	2007205	Dorota Chromińska-Szosland	2008–2011
Evaluation of the impact of the smoke-free policies in Member States on exposure to second-hand smoke and tobacco consumption	IMPASH	2007313	Wojciech Hanke	2008–2011
Risk assessment and management – European training programme	RISK ASSETS	20081103	Sławomir Czerczak	2009–2011
European workplace and alcohol	EWA	20091224	Elżbieta Korzeniowska	2010–2012
Promoting vaccinations among migrant populations in Europe	PROMOVAX	20091109	Jerzy Kopias	2010–2013
Mental health promotion handbooks	MPH Hands	20091213	Elżbieta Korzeniowska	2010–2013
Safety evaluation of manufactured nanomaterials by characterization of their potential genotoxic hazard	NanoGeno-Tox	20092101	Konrad Rydzyński	2010–2013
Public health and work – promoting healthy work for employees with chronic illness	PHwork	20101208	Elżbieta Korzeniowska	2010–2013

Projekty międzynarodowe realizowane w IMP – cd.

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Zdrowie Publiczne – cd.				
Promotion of immunization for health professionals in Europe	HproImmune	20101102	Dorota Chromińska-Szosland	2011–2014
Strengthening occupational health professionals' capacities to improve health of the ageing workforces	e-CAPACIT8	20121210	Piotr Sakowski	2013–2015
Inne				
IOWA – Fogarty international training and research program in occupational environmental health	–	TW 010002	Wojciech Hanke	2001–2006
IOWA – Determination of factors which protect women from smoking relapse after delivery	–	08./IOWA/2001	Kinga Polańska	2004–2006
Maryland – mechanism of induction of cancers in the head/neck region by tobacco and alcohol and their prevention	–	PM-ERP/01-1104	Robert Nilsson	2004–2007
Health and safety at work	–	–	Neonila Szeszenia-Dąbrowska	2005
Flandria – identification of susceptibility for noise induced hearing loss	–	BOF UA-BWS 2003	Mariola Śliwińska-Kowalska	2005
IOWA – Pesticide exposures and effects on reproductive health in Polish greenhouse workers	–	IOWA/2005	Joanna Jurewicz	2005–2006
EUROSTAT – Consolidation of methodologies for collection of data on accidents at work and occupational diseases – Subaction B. Implementation of EODS methodology for the collection of data on occupational diseases	–	35200.2005.003-2005.632	Neonila Szeszenia-Dąbrowska	2005–2007
IOWA – Assessment of acute effects of exposure to endotoxins and glucans on the side of respiratory system of sewage treatment plant employees	–	IOWA/2006	Marcin Cyprowski	2006–2007
IOWA – Assessment of exposure to indoor allergens in day-care centers in Lodz, Poland	–	05605/IOWA	Alina Buczyńska	2007
PGO – hazardous substances emergency events surveillance	–	–	Sławomir Czerczak	2007

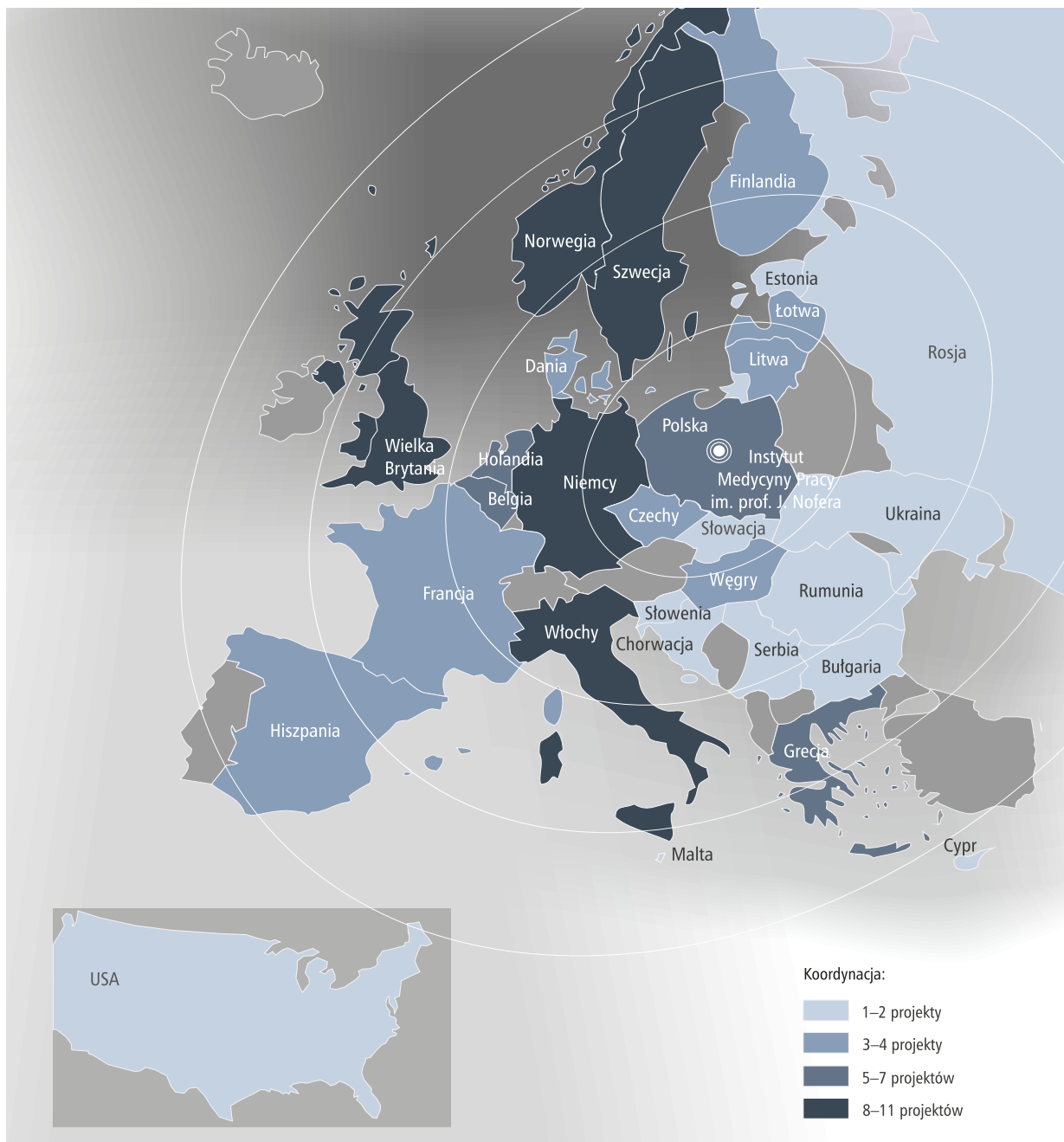
Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Inne – cd.				
WESTAT – Study to assess breast cancer risk from occupational exposure to organic solvents, including methylene chloride, carbon tetrachloride, benzene, and 1,2,3-trichloropropane	–	–	Beata Peptońska	2007
Influence of exposure to environmental tobacco smoke on children’s health and neurodevelopment	–	IOWA/2007/10S2	Kinga Polańska	2007–2010
International training and research in environment and occupational health	ITREOH	–	Joanna Marjańska	2008
Development of the Polish children environment and health action plan – webpage development	CEHAP + webpage development	EU/09/064887	Wojciech Hanke	2008–2009
Development of the Polish children environment and health action plan	CEHAP	EU.POL.HHE.700.RB.08.B	Wojciech Hanke	2008–2009
Development of the Polish environment and health information system	ENHIS	EU 08 08 75 76 EU 09 01 33 38	Wojciech Hanke	2008–2009
Follow-up of lung, UADT and kidney cancer patients from the Central Europe – A multicenter case-control study	–	GEE-09-10	Neonila Szeszenia-Dąbrowska	2009–2010
IOWA – Evaluation of blood borne infections in Central and Eastern European hospitals	–	IOWA/2009/7261	–	2009–2010
Demonstration of a study to coordinate and perform human biomonitoring on a European scale	DEMO-COPHES	LIFE 09 ENV/BE/000410	Marek Jakubowski	2010–2012
Cross-border exposure characterization for risk assessment in chemical incidents	CERACI	070401/2010/579055/ /SUB/C4	Sławomir Czerczak	2010–2012
Development and application of mitigation and adaptation strategies and measures for counteracting the global Urban Heat Island phenomenon	UHI	3CE292P3	Cezary Palczyński	2011–2014

Projekty międzynarodowe realizowane w IMP – cd.

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Inne – cd.				
Contract to elaborate a 'Report on the current situation in relation to occupational diseases' system in EU Member States and EFTA/EEA countries, in particular relative to Commission Recommendation 2003/670/EC concerning the European Schedule of Occupational Diseases and gathering of data on relevant related aspects	ODEC	VC/2010/0395	Jerzy Kopias	2010–2012
A pooled analysis of mortality and cancer incidence among workers first employed in the European rubber industry since 1975	IPRI	–	Beata Świątkowska	2012–2015
PHARE				
Chemical directives and administration	PHARE Project – Twinning contract	2002/000-580.02.02 / / Twinning contract: PL/IB/2002/OT/04	Marek Jakubowski	2003–2004
Strengthening administrative capacity for risk assessment	PHARE Project – Equipment contract	2002/000-580.02.02	Marek Jakubowski	2003–2004
Social and professional mobilisation of disabled persons – technical assistance	PHARE	PL2003/004-379/ /01.06.01/P	Ewa Wągrowaska-Koski Jan Nosko	2005–2006
Polsko-Norweski Mechanizm Finansowy				
A comprehensive analysis of risk after exposure to dioxins and dioxin-like polychlorinated biphenyls in Poland	DIOKSYNY	PL0074-SGE-00179-E-V2-EEA FM	Marek Jakubowski	2007–2011
Night shift work, melatonin metabolism and breast cancer risk factors in nurses	NIGHT SHIFT WORK	EOG/PNRF-243-AI-1/07	Beata Pepłońska	2008–2011
Prenatal and postnatal exposure to tobacco smoke. PAHs and heavy metals and the risk of respiratory diseases, allergy and poor mental and physical development	EOG WH	EOG/PNRF-218-AI-1/07	Wojciech Hanke	2009–2011
Breast cancer risk and epigenetic effects of the rotating night shift work and lifestyle	CLOCKSHIFT	EOG 89/2013	Beata Pepłońska	2013–2015

Nazwa projektu	Akronim	Numer projektu	Kierownik	Czas trwania
Polsko-Norweski Mechanizm Finansowy – cd.				
Enhancing the effectiveness of work-life balance initiative use	EFFECT	EOG 78/2013	Dorota Merez-Kot	2013–2016
Szwajcarsko-Polski Program Współpracy				
Prophylactic programme for prevention of addiction to alcohol, tobacco and other psychoactive substances	–	2/P/SPPW/KIK/68	Elżbieta Korzeniowska	2012–2014
Transition Facility				
Capacity building in the field of environmental health	–	PL2005/017-488.03.02	Cezary Pałczyński	2006–2009
Preparation for the implementation of the legislative package REACH	REACH	2004/016-829.02.01	Konrad Rydzyński Sławomir Czerczak	2006–2007
Improving the administrative supervision of the exposure to electromagnetic fields control system in the country	–	PL2005/IB/SO/01	Halina Aniołczyk	2007–2008
Enhanced implementation of EU law regarding asbestos and materials containing asbestos	–	2005/017-488.01.07	Neonila Szeszenia-Dąbrowska	2007–2008

Opracowanie: Dział Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń IMP.

Kraje biorące udział w projektach koordynowanych przez IMP w latach 2004–2014

Dyrektor IMP

Dyrektorem Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi (IMP) od 2000 r. jest prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński. Jego kariera naukowa rozpoczęła się w Wojskowej Akademii Medycznej, gdzie w latach 1974–1983 prowadził badania nad modyfikacją czynności mitochondriów pod wpływem różnych czynników chemicznych. W latach 1983–1987 kontynuował pracę naukową w Zakładzie Amin Biogennych Polskiej Akademii Nauk, gdzie zajmował się badaniami morfologii i czynności komórek tłuszczowych. Pracę w Instytucie rozpoczął w 1987 r. jako adiunkt. Kierował wtedy Pracownią Mikroskopii Elektronowej Zakładu Patomorfologii. Następnie jako docent i profesor zarządzał Zakładem Oceny Toksyczności oraz Zakładem Toksykologii i Kancerogenezy. Od 1994 r. pełnił funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych i zajmował się kształtowaniem i koordynacją polityki naukowej Instytutu. Był również współorganizatorem Szkoły Zdrowia Publicznego działającej w IMP.

Do głównych zainteresowań naukowych prof. Konrada Rydzyńskiego należą zagadnienia związane z toksykologią, głównie genotoksycznością, kancerogenezą i zagrożeniami związanymi z nanotechnologią. Profesor Rydzyński rozwijał też nowoczesne metody badawcze w toksykologii, a szczególnie metody alternatywne *in vitro* oraz systemy jakości w badaniach toksykometrycznych.

Profesor Konrad Rydzyński jest cenionym specjalistą w dziedzinie toksykologii. Opublikował około 120 publikacji naukowych, cytowanych ponad 900 razy, a jego indeks Hirscha wynosi 14. Pełni funkcję Redaktora Naczelnego czasopisma „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” (posiadającego impact factor), którego redakcja znajduje się w Instytucie. Zasiada też w Radzie Redakcyjnej czasopism: „Central European Journal of Occupational and Environmental Medicine” i wydawanej przez IMP – „Medycynie Pracy”.

W latach 1996–2002 prof. Rydzyński był członkiem komitetu wykonawczego EUROTOX (The Federation of European Toxicologist and European Societies of Toxicology), organizacji skupiającej krajowe towarzystwa toksykologiczne w Europie, natomiast w latach 2002–2009 pełnił funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego. Był również członkiem Rady Wykonawczej IUTOX (International Union of Toxicology). Profesor uczestniczył w pracach Grupy Doradczej Ekspertów dla 5. i 6. Programu Ramowego „Środowisko a Zdrowie” (1999–2006), a także SCENHIR (The Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks), DG SANCO EC (Directorate-General for Health and Consumers). Od 2009 r. jest ekspertem w European Commission Program SCALE – European Environment and Health Strategy, Consultative Forum, natomiast od 2011 r. jest honorowym członkiem Ukraińskiej Akademii Nauk Medycznych.

Profesor Konrad Rydzyński w latach 2004–2014 koordynował międzynarodowe projekty badawcze obejmujące m.in.:

- 6. Program Ramowy: NHR DevTox (2004–2006), DIEPHY (2004–2007), ECNIS (2005–2010), NANOINTERACT (2007–2010),
- 7. Program Ramowy: ECNIS 2 (2011–2013), MARINA (2011–2014),
- Marie Curie: EPITOK (2004–2008),
- Zdrowie Publiczne: NanoGenoTox (2010–2013),
- Transition Facility: REACH (2006–2007).

Obecnie kieruje projektem SYSCANCER (2014–2015) „Zintegrowany system informatyczny wspomagający badania nad nowotworami pochodzenia środowiskowego”, finansowanym w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Profesor Konrad Rydzyński od prawie 30 lat jest zaangażowany w pracę naukowo-badawczą, która istotnie wpłynęła na pozycję krajową i międzynarodową Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi.

Dyrekcja i kadra kierownicza IMP

W latach 2004–2014 następowały zmiany w strukturze kierowania i zarządzania wynikające z nowych zadań stawianych przed Instytutem, rozwojem zawodowym kadry kierowniczej, a także ze zmian kadrowych wynikających z zakończenia zatrudnienia w związku z przejściem na emeryturę części pracowników.

Dyrekcja 2004–2014

Funkcja	Osoba	Pełniąca/y funkcję	
		od	do
Dyrektor	prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński	1 stycznia 2000	nadal
Zastępca Dyrektora ds. Naukowych	prof. dr hab. med. Wojciech Hanke	1 stycznia 2000	nadal
Sekretarz Naukowy	prof. dr hab. Marek Jakubowski	1 marca 1987	31 grudnia 2010
Zastępca Dyrektora ds. Medycznych	prof. dr hab. med. Cezary Pałczyński	1 stycznia 2001	31 grudnia 2010
Zastępca Dyrektora ds. Medycznych i Rozwoju Kadr Naukowych	prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska	1 stycznia 2011	nadal
Zastępca Dyrektora ds. Planowania i Rozwoju	mgr Zofia Łącka-Krawczyk	1 stycznia 2007	31 grudnia 2010
Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych, Główny Księgowy	mgr Jerzy Mikulski mgr inż. Barbara Jurewicz	1 grudnia 1990 1 stycznia 2013	31 grudnia 2010 nadal
Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych	mgr Jerzy Mikulski	1 stycznia 2011	31 grudnia 2012
Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych – Główny Księgowy	mgr inż. Barbara Jurewicz	1 stycznia 2011	31 grudnia 2012
Zastępca Dyrektora ds. Innowacji i Wdrożeń	mgr Kamilla Szcześniak	1 stycznia 2013	nadal
Pełnomocnik Dyrektora ds. Jakości	dr Marek Dobecki	1 stycznia 1996	nadal
Pełnomocnik Dyrektora ds. Informatyki	dr Dariusz Kluszczyński mgr inż. Jacek Maciaszczyk	1 stycznia 2000 1 sierpnia 2006	31 lipca 2006 nadal
Pełnomocnik Dyrektora ds. Programów Międzynarodowych	prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska	1 marca 2000	23 czerwca 2005
Pełnomocnik Dyrektora ds. Planowania i Rozwoju	mgr Zofia Łącka-Krawczyk	1 stycznia 2000	31 grudnia 2006
Pełnomocnik Dyrektora ds. Dozymetrii	dr Joanna Domienik	1 kwietnia 2014	nadal

Dyrekcja IMP (od lewej): prof. dr hab. med. Wojciech Hanke, mgr Kamilla Szcześniak, mgr inż. Barbara Jurewicz, prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński, prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska

Kadra kierownicza IMP

Przewodniczący Rady Naukowej 2004–2014:

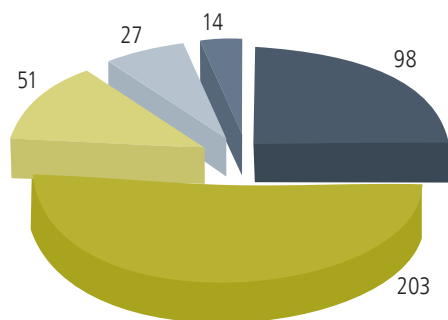
- prof. dr hab. med. Jan Steffen – 1991–2007,
- prof. dr hab. med. Julian Liniecki – 2008–2011,
- prof. dr hab. med. Marcin Kamiński – 2007–2008 i od 2011.

Struktura zatrudnienia

Obecnie w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi zatrudnione są 393 osoby. Stan zatrudnienia w ciągu ostatnich 10 lat zmniejszył się o 53 pracowników. Wśród tych, którzy zakończyli pracę w Instytucie, 1/3 stanowią osoby, które skorzystały z przysługujących im uprawnień emerytalnych. W strukturze zatrudnienia widoczna jest naturalna wymiana pokoleniowa. W ostatniej dekadzie zatrudniano głównie ludzi młodych, stwarzając im możliwość rozwoju naukowego przy jednoczesnym wspieraniu rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Potwierdziło to zdobycie przez Instytutu I miejsca w finale wojewódzkiego konkursu w 2014 r. i uzyskanie tytułu Firmy Przyjaznej Rodzicom. Konkursowi patronowało Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Zatrudnienie w latach 2004–2014 według stanu na 1 kwietnia 2014 r.:

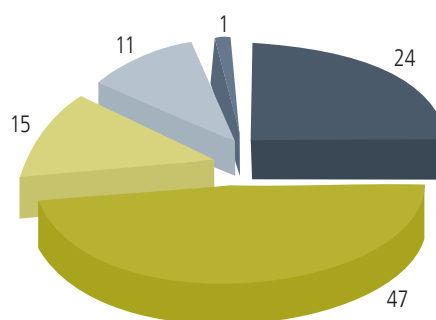
- liczba zatrudnionych w ciągu 10 lat (ogółem) – 483 osoby,
- liczba przyjętych do pracy – 293 osoby,
- liczba pracowników, którzy zakończyli pracę w IMP – 346 osób.

- pracownicy naukowo-badawczy
- pracownicy inżynierjno-techniczni
- pracownicy ekonomiczno-administracyjni
- pracownicy obsługi i robotniczy
- inni (lekarze rezydenci)

Stan na 1 kwietnia 2014 r.

Zatrudnienie w IMP w latach 2004–2014

- asystent
- adiunkt
- profesor nadzwyczajny
- profesor zwyczajny
- profesor wizytujący

Stan na 1 kwietnia 2014 r.

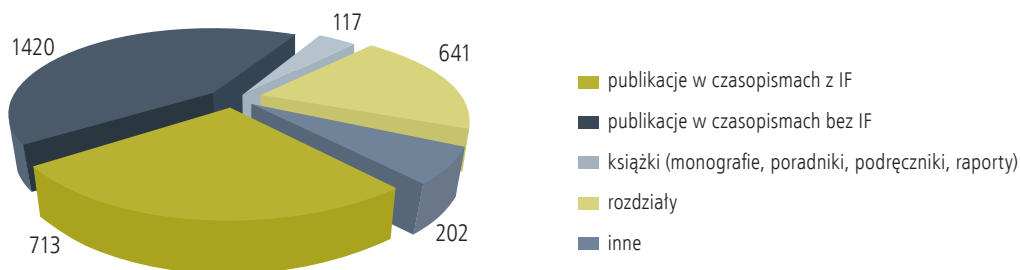
Kadra naukowo-badawcza IMP w latach 2004–2014

Dorobek publikacyjny

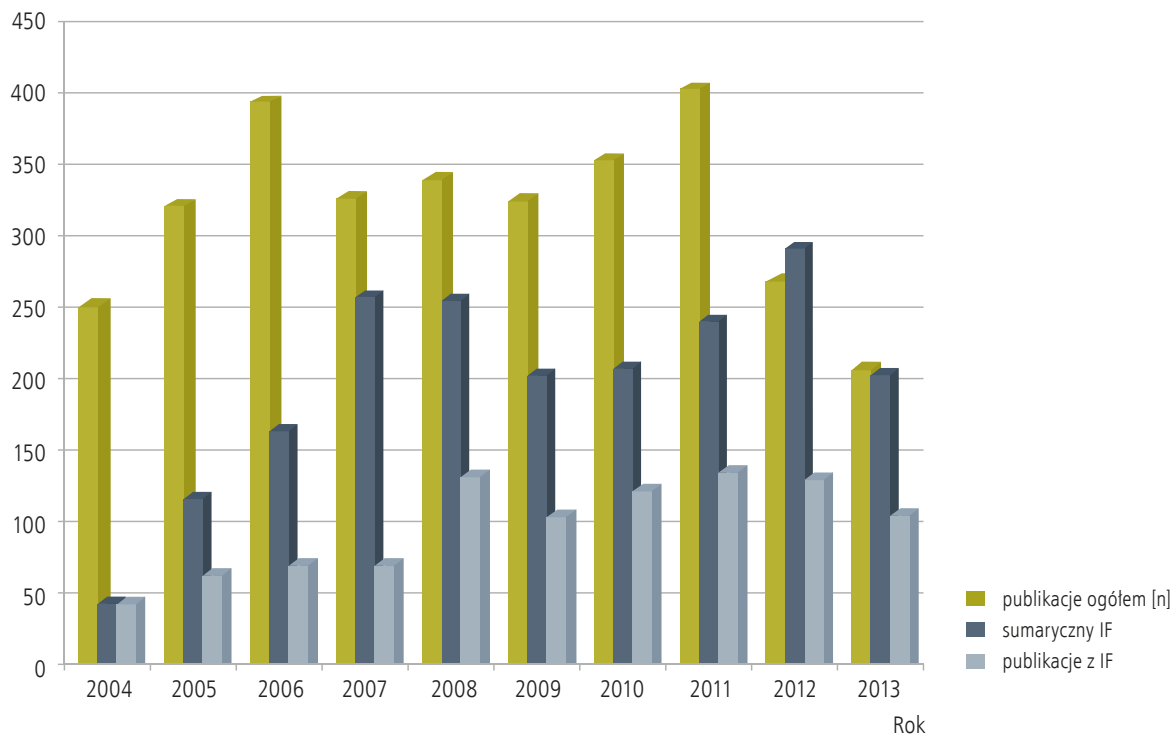
Osiągnięcia naukowe Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi jako jednostki badawczej oceniane są na podstawie analiz naukometrycznych, pokazujących liczbę i jakość powstających publikacji dokumentujących prowadzone badania. Najczęściej stosowane wskaźniki liczbowe wskazują liczbę publikacji, liczbę cytowań i indeks Hirscha (indeks H) odzwierciedlający zdolność do publikowania często cytowanych artykułów naukowych. W metodzie tej najlepiej punktowane są publikacje ukazujące się w najlepszych czasopismach.

Wyniki badań naukowych przeprowadzonych w Instytucie w ciągu minionych 10 lat zaprezentowano w 3093 publikacjach. Najistotniejsze rezultaty badawcze opublikowano w 713 prestiżowych czasopismach posiadających łączny impact factor: 1974,737.

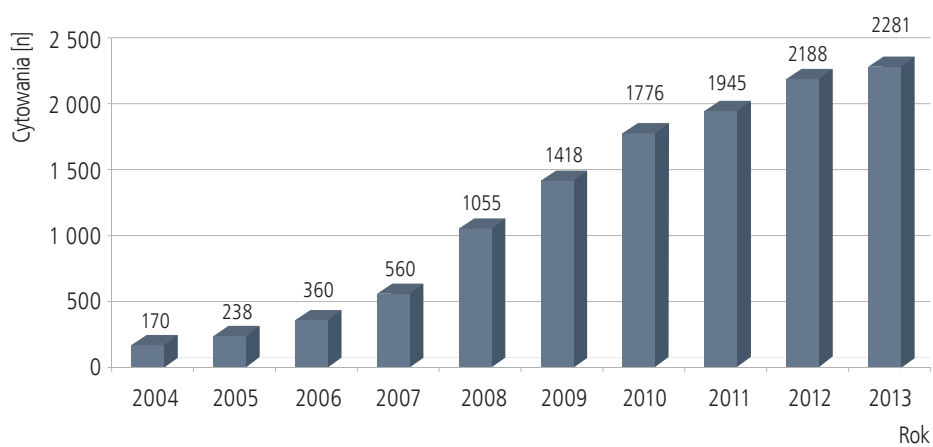
W bazie Web of Science Core Collection zarejestrowano łącznie 1423 pozycje z afiliacją Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi (stan na 8 kwietnia 2014). Prace te były cytowane łącznie 14 321 razy, a po odjęciu autocytowań – 13 235 razy. Średnia liczba cytowań na publikację wynosiła 10,06, indeks Hirscha osiągnął 46, a indeks Hirscha zmodyfikowany – 2,52.

Publikacje IMP w latach 2004–2013

Publikacje IMP i ich łączny impact factor w latach 2004–2013

Cytowania publikacji IMP w latach 2004–2013 według Web of Science Core Collection

Działalność kliniczna

Działalność kliniczna Instytutu obejmuje świadczenia w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób zawodowych i zatruc, chorób alergicznych i skutków zdrowotnych spowodowanych działaniem czynników środowiskowych oraz zaburzeń słuchu i głosu. Usługi medyczne prowadzone są przez Klinikę Chorób Zawodowych i Toksykologii, Klinikę Alergologii i Zdrowia Środowiskowego oraz Klinikę Audiologii i Foniatrii. Placówki te dysponują wysoko wykwalifikowaną kadrą lekarską i laboratoryjną oraz zapleczem technicznym pozwalającym na prowadzenie nowoczesnej, pełnej i kompleksowej diagnostyki.

Z corocznych sprawozdań z działalności IMP wynika, że w latach 2004–2013 w Klinice Chorób Zawodowych każdego roku przyjmowano około 2,6 tys. chorych. Wydano w sumie około 3 tys. opinii i orzeczeń. W Klinice Ostrego Zatrucia w latach 2004–2008 przyjęto w sumie ponad 13 tys. pacjentów, natomiast opinii lekarskich wydano prawie 500. W Przychodni Chorób Zawodowych w omawianym 10-leciu co roku diagnozowano prawie 1,6 tys. pacjentów oraz wydano razem ponad 20 tys. opinii i orzeczeń. Z kolei Klinika Audiologii i Foniatrii przyjmowała ponad 2 tys. pacjentów i wydawała ponad 2 tys. opinii rocznie. Pracownia Diagnostyki Toksykologicznej wykonała prawie 150 tys. badań diagnostycznych, natomiast Pracownia Dermatologii rocznie przyjmowała około 500 pacjentów i udzielała ponad 900 konsultacji.

Baza laboratoryjna i systemy zarządzania jakością

Od 2004 r. działania Instytutu dodatkowo koncentrują się na rozwoju bazy materialnej polegającym głównie na przebudowie i modernizacji bazy lokalowej oraz na wyposażeniu w najnowszą aparaturę naukowo-badawczą i informatyczną. Obecnie w wyniku ciągłych prac i inwestycji Instytut ma nowoczesne laboratoria wyposażone w specjalistyczną aparaturę badawczą. W wyniku prowadzonej od wielu lat polityki jakości, odnoszącej się do wymagań kompetencyjnych dla laboratoriów badawczych i wzorcujących, uzyskano, a następnie utrzymano i systematycznie rozszerzono akredytacje na określone rodzaje wykonywanych badań i wzorcowań. Dowodem profesjonalizmu i najwyższej jakości badań przeprowadzanych w Instytucie jest posiadanie przez laboratoria należące do 5 zakładów naukowych akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji:

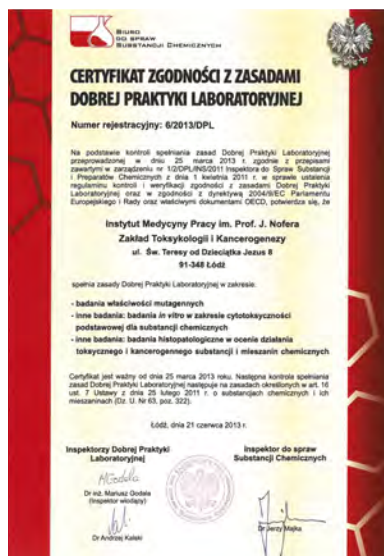
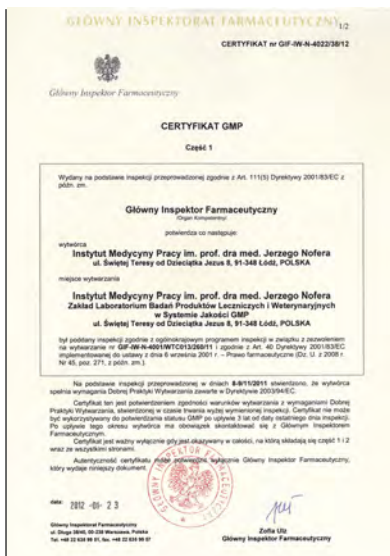
- Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego
 - Pracownia Higieny Pracy – certyfikat AB215,

- Zakład Toksykologii i Kancerogenezy
 - Pracownia Monitoringu Biologicznego – certyfikat AB1432,
 - Pracownia Biochemii Środowiskowej – certyfikat AB1432,
- Zakład Ochrony Radiologicznej
 - Pracownia Oceny Narażenia Zawodowego – certyfikat AB327,
 - Pracownia Zagrożeń Elektromagnetycznych – certyfikat AB327,
 - Laboratorium Wzorców Wtórnych – certyfikat AB327,
 - Laboratorium Wzorców Wtórnych – certyfikat AP075,
- Zakład Zagrożeń Fizycznych – certyfikat AB328,
- Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia
 - Pracownia Aerologii – certyfikat AB497.

Dodatkowo Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP otrzymało Zezwolenie GIF-IW-N-4001/31/08, które potwierdza zgodność systemu zarządzania w Laboratorium z wymaganiami Dobrej Praktyki Wytwarzania (GMP), na wykonywanie badań biologicznych w zakresie pirogenności, toksyczności, aktywności hemolizy, działania drażniącego i uczulającego, reaktywności śródskórnej produktów leczniczych i weterynaryjnych. Zakład Toksykologii i Kancerogenezy natomiast jest pierwszą i dotąd jedyną jednostką w kraju, której nadano (10 grudnia 2008) status jednostki spełniającej zasady Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (GLP) w zakresie badań cytotoksyczności podstawowej oraz genotoksyczności/mutagenności testami *in vitro*.

Utrzymanie, a co więcej, rozszerzanie akredytacji w laboratoriach IMP możliwe jest dzięki systematycznie przeprowadzanym inspekcjom, audytom wewnętrznym oraz przeglądom zarządzania.

Bazę laboratoryjną Instytutu stanowią nowoczesne pracownie wraz ze specjalistyczną aparaturą umożliwiającą badania na światowym poziomie. Do szczególnie ważnych należy zaliczyć:

- Analizator Operetta firmy Perkin Elmer do wysokowydajnej analizy obrazu hodowanych komórek (high content screening) sprzężony ze stacją robotyczną, umożliwiającą automatyzację w zakresie przygotowania próbek oraz pomiarów kinetycznych.
- Laserowy mikroskop konfokalny Leica TCS SP8 pozwalający na uzyskiwanie obrazów w wysokiej rozdzielczości oraz tworzenie dokumentacji fotograficznej w środowisku trójwymiarowym.

Analizator Operetta

Laserowy mikroskop konfokalny

- Chromatograf gazowy firmy Agilent (model 7890B) z detektorem mas (model 5977) (gas chromatography / mass spectrometry – GC/MS) oraz z detektorem chemiluminescencyjnym (model 355) (gas chromatography / electron capture detector – GC/ECD). Chromatograf jest wykorzystywany do identyfikacji i analiz ilościowych związków organicznych (GC/MS) oraz do oznaczania związków siarki (GC/ECD).
- Chromatograf gazowy firmy Hewlett Packard, HP 6890 Serie plus wyposażony w detektory: FID (Flame Ionization Detector) i NPD (Nitrogen Phosphorus Detector).

Zestaw GC/MS

Chromatograf gazowy

- Chromatograf ciekowy (high performance liquid chromatography – HPLC) firmy Waters 2695 wyposażony w detektory: Waters 996 Photodiode Array Detector i Waters 2465 Electrochemical Detector.
- Spektrometr mas z plazmą indukcyjnie sprzężoną (inductively coupled plasma mass spectrometry – ICP-MS), Elan DRC-e firmy Perkin Elmer w połączeniu z wysokosprawną chromatografią ciekową (HPLC).

Chromatograf ciekowy

Spektrometr mas z plazmą indukcyjnie sprzężoną

- Wysokorozdzielczy spektrometr mas (high resolution mass spectrometry – HRMS) AutoSpec Ultima NT firmy Waters, stosowany do analizy polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn i furanów (polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn – PCDD i polichlorowanych dibenzofuranów – PCDF) oraz dioksynopochodnych polichlorowanych bifenyli (dl-PCB) w próbach środowiskowych (takich jak osady rzeczne i jeziorne, gleba, woda) i biologicznych (mleko kobiet karmiących). Wysokorozdzielcza spektrometria mas jest jedyną techniką dopuszczoną przez amerykańską normę EPA 1613 odpowiednią do oznaczania powyższych związków.
- Zestawy do narażenia inhalacyjnego (donosowego), przeznaczone do przeprowadzania badań podstawowych z zakresu oceny toksyczności inhalacyjnej związków chemicznych i preparatów chemicznych. Zwierzęta laboratoryjne mogą być narażane na wdychanie aerozolu cieczy, pyłu lub nanocząstek. Prowadzone badania w sytuacji narażenia inhalacyjnego mają głównie na celu: określenie specyfiki reakcji w układzie oddechowym; oszacowanie toksycznego zagrożenia dla substancji, których główną drogą narażenia jest układ oddechowy; badania mechanizmu toksyczności wdychanego materiału. Zestaw do inhalacji nanocząstek lub nanokompozytów pozwala na ocenę toksyczności inhalacyjnej substancji. Prowadzone badania inhalacyjne oceniają ryzyko, jakie stosowanie nanocząstek stwarza dla środowiska i zdrowia ludzkiego.
- Próby biologiczne przygotowane do analiz na chromatografii cieczowej z tandemową spektrometrią mas. Zestaw ten wykorzystywany jest do monitoringu biologicznego markerów stresu oksydacyjnego i lotnych związków organicznych, biomarkerów narażenia środowiskowego (kotynina, ftalany, wybrane pestycydy) i analizy niektórych zanieczyszczeń żywności (akrylamid).

Wysokorozdzielczy spektrometr mas

Donosowy system inhalacyjny dla zwierząt laboratoryjnych

Chromatograf cieczerw z tandemową spektrometrią mas

- System do oczyszczania i frakcjonowania prób biologicznych i środowiskowych (PowerPrep4 FMS). Szybki i specyficzny zestaw przygotowania różnych matryc biologicznych i środowiskowych (gleba, sedymenty, popiół, mocz, krew, osocze, mleko) do analizy dioksyn, furanów, polichlorowanych bifenyli, ftalanów i innych biomarkerów narażenia środowiskowego na wysokorozdzielczym chromatografie gazowym sprzężonym ze spektrometrią mas (high resolution gas chromatography / high resolution mass spectrometry – HRGC/HRMS) lub chromatografie cieczowym z tandemową spektrometrią mas (liquid chromatography mass spectrometry – LC MS).
- Średnio- i wysokoprzepustowy system do reakcji łańcuchowej polimerazy (polymerase chain reaction – PCR) w czasie rzeczywistym QuantStudio™ 12K Flex (Life Technologies) służący do analizy ekspresji genów, polimorfizmu genetycznego, microRNA, analizy mutacji genowych i detekcji patogenów.
- Termocyklery klasyczne (Bio-Rad) oraz termocyklery do PCR w czasie rzeczywistym LightCycler®96 (Roche) służące do analizy polimorfizmu genetycznego i ekspresji genów.

System do oczyszczania i frakcjonowania prób

Średnio- i wysokoprzepustowy system do PCR w czasie rzeczywistym

Termocyklery klasyczne oraz termocyklery do PCR w czasie rzeczywistym

- Automatyczny izolator kwasów nukleinowych z płynów ustrojowych, krwi, tkanek, osocza/surowicy Chemagic Prepito®-D (PekinElmer) oraz średnioprzepustowy homogenizator TissueLyser II (Qiagen) służący do izolacji DNA/RNA z tkanek.
- Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierowców pojazdów, mający na celu minimalizację zagrożeń w ruchu drogowym. Jest to pierwszy w Polsce zintegrowany system badań i szkolenia kierowców wykorzystujący modelowe stanowisko symulacji jazdy samochodem wraz z zestawem metod do badań psychologicznych i fizjologicznych osób kierujących pojazdami. Pozwala określić czynniki zapewniające bezpieczne prowadzenie pojazdu i umożliwia kwalifikację do zawodu kierowcy.

Automatyczny izolator kwasów nukleinowych
oraz średnioprzepustowy homogenizator

Stanowisko symulacji jazdy samochodem

- Aparatura emitująca promieniowanie jonizujące, taka jak aparaty rentgenowskie (Pantak 320HF, Gulmay Calibration System 320 kV, Gulmay Calibration System 65 kV, aparat typu ramię C oraz ogólnodiagnostyczny aparat rentgenowski kostno-płucny) lub iradiator kobaltowo-⁶⁰Co)-cezowy(¹³⁷Cs). Aparatura służy do celów naukowych (ekspozycje eksperymentalne) oraz przeprowadzania wzorcowań przyrządów wykorzystywanych do pomiaru promieniowania fotonowego. Na sprzęcie wykonuje się również ekspozycje wzorców filmowych i TLD dla dozymetrii indywidualnej. Prowadzi się także porównania międzylaboratoryjne dla laboratoriów badawczych wykonujących testy specjalistyczne aparatury rentgenodiagnostycznej.

Aparat rentgenowski typu ramię C oraz ogólnodiagnostyczny aparat rentgenowski kostno-płucny

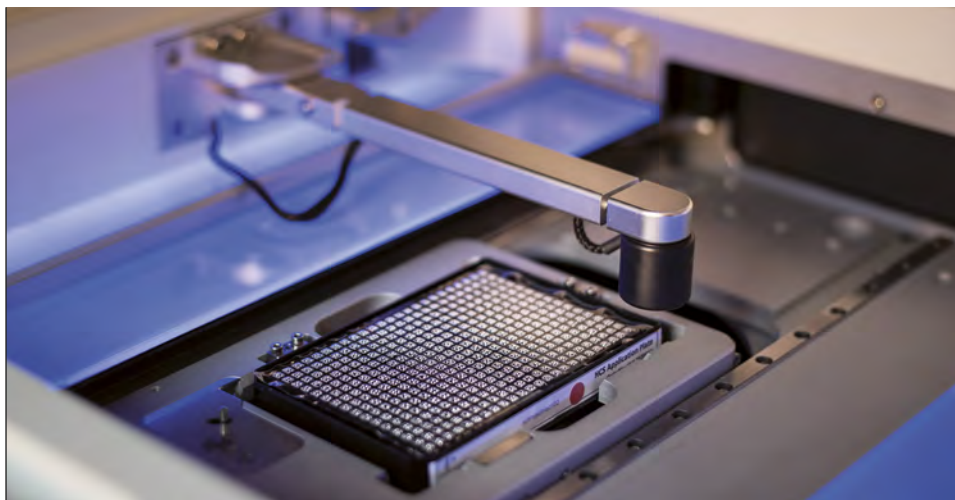
Irradiator kobaltowo-cezowy

Krajowe centra, rejestry i bazy danych

Ważny obszar działalności Instytutu stanowi tworzenie i utrzymanie zasobów informacyjnych w postaci rejestrów i baz danych o znaczeniu ogólnokrajowym, będących podstawą opracowań i analiz statystycznych. Są one wykorzystywane przy wydawaniu opinii i ekspertyz dla organów państwowych i europejskich instytucji zarządzających oraz stanowią niezwykle przydatne źródło wiedzy dla naukowców, praktyków i organów nadzorujących.

W latach 2004–2014 w Instytucie funkcjonowały następujące krajowe centra, rejestry i ośrodki:

- Centralny Rejestr Chorób Zawodowych,
- Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem,
- Centralny Rejestr Danych o Narażeniu na Substancje, Preparaty, Czynniki lub Procesy Technologiczne o Działaniu Rakotwórczym lub Mutagennym,
- Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej (bazy: ITOX, STAT, INF),
- Krajowe Centrum Metod Alternatywnych do Oceny Toksyczności,
- Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy,
- Krajowy System Informowania o Kosmetykach,
- Notyfikacja Kosmetyków w Europejskiej Bazie Cosmetic Products Notification Portal,
- Rejestr Czynników Biologicznych i Krajowy Punkt Informacyjny,
- Krajowy Ośrodek ds. Orzecznictwa i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych,
- Krajowy Rejestr Dawek Fotonowego Promieniowania Jonizującego.

Organizacja konferencji

Znaczne osiągnięcia Instytutu w minionym 10-leciu związane są z organizacją lub współorganizacją konferencji międzynarodowych i krajowych. Wymiana wiedzy i doświadczeń służyła przedstawianiu głównych problemów badawczych, rozpowszechnianiu najnowszych osiągnięć, dyskusjom problemowym i wytyczeniu dalszych kierunków badań. W latach 2004–2014 Instytut organizował m.in.:

- 42nd Congress of the Association of European Toxicologists and European Societies of Toxicology w 2005 r. w Krakowie; brało w nim udział ponad 1 tys. uczestników z różnych państw, którzy przedstawiali najnowsze trendy w badaniach z dziedziny toksykologii i w naukach pokrewnych;
- 5th International Conference on Work and Cardiovascular Diseases w 2009 r. w Krakowie; uczestniczyło w niej 130 osób z 25 krajów oraz 200 z Polski;
- 2nd European Public Health Conference – Human Ecology and Public Health, w 2009 r. w Łodzi; wzięło w niej udział 921 osób z 53 krajów, wygłoszono 560 referatów;
- 6th International Conference on Children’s Health and the Environment w 2011 r. w Łodzi; problematyka konferencji obejmowała najnowsze osiągnięcia w zakresie zdrowia środowiskowego dzieci, w szczególności kwestię wpływu czynników środowiskowych na zdrowie najmłodszych;

- cykl konferencji sieci ECNIS i ECNIS2 (Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility) w ramach koordynowanego przez IMP od 2005 r. projektu międzynarodowego;
- Ogólnopolską Konferencję Naukową – Łódzkie Dni Medycyny Pracy w 2011 r. w Spale, przygotowaną we współpracy z Zarządem Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy;
- Konferencję Szkoleniową Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego „Toksykologia w służbie publicznej” w 2011 r. w Juracie, warsztaty naukowe „Nowe trendy w toksykologii: pierwiastki toksyczne i niezbędne” w 2012 r. w Łodzi oraz „Nowe trendy w toksykologii: nanocząstki i nanomateriały” w 2013 r. w Łodzi;
- kilkadziesiąt sympozjów i konferencji Polskiego Towarzystwa Higienistów Przemysłowych z zakresu produktów kosmetycznych, aktualnych problemów w higienie pracy, chemicznych szkodliwości zawodowych oraz klasyfikacji chemikaliów;
- coroczne warsztaty „Ochrona przed PEM”, mające na celu doskonalenie metod pomiarowych pól elektromagnetycznych, ocenę ekspozycji zawodowej i środowiskowej oraz porównania międzylaboratoryjne;
- odbywające się cyklicznie konferencje naukowo-szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Audiologicznego i Foniatrycznego „Otolaryngologia”, poświęcone problematyce audiologicznej, foniatrycznej i logopedycznej;
- serię seminariów i konferencji naukowych związanych z problematyką azbestu oraz specjalistyczne szkolenia w zakresie szkodliwości azbestu, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy z materiałami zawierającymi azbest, kierowane do różnych grup zawodowych nadzorowanych przez Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Działalność szkoleniowa

Celem działalności szkoleniowej prowadzonej w Instytucie jest zapewnienie fachowej wiedzy lekarzom, specjalistom medycyny pracy, pracownikom inspekcji sanitarnej i stacji sanitarno-epidemiologicznych. Do 2009 r. kształcenie podyplomowe w IMP prowadziła Szkoła Zdrowia Publicznego wraz z Sekcją Organizacji Szkoleń. W 2010 r. utworzono Ośrodek Kształcenia Lekarzy w zakresie Zdrowia Publicznego, do którego zadań należy prowadzenie specjalizacji w dziedzinie zdrowia publicznego.

W latach 2004–2013 Sekcja Organizacji Szkoleń zorganizowała ponad 250 kursów dla około 12,5 tys. słuchaczy. Ich tematyka obejmowała zagadnienia związane z ogólnymi problemami medycyny pracy i higieny pracy, alergologii, okulistyki, chorób płuc, audiologii i foniatrii, psychologii, zasad przeprowadzania badań osób narażonych na promieniowanie jonizujące, badań lekarskich kandydatów na kierowców i kierowców oraz badań lekarskich i wydawania orzeczeń lekarskich osobom ubiegającym się lub posiadającym pozwolenie na broń.

W latach 2008–2012 w Instytucie zorganizowano 65 konferencji, szkoleń i warsztatów dla 1,8 tys. osób (pracowników, pracodawców) oraz przeszkolono 72 kluczowych trenerów. Opracowano też 7 kompleksowych programów profilaktycznych z zakresu ochrony słuchu, chorób: skóry, alergicznych, zakaźnych i pasożytniczych, narządu ruchu i obwodowego układu nerwowego, układu krążenia oraz zagrożeń psychospołecznych. Wszystkie powyższe działania edukacyjne odbyły się w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, mającego na celu wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących.

Działalność wydawnicza

Wiedzę z zakresu medycyny pracy i zdrowia środowiskowego Instytut rozpowszechnia poprzez prowadzoną od wielu lat działalność wydawniczą. W Oficynie Wydawniczej IMP wydawane są 2 czasopisma naukowe – „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” i „Medycyna Pracy”. W 2011 r. dołączyły one do grupy najlepszych światowych periodyków naukowych indeksowanych w bazie Journal Citation Reports, która corocznie ogłasza uzyskany przez czasopisma impact factor. W 2013 r. wskaźnik ten dla „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” wynosił 1,305, a dla „Medycyny Pracy” – 0,391. Jednocześnie wzrosła punktacja obu czasopism w ocenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – w 2013 r. „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” miał 20 pkt, a „Medycyna Pracy” – 15 pkt.

W ciągu ostatnich lat w czasopismach zaszły także inne ważne zmiany:

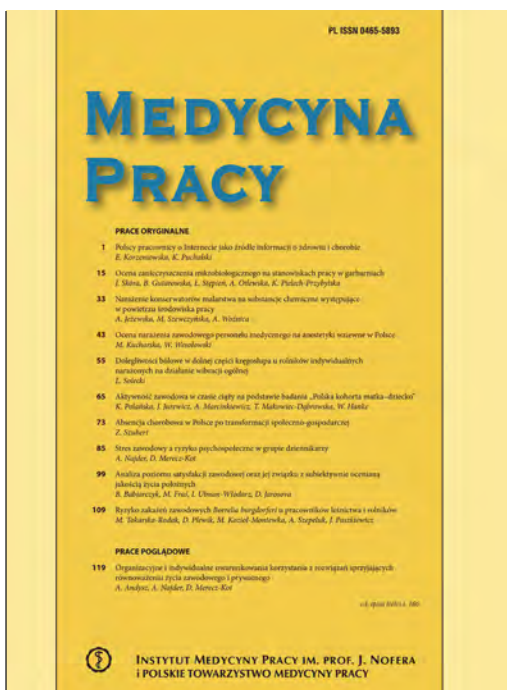
- rozpoczęto wydawanie elektronicznej wersji czasopism i udostępnianie publikowanych w nich artykułów na bieżąco (online first) – po recenzji, przed wydaniem pełnego numeru,
- wprowadzono cyfrową identyfikację artykułów (digital object identifier – DOI),
- poszerzono grono członków komitetów redakcyjnych o specjalistów z zagranicy i zespołów redakcyjnych o redaktorów statystycznych,
- wdrożono system elektronicznego zarządzania procesem wydawniczym i rozbudowano bazę zagranicznych recenzentów.

W Instytucie wydawane są też „Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego” (do 2012 r. pt. „Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla substancji rakotwórczych”) oraz poradniki, podręczniki i raporty.

W minionym 10-leciu ukazały się też m.in. poniższe pozycje autorstwa pracowników IMP:

- Nosko J. [red.]: Zdrowie publiczne w zmieniającej się Europie i w Polsce (2004),
- Szeszenia-Dąbrowska N. [red.]: Azbest – Ekspozycja zawodowa i środowiskowa. Skutki, profilaktyka (2004),
- Wągrowa-Koski E. [red.]: Orzecznictwo lekarskie o predyspozycjach zdrowotnych do kierowania pojazdami silnikowymi i pracy na stanowisku kierowcy (2006),
- Pałczyński C., Walusiak J. [red.]: Zagrożenia zdrowotne w pracy konserwatorów sztuki i muzealników (2006),
- Pałczyński C., Kieć-Świerczyńska M. [red.]: Alergologia zawodowa (2008),
- Waszkowska M., Potocka A., Wągrowa-Koski E., Mercz D.: Dobra praktyka profilaktycznych badań psychologicznych. Podręcznik dla lekarzy i psychologów służby medycyny pracy (2012),
- Szeszenia-Dąbrowska N., Wilczyńska U., Sobala W.: Choroby zawodowe w Polsce w 2011 r. (2012) (publikacja ukazująca się corocznie),
- raporty opracowane w ramach projektu ECNIS (7 raportów),
- poradniki dla lekarzy, pacjentów, pracowników BHP, PIS, PIP, pracodawców i pracowników, nauczycieli, psychologów wydane w ramach projektów „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych” i „Opracowanie kompleksowych programów ukierunkowanych na powroty do pracy” (21 poradników).

Promocja nauki

Otoczenie społeczne instytucji badawczej oczekuje, że będzie na bieżąco informowane o prowadzonych pracach (dzielenie się sukcesami z młodymi ludźmi – przyszłymi pracownikami, a także przedsiębiorcami – potencjalnymi odbiorcami usług). W ostatnim 10-leciu działalność Instytutu popularyzowano za pomocą wielu narzędzi promocyjnych, takich jak bezpłatne porady i badania lekarskie, spotkania tematyczne, udział w festiwalu nauki i targach, kontakty z mediami, budowa profesjonalnej strony internetowej i umożliwienie przeszukiwania zbiorów bibliotecznych poprzez wspólny katalog łódzkich bibliotek naukowych.

Działania wspierające marketing produktów naukowych podjęte przez Instytut to:

■ Promocja zdrowia

- Pracownicy IMP przeprowadzili w 2009 r. bezpłatne badania foniatryczne w ramach kampanii zdrowotnej dotyczącej zapobiegania chorobom zawodowym. Obejmowały one osoby zawodowo posługujące się głosem, w tym czynnych zawodowo nauczycieli, dziennikarzy, wykładowców. Kampania zdrowotna ukierunkowana była na zapobieganie chorobom zawodowym, w szczególności przewlekłym chorobom narządu głosu spowodowanym nadmiernym wysiłkiem głosowym.
- Przykładem światowych przedsięwzięć promocyjnych organizowanych lokalnie były obchody „Światowego Dnia Serca” w centrum handlowym Port Łódź, w 2011 r. Pracownicy Instytutu z Zakładu Fizjologii Pracy i Ergonomii wsparli swoją wiedzą medyczną przedsięwzięcie Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, udzielając bezpłatnych porad, jak dbać o swoje serce. Włączyli się tym samym w światową inicjatywę profilaktyki chorób serca.
- Krajowe Centrum Promocji Zdrowia IMP w 2012 r. zorganizowało dla rodziców, dzieci i młodzieży spotkanie edukacyjne „Potrafimy! Cyberbullying – Sieć Współpracy na Rzecz Edukacji Rodziców”. Celem spotkania było zwiększenie zdolności rodziców do radzenia sobie z przypadkami cyberbullyingu.
- Polskie Towarzystwo Audiologiczne i Foniatryczne wraz z Kliniką Audiologii i Foniatrii IMP oraz Krajowy Konsultant w dziedzinie audiologii i foniatrii – prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska – objęły patronat nad Światowym Dniem Głosu w Polsce w 2013 r. W ramach działań promocyjnych zorganizowano badania foniatryczne dla osób, dla których głos jest narzędziem pracy. Głównym punktem programu Światowego Dnia Głosu w Polsce był koncert chórów w Filharmonii Łódzkiej.
- Zakład Psychologii Pracy w 2013 r. zorganizował spotkanie z cyklu „Chudnij z głową!”, dotyczące zmiany przekonań i zachowań związanych z jedzeniem, oraz patronował projektowi „Powrót do życia – joga jako metoda wspierania rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej osób walczących z nowotworami”.
- Pracownia Zagrożeń Biologicznych z Zakładu Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia w 2013 r. przeprowadziła badania zanieczyszczeń powietrza w pojazdach. W ramach nieodpłatnego badania sprawdzano, czy samochodowy system wentylacyjno-nawiewny uwalnia grzyby pleśniowe będące zagrożeniem dla zdrowia nie tylko samych kierowców, ale również pasażerów.

- Prezentacje podczas Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki – od 2004 r. Instytut kilkakrotnie uczestniczył w Festiwalu w Łodzi, przeprowadzając lekcje i warsztaty oraz promując swoje wydawnictwa naukowe. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zagadnienia dotyczące problemu narządu głosu u nauczycieli, zaburzeń słuchu spowodowanych hałasem, obrony własnych praw, radzenia sobie z agresją w życiu codziennym i mobbingu.

Współczesne zagrożenia dla zdrowia, takie jak: środowiskowe uwarunkowania nowotworów, wpływ zanieczyszczeń środowiska na stan zdrowia dzieci, wpływ telefonów komórkowych na organizm człowieka, alergię, szkodliwość dymu tytoniowego oraz bioterroryzm, zostały zaprezentowane słuchaczom. W 2011 r. wykłady dotyczące szkodliwości dopalaczy, obciążenia kręgosłupa przy długotrwałym korzystaniu z komputera, konsekwencji emocjonalnego jedzenia i cyberprzemocy były transmitowane na żywo przez miejską sieć komputerową Lodman, zarządzaną przez Centrum Komputerowe Politechniki Łódzkiej.

- Referaty skierowane do przedsiębiorców – podczas V Europejskiego Forum Gospodarczego w Łodzi w 2011 r. prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński wziął udział w dyskusji panelowej i spotkaniu branżowym „Bio- i nanotechnologie”, przedstawiając referat na temat zastosowania dobrych praktyk w zakresie nanotechnologii;
- Udział w targach dla sektora nauki i biznesu
 - Swoją ofertę z zakresu biotechnologii Instytut przedstawiał kilkakrotnie podczas Międzynarodowych Targów BioForum w Łodzi pośród wystawców z firm biotechnologicznych i instytucji działających w obszarze wspierania transferu technologii, centrów zaawansowanych technologii oraz inkubatorów technologii. Od 2012 r. Instytut bierze udział w Akademickich Targach Pracy, promując wśród studentów swoją działalność w celu zachęcenia młodych ludzi do składania ofert pracy. Stoisko IMP budzi co roku duże zainteresowanie.
 - Instytut włączył się w projekt stażowy „Praktykuj w Łodzi – staże wakacyjne” przeznaczony dla studentów i absolwentów łódzkich uczelni, którego celem jest umożliwienie studentom zdobycia praktycznego doświadczenia zawodowego. W jego ramach od 2011 r. IMP ufundował 36 staży dla młodych ludzi.
- Kontakty z mediami
 - „Kiedy profilaktyka ma sens i znaczenie” – rozmowa z prof. dr. hab. med. Wojciechem Hankem, Zastępcą Dyrektora ds. Naukowych, opublikowana w czasopiśmie „Rynek Zdrowia” (2013).
 - „Oczekiwania i problemy współczesnej medycyny pracy” – wywiad przeprowadzony z dr Ewą Wągrowską-Koski, prezesem Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy, opublikowany w czasopiśmie „Atest. Ochrona Pracy” (2012).
 - Cykl wywiadów przeprowadzonych z kierownikiem Zakładu Psychologii Pracy, dr Dorotą Merecz-Kot, opublikowanych w dodatku tematycznym do „Gazety Wyborczej” pt. „Wysokie Obcasy”. W wywiadach podejmowano tematy m.in. dyskryminacji singli w pracy, wyczerpania zawodowego, stresu związanego ze zwolnieniem z pracy (2011–2013).
 - Wystąpienia dr. inż. Zbigniewa Józwiaka z Zakładu Fizjologii Pracy i Ergonomii w programach telewizyjnych, w których przedstawił zasady doboru idealnego krzesła dla uczniów, oraz przygotowanie cyklu filmów instruktażowych w serwisie YouTube, poruszających temat ergonomii stanowiska pracy (2012–2013).
 - Wywiady z dr hab. Anną Krakowiak, prof. IMP, dla „Dziennika Łódzkiego” i „Ekspresu Ilustrowanego” popularyzujące wiedzę o szkodliwych skutkach spożycia środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) (2012–2013).
 - „Uratuj życie” – 10-odcinkowy program zrealizowany przez TVP Łódź przy współudziale lekarzy Oddziału Toksykologii Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii, ukazujący zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku zatrucia toksycznymi substancjami naturalnymi i syntetycznymi, takimi jak: dopalacze, narkotyki, alkohol, leki, grzyby (2012).

- „Wprowadzanie zmian wymaga dobrej współpracy pracodawcy z lekarzem medycyny pracy” – wywiad z kierownikiem Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii, prof. dr hab. med. Jolantą Walusiak-Skorupą w czasopiśmie „Przyjaciel przy Pracy” (2014).
- „Bezpieczny kierowca” – opis projektu realizowanego w IMP pt. „Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierujących pojazdami w celu minimalizacji zagrożeń w ruchu drogowym”, który ukazał się w czasopiśmie „Łódź kreuje innowacje” (2014).
- „Ile pracuje polski nauczyciel?” – komentarz dr. hab. Jacka Pyżalskiego w „Dzienniku Łódzkim”, dotyczący przeprowadzonych przez pracowników Krajowego Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy badań nad czasem pracy polskich nauczycieli (2011).
- Serwisy internetowe
 - Strona internetowa Instytutu dostępna w wersji polskiej (<http://www.imp.lodz.pl>) i angielskiej (http://www.imp.lodz.pl/home_en) stanowi obszerne źródło wiedzy dla użytkowników z różnych grup docelowych.
 - Instytut prowadził serwis tematyczny dotyczący opracowania kompleksowych programów profilaktycznych i ukierunkowanych na powroty do pracy <http://www.programyzdrowotne.pl>.
 - Serwis budowany w ramach platformy informatycznej do zarządzania wiedzą i badaniami naukowymi (<http://wiedza.imp.lodz.pl>), który jest nowym narzędziem internetowym zapewniającym dostęp do szerokiej informacji o działalności Instytutu.
- Katalog zbiorów biblioteki i zasoby cyfrowe
 - Od 2004 r. Biblioteka Naukowa IMP rozpowszechnia informacje o swoich zasobach za pomocą wspólnego katalogu łódzkich bibliotek naukowych, budowanego w ramach Łódzkiej Akademickiej Sieci Bibliotecznej (<http://www.biblioteki.lodz.pl>).
 - W 2013 r. rozpoczęto tworzenie kolekcji cyfrowej Instytutu w Łódzkiej Regionalnej Bibliotece Cyfrowej CYBRA (<http://cybra.lodz.pl>), w której znajdują się elektroniczne materiały bibliotek łódzkich uczelni i instytucji naukowych.

Nagrody i wyróżnienia

Niezwykle ważną formą uznania dla działalności Instytutu są otrzymane nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia indywidualne pracowników i zbiorowe dla instytucji. Najważniejsze nagrody uzyskane w minionym 10-leciu to:

- Nagroda „Kryształowej Brukselki” 2006 w kategorii: jednostka badawczo-rozwojowa, przyznawana dla najbardziej aktywnych polskich jednostek naukowych w 6. Programie Ramowym w Polsce. Nagroda została przyznana przez Kapitułę „Kryształowej Brukselki”, powoływaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wśród nagrodzonych Instytut był jedyną placówką zajmującą się ochroną zdrowia i jedynym przedstawicielem regionu łódzkiego;
- Nagroda WHO dla Krajowego Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy IMP, przyznana w 2009 r. za badania w zakresie promocji zdrowia, ufundowana przez Kuwejt. Międzynarodowe Jury Nagrody oceniło, że Centrum jest unikalną instytucją badawczą i wdrożeniową, która kompleksowo analizuje uwarunkowania promocji zdrowia populacji pracujących oraz przekłada wyniki badań na potrzeby działalności wdrożeniowej;
- Nagroda im. Haliny Kraheńskiej za szczególne osiągnięcia w dziedzinie ochrony pracy przyznana przez Państwową Inspekcję Pracy dla:
 - prof. dr. hab. med. Konrada Rydzyńskiego w 2005 r.,
 - dr Ewy Wagrowskiej-Koski w 2011 r.,
 - prof. dr hab. med. Jolanty Walusiak-Skorupy w 2013 r.;

- dyplom uznania „Zasłużony dla higieny”, przyznany przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Higienicznego dla dr Ewy Wągrowskiej-Koski w 2005 r.;
- Złota Honorowa Odznaka Fundacji Promocji Zdrowia dla prof. dr. hab. med. Wojciecha Hankego w 2007 r.;
- Srebrna Odznaka Stowarzyszenia Elektryków Polskich dla dr Haliny Aniołczyk w 2009 r.;
- Bronze Prize podczas Korea International Women's Invention Exposition w Seulu dla dr Haliny Aniołczyk, dr hab. Beaty Kręcisz i mgr. inż. Pawła Mamrota w 2009 r.;
- medale 70-lecia Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni w uznaniu zasług za wieloletnią współpracę naukową, praktyczną i legislacyjną w dziedzinie medycyny pracy dla prof. dr hab. med. Jolanty Walusiak-Skorupy i prof. dr. hab. med. Cezarego Pałczyńskiego w 2009 r.;
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski dla prof. dr. hab. med. Konrada Rydzyńskiego w 2010 r.;
- Złoty Krzyż Zasługi dla prof. dr. hab. med. Wojciecha Hankego w 2010 r.;
- dyplom Honorowego Członka Narodowej Akademii Nauk Medycznych na Ukrainie w dziedzinie toksykologii dla prof. dr. hab. med. Konrada Rydzyńskiego w 2012 r.;
- tytuł „Mistrz Pedagogii”, przyznany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego dr. hab. Jackowi Pyżalskiemu w 2012 r.;
- odznaka „Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej” za wieloletnią współpracę z Instytutem Fermentacji i Mikrobiologii Politechniki Łódzkiej w zakresie wpływu grzybów pleśniowych na zdrowie człowieka dla dr Marty Wiszniewskiej w 2012 r.

Część II
Zakłady naukowe i inne jednostki organizacyjne IMP
w 2014

Zakład Polityki Zdrowotnej

Piotr Sakowski

Zakład Polityki Zdrowotnej Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi powstał w wyniku restrukturyzacji Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia (ZOOZ) w 2005 r. Wówczas ZOOZ, w którego skład wchodziła Pracownia Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej oraz Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy, przekształcono w Zakład Polityki Zdrowotnej (ZPZ), składający się z ww. 2 jednostek organizacyjnych oraz nowo utworzonej Pracowni Społecznych Problemów Zdrowia. Pod koniec 2008 r. przestała istnieć Pracownia Społecznych Problemów Zdrowia, a Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy wyodrębniło ze struktury ZPZ. Obecnie w strukturze organizacyjnej Zakładu Polityki Zdrowotnej znajduje się Pracownia Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej.

W ostatnim 10-leciu działalność Zakładu ukierunkowana była na projekty prowadzone we współpracy międzynarodowej. W latach 2004–2005 zrealizowano projekt „Redefinicja odpowiedzialności Ministerstwa Zdrowia za opiekę zdrowotną nad pracującymi w Polsce”, w którego ramach eksperci opracowali zestaw zaleceń dotyczących poprawy funkcjonowania polskiego systemu służby medycyny pracy.

W latach 2008–2010 realizowano projekt „Economic dimension of occupational safety and health” (ECOSH) współfinansowany przez Unię Europejską (UE) w ramach 7. Programu Ramowego. Projekt był poświęcony badaniom nad ekonomicznymi aspektami ochrony zdrowia pracujących (w tym nad wpływem na wydajność pracy dzia-

łań ukierunkowanych na ochronę zdrowia pracowników), ocenie ekonomicznej efektywności tych działań, a także problematyce zachęt ekonomicznych do wprowadzania w przedsiębiorstwach inicjatyw chroniących zdrowie pracowników. Instytut był jednym z partnerów konsorcjum realizującego projekt, a dr Izabela Rydlewska-Liszkowska z ZPZ liderem jednego z etapów jego realizacji.

Kolejnym ważnym projektem, w którym brał udział Zakład Polityki Zdrowotnej jako członek konsorcjum, był PROMOVAX – „Promote vaccinations among migrant populations in Europe” (maj 2010 – maj 2013). Był on współfinansowany ze środków unijnych w ramach Programu Zdrowie i poświęcony problematyce szczepień ochronnych wśród migrantów przebywających na terenie państw UE. Wymiernym rezultatem projektu było przygotowanie materiałów informacyjnych w kilkunastu wersjach językowych dla 2 grup docelowych – migrantów oraz mających (lub mogących mieć) kontakt z nimi pracowników służby zdrowia.

W 2013 r. w Zakładzie rozpoczął się kolejny współfinansowany przez UE w ramach Programu Zdrowie wieloletni projekt międzynarodowy – „Strengthening occupational health professionals’ capacities to improve the health of the ageing workforces” (e-CAPACIT8). Jest on szczególnie ważny dla Zakładu, ponieważ to właśnie pracownicy ZPZ w imieniu Instytutu wnioskowali do Komisji Europejskiej o dofinansowanie projektu, stworzyli realizujące go konsorcjum i pełnią funkcję jego koordynatorów. Przedsięwzięcie zakończy się w połowie 2016 r.

Głównym celem e-CAPACIT8 jest wzmocnienie potencjału specjalistów w dziedzinie ochrony zdrowia pracujących (SOZP) w zakresie opieki nad starszymi pracownikami. Cel ten wynika z braku zarówno systemowego podejścia do problemu, jak i odpowiedniego szkolenia, na którym specjaliści mogliby opierać swoje działania. Należy podkreślić, że specjaliści w dziedzinie ochrony zdrowia pracujących dzięki swojemu zaangażowaniu będą mogli przyczynić się do poprawy zdrowia starszych pracowników pod warunkiem dostępu do odpowiednich materiałów edukacyjnych.

Zakład Polityki Zdrowotnej IMP jest również członkiem konsorcjum realizującego projekt „Safer and healthier work at any age” (czerwiec 2013 – styczeń 2016), finansowany przez European Agency for Safety and Health at Work. Głównym celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa i zdrowia starszych pracowników. W związku z tym w ramach projektu zespół badawczy przeprowadzi ocenę, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, istniejących rozwiązań prawno-organizacyjnych odnoszących się do bezpieczeństwa i zdrowia starszych pracowników. Przygotuje również raport krajowy, w którym opisany zostanie m.in. polski system ochrony zdrowia pracujących, a także dokona identyfikacji przedsiębiorstw, w których podejmowane są nadobowiązkowe działania na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia starszych pracowników. Na podstawie doświadczeń pracodawców oraz wiedzy ekspertów z większości krajów unijnych opracowany zostanie katalog dobrych praktyk zawierający tzw. case studies (studia przypadku) – przykłady modelowych rozwiązań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i zdrowia starszych pracowników.

Oprócz wieloletnich projektów międzynarodowych w Zakładzie prowadzone są również nie mniej ważne projekty krótkoterminowe. Jako członek konsorcjum Zakład na zlecenie Komisji Europejskiej w 2012 r. zrealizował projekt ODEC – „Report on the current situation in relation to occupational diseases systems in EU Member States and EFTA/EEA countries, in particular relative to Commission Recommendation 2003/670/EC concerning the European Schedule of Occupational Diseases and gathering of data on relevant related aspects”. Badanie miało na celu przedstawienie obecnej sytuacji w odniesieniu do systemów chorób zawodowych w państwach członkowskich UE i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu / Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Free Trade Association / European Economic Area – EFTA/EEA).

Zadaniem Zakładu była ocena praktyk stosowanych w krajach europejskich w celu zapobiegania chorobom zawodowym, kosztów nieefektywnego zarządzania zdrowiem i bezpieczeństwem oraz korzyści wynikających z dobrego funkcjonowania służb zdrowia pracujących, a następnie dokonanie na tej podstawie wyboru najlepszych spośród zidentyfikowanych praktyk i opisanie ich w formie rozdziału do raportu końcowego z realizacji projektu (Chapter VI: „Good practices aiming prevention of occupational diseases”).

Ponadto pracownicy Zakładu zajmowali się oceną i ewentualnie korektą przygotowanego przez partnera z Niemiec IV rozdziału raportu końcowego z realizacji projektu (Chapter IV: „Analysis of national lists and EU list”), a także brali udział w dyskusji nad najistotniejszymi wynikami raportu finalnego. Obrazował on stan systemów chorób zawodowych w krajach EU i EFTA/EEA oraz określał, w jakim stopniu na kształt tych systemów miał wpływ dokument Komisji Europejskiej zawierający zalecenia dotyczące tego zagadnienia (Commission Recommendation 2003/670/EC).

Kolejnym projektem finansowanym przez Komisję Europejską realizowanym w Zakładzie jest „Evaluation of the practical implementation of EU Occupational Safety and Health (OSH) Directives in EU Member States with a view to assessing their relevance, effectiveness and coherence, and identifying possible improvements to the regulatory framework” (sierpień 2013 – maj 2014). Głównym celem przedsięwzięcia jest ocena transpozycji dyrektyw unijnych dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy na prawodawstwo krajowe.

Z kolei finansowany przez Parlament Europejski projekt „Occupational health concerns and the existence of stress-related psychological problems associated with work” (marzec–czerwiec 2013) miał na celu przegląd strategii, inicjatyw i rozwiązań wdrożonych/wdrażanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej na rzecz prewencji stresu i innych zagrożeń psychospołecznych w miejscu pracy, szczególnie w odniesieniu do niedawnego kryzysu ekonomicznego.

Oprócz opisanych powyżej projektów międzynarodowych Zakład Polityki Zdrowotnej we współpracy z Kliniką Chorób Zawodowych realizował również przedsięwzięcia o zasięgu krajowym. Ich przykładem mogą być 2 projekty. Pierwszy z nich – „Udoskonalenie systemu funkcjonowania służb orzekających o niepełnosprawności” – jest finansowany w ramach programu PHARE. Zgodnie z jego założeniami opracowano materiały edukacyjne i przeprowadzono cykl szkoleń dla osób zaangażowanych w orzekanie o niepełnosprawności w Polsce. Drugim projektem o zasięgu ogólnopolskim był finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego SPO RZL 2004–2006 projekt „Wzmocnienie służby medycyny pracy w zakresie opieki nad pracownikiem niepełnosprawnym”, w którego ramach w latach 2006–2008 przeprowadzono cykl szkoleń dla personelu służby medycyny pracy dotyczących polepszenia poziomu opieki nad niepełnosprawnymi pracownikami.

Istotnym obszarem funkcjonowania Zakładu Polityki Zdrowotnej jest monitorowanie działalności służby medycyny pracy w Polsce. Zakład jest jedynym w kraju podmiotem, który wykonuje na zlecenie Ministra Zdrowia szczegółowe analizy stanu kadrowego i działalności jednostek organizacyjnych służby medycyny pracy. W ramach projektów prowadzonych w zakresie zadań statutowych Instytutu Zakład bada sprawność organizacyjną systemu opieki zdrowotnej nad pracującymi, m.in. w celu identyfikacji jego ewentualnych dysfunkcji. Wyniki monitoringu prowadzonego przez ZPZ są wykorzystywane przez wiele podmiotów, w tym Ministerstwo Zdrowia, Główny Urząd Statystyczny, Krajowego Konsultanta w Dziedzinie Medycyny Pracy oraz Radę Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej.

Pracownicy Zakładu Polityki Zdrowotnej biorą udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych i spotkaniach ekspertów. Przygotowują ekspertyzy i opinie na potrzeby podmiotów państwowych

i pozarządowych. Są członkami towarzystw naukowych – International Commission on Occupational Health (mgr Piotr Sakowski) oraz Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy (dr Jerzy Kopias, mgr Piotr Sakowski, mgr Mariola Wojda). Od 2014 r. Piotr Sakowski jest redaktorem tematycznym czasopisma „Medycyna Pracy” oraz osobą odpowiedzialną za kontakty Instytutu z Baltic Sea Network on Occupational Health and Safety oraz World Health Organization z tytułu pełnienia przez Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi roli WHO Collaborating Centre.

Aktualni pracownicy Zakładu Polityki Zdrowotnej

- dr Jerzy Kopias – kierownik Zakładu,
kierownik Pracowni Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej
- mgr Maciej Dobras
- Mirosława Skwarko

Pracownia Organizacji i Zarządzania w Opiece Zdrowotnej

- mgr Piotr Sakowski
- mgr Mariola Wojda

Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy

Elżbieta Korzeniowska

W latach 2004–2008 Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi funkcjonowało najpierw w ramach Zakładu Organizacji Ochrony Zdrowia, a następnie od 2005 r. w obrębie Zakładu Polityki Zdrowotnej. W 2008 r. Centrum wyodrębniono jako samodzielną jednostkę organizacyjną w strukturze Instytutu.

Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy stanowi interdyscyplinarny zespół skupiający ekspertów z dziedzin społecznych i medycznych. Zajmuje się upowszechnianiem koncepcji promocji zdrowia w miejscu pracy, badaniem uwarunkowań przebiegu i efektów tego procesu oraz konsultowaniem i wdrażaniem programów prozdrowotnych w zakładach pracy.

Główne zadania Centrum to:

- badanie i analiza uwarunkowań, przebiegu i efektów procesów promocji zdrowia w skali kraju, w środowiskach lokalnych i zawodowych oraz w przedsiębiorstwach;
- popularyzacja koncepcji promocji zdrowia w miejscu pracy oraz tworzenie strategii rozwoju tych koncepcji;
- szkolenie specjalistów na potrzeby upowszechniania, organizacji i oceny procesów promocji zdrowia w przedsiębiorstwach i innych środowiskach społecznych;

- opracowywanie, wdrażanie i konsultowanie programów promocji zdrowia dla przedsiębiorstw oraz innych organizacji i środowisk społecznych;
- tworzenie strategii działania, animowanie i koordynacja Ogólnopolskiej Sieci Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy oraz współpraca (jako Narodowe Biuro Kontaktowe) z Europejską Siecią Promocji Zdrowia w Pracy – European Network for Workplace Health Promotion (ENWHP);
- badanie i analiza uwarunkowań oraz przemian zachowań zdrowotnych i stylów życia populacji pracujących;
- badanie i analiza zastosowań nowych technologii informacyjnych w promocji zdrowia.

Centrum uczestniczy w wielu międzynarodowych projektach badawczych i aplikacyjnych. W minionej dekadzie były to m.in.:

- „Healthy work in an ageing Europe” (2004–2005),
- „Development of structures for dissemination of good practice in the field of workplace health promotion in the acceding and the countries” (2005–2006),
- „Workplace health promotion, national health policies and strategies in an enlarging Europe – WHP in Europe” (2005–2008),
- „Health in the world of work – prolonging healthy working years” (2005–2008),
- „Move Europe – A campaign for the improvement of lifestyle-related workplace health promotion in Europe” (2005–2008),
- „Workplace health management for older workers” (2007–2009),
- „Strengthening transversal competences of low educated employees concerning their health choices in the context of changing labour market” (2009–2010),
- „Maximising employee performance by minimising the impact of substances in the workplace” (2009–2011),
- „Promoting healthy work for employees with chronic illness” (2011–2013),
- „European workplace and alcohol” (2011–2013),
- „Szwajcarsko-Polski Program Współpracy – Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” (2012–2014),
- „Cyberbullying action network for parents’ education” (We CAN!) (2010–2012),
- „Promotion of vaccination among medical personnel in Europe (HProIMMUNE)” (2011–2014).

W uznaniu dorobku naukowego Światowa Organizacja Zdrowia (WHO – World Health Organization) przyznała zespołowi Centrum nagrodę za wybitny wkład w badania w dziedzinie promocji zdrowia, wręczoną na 62. sesji Światowego Zgromadzenia Zdrowia – The 62nd session of the World Health Assembly, która odbyła się 21 maja 2009 r. w Pałacu Narodów w Genewie. Jury doceniło to, że Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy jest jedyną instytucją badawczą i wdrożeniową, która od początku lat 90. minionego stulecia w sposób kompleksowy i systematyczny bada i analizuje stan oraz uwarunkowania promocji zdrowia populacji pracujących w Polsce oraz wykorzystuje wyniki tych badań na potrzeby wdrożeń.

Aktualni pracownicy Krajowego Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy

- dr Elżbieta Korzeniowska – kierownik Centrum
- dr Dorota Chromińska-Szosland
- mgr Eliza Goszczyńska
- mgr Kamila Knol-Michałowska
- mgr Alicja Petrykowska
- dr Piotr Plichta
- dr Krzysztof Puchalski
- dr hab. Jacek Pyżalski
- mgr Anna Stecz

Zakład Epidemiologii Środowiskowej

Wojciech Hanke

W skład Zakładu Epidemiologii Środowiskowej Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi wchodzi następujące jednostki naukowe: Pracownia Epidemiologii, Pracownia Środowiskowych Zagrożeń Reprodukcyjne, Centralny Rejestr Chorób Zawodowych oraz Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem. Kierownikiem Zakładu od momentu jego utworzenia w 1977 r. do 2010 r. była prof. dr hab. med. Neonila Szeszenia-Dąbrowska. Od 1 stycznia 2011 r. Zakładem kieruje prof. dr hab. med. Wojciech Hanke – Zastępca Dyrektora ds. Naukowych.

Działalność naukowa Zakładu w latach 2004–2014 koncentrowała się na poniżej opisanych zagadnieniach.

Badania nad uwarunkowaniami środowiskowymi, zawodowymi i genetycznymi nowotworów złośliwych o różnych umiejscowieniach

Podjęte przez zespół badania nad występowaniem nowotworów złośliwych pochodzenia zawodowego i nawiązanie współpracy z International Agency for Research on Cancer (IARC) w Lyonie (Francja) zaowocowały udziałem polskiego zespołu w 6 międzynarodowych programach badawczych, finansowanych przez Komisję Europejską i IARC, dotyczących środowiskowych, zawodowych i genetycznych uwarunkowań nowotworów złośliwych o różnych umiejscowieniach, m.in. raka płuca, krtani, gardła, przełyku, jamy ustnej i nerki. Rezultatem tych badań jest

ponad 150 publikacji naukowych w renomowanych czasopismach naukowych, cytowanych w piśmiennictwie światowym w latach 2004–2014 ponad 4200 razy.

Zakład w ramach współpracy z National Cancer Institute (USA) uczestniczył w międzynarodowym badaniu środowiskowych i genetycznych uwarunkowań raka nerki, a następnie od 2004 r. razem z Centrum Onkologii – Instytutem im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie w badaniu uwarunkowań raka piersi, jajnika i endometrium wśród mieszkanki Łodzi. Zaowocowało to 60 publikacjami w prestiżowych czasopismach naukowych. Kierownikiem tych międzynarodowych programów badawczych w ośrodku łódzkim była prof. Szeszenia-Dąbrowska.

Od 2012 r. Zakład uczestniczy w międzynarodowym projekcie dotyczącym częstości występowania nowotworów złośliwych wśród pracowników zatrudnionych w przemyśle gumowym – „A pooled analysis of mortality and cancer incidence among workers first employed in the European rubber industry since 1975” (IPRI). Badanie obejmuje kohorty pracowników z Włoch, Wielkiej Brytanii, Szwecji, Niemiec i Polski. Na rok 2014 przewidziana jest analiza statystyczna wyników międzynarodowego badania follow-up i wstępne opracowanie publikacji. Również w 2012 r. rozpoczęto w Zakładzie badanie dotyczące wpływu czynników genetycznych i związanych ze stylem życia na zachorowanie na niedrobnokomórkowego raka płuca – „Early-stage non-small cell lung cancer study” (LUN). W tym międzynarodowym projekcie biorą udział jednostki badawcze z Czech, Polski, Rosji, Rumunii i Serbii, a jego koordynatorem jest International Agency for Research on Cancer. Obydwoma projektami w ośrodku polskim kieruje dr Beata Świątkowska.

Monitorowanie występowania chorób zawodowych i analiza zapadalności

W kraju prowadzone są one na podstawie danych z Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych, do którego wpływają wszystkie karty stwierdzenia choroby zawodowej ze stacji sanitarno-epidemiologicznych w Polsce. W oparciu o karty opracowywane są corocznie biuletyny na temat zapadalności na choroby zawodowe pracowników gospodarki narodowej w Polsce.

Centralny Rejestr Chorób Zawodowych kontynuuje współpracę z Eurostatem w programie European Occupational Diseases Statistics (EODS), którego celem jest uzyskiwanie porównywalnych i wiarygodnych informacji o chorobach zawodowych w krajach Unii Europejskiej. Krajowy system statystyki chorób zawodowych jest dostosowany do metodologii przyjętej w krajach UE, a dane z Rejestru przesyłane od 2004 r. do bazy statystyki europejskiej. W latach 2006–2007 w ramach grantu UE przeprowadzone zostały szkolenia pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące zasad opracowywania kart stwierdzenia choroby zawodowej zgodnie z wymogami statystyki Eurostatu. Ogółem przeszkolono 362 osoby.

W 2007 r. w ramach grantu Eurostatu „Consolidation of methodologies for the collection of the data on accidents at work and occupational diseases – Subaction B. Implementation of EODS methodology for the collection of the data on occupational diseases” prof. dr hab. Neonila Szeszenia-Dąbrowska i dr Urszula Wilczyńska opracowały monografię „Choroby zawodowe. Statystyka i epidemiologia”. Pozycja ta jest pierwszym w Polsce opracowaniem zawierającym dane o zapadalności na choroby zawodowe od 1971 r., tj. rozpoczęcia gromadzenia danych przez Instytut, do 2005 r. W ostatnim 10-leciu opublikowano 16 prac poświęconych epidemiologicznym analizom występowania chorób zawodowych w kraju.

Badania skutków zdrowotnych narażenia zawodowego i środowiskowego na pył azbestu wraz z analizą zagrożenia i oceną ryzyka wśród osób ekspozowanych zawodowo i w populacji generalnej w kraju

W Zakładzie realizuje się zadania badawcze dotyczące zagrożeń zdrowia populacji Polski związanych z narażeniem na pył azbestu. Wyniki badań odnoszących się do tej problematyki były w latach 2004–2014 przedmiotem 7 publikacji naukowych, 5 monografii oraz pracy doktorskiej Beaty Świątkowskiej z 2007 r. pt. „Zawodowe i środowiskowe uwarunkowania raka płuca na podstawie kliniczno-kontrolnego badania przypadków”.

W 2004 r. w strukturze Zakładu Epidemiologii Środowiskowej utworzony został Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem. Do zadań realizowanych przez Ośrodek należy: monitorowanie narażenia populacji Polski na azbest i skutków zdrowotnych tego narażenia, tworzenie bazy danych, ocena ryzyka zdrowotnego związanego z ekspozycją na pył azbestu, określenie priorytetów w programie eliminowania azbestu w oparciu o wielkość ryzyka zdrowotnego, ocena zagrożenia zdrowotnego pracowników usuwających, transportujących i składujących azbest oraz ludności zamieszkującej w pobliżu prowadzonych prac i składowisk, a także prowadzenie działalności szkoleniowej, informacyjnej i upowszechniającej wiedzę nt. szkodliwości azbestu dla zdrowia. Ośrodek wspomaga działania rządowego Programu Usuwania Azbestu i Wytrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski na lata 2002–2032. Na terenie całego kraju w latach 2004–2010 przeprowadzono pomiary stężenia włókien azbestu w powietrzu atmosferycznym. Analizę wyników wraz z dokonaną po raz pierwszy w kraju oceną poziomu zanieczyszczenia środowiska azbestem przedstawiono w 2 monografiach.

Zakład na zlecenie Ministerstwa Zdrowia nadal koordynuje i nadzoruje Program Amiantus dotyczący badań profilaktycznych byłych pracowników zakładów przetwórstwa azbestu. Programem objęci są pracownicy 28 byłych zakładów przetwórstwa azbestu zlokalizowanych na terenie całego kraju.

W maju 2004 r. odbyła się I Międzynarodowa Konferencja pn. „Problemy azbestu w Polsce” zorganizowana przez Zakład Epidemiologii przy współudziale Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Zdrowia oraz organizacji pozarządowej International Ban Asbestos Secretariat (IBAS) w Londynie (Wielka Brytania). W 2004 r. wydano na użytek uczestników konferencji publikację „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa. Skutki, profilaktyka”.

Na zaproszenie członków Parlamentu Europejskiego prof. Szeszenia-Dąbrowska uczestniczyła w obradach konferencji European Asbestos Conference: Policy, Status & Human Rights (Bruksela, 22–23 września 2005), podczas której odbyła się debata polityczna dotycząca społecznych, prawnych, ekonomicznych i zdrowotnych aspektów zagrożenia azbestem w Europie. Profesor Szeszenia-Dąbrowska w 1. dniu obrad przewodniczyła dyskusji panelowej nt. „Environmental asbestos exposure”. Z prezentowanych referatów i przeprowadzonych podczas konferencji dyskusji wynikało, że podjęte i realizowane w naszym kraju działania dotyczące eliminacji azbestu ze środowiska sytuują nasz kraj w czołówce krajów europejskich w zakresie działań zmierzających do minimalizowania ryzyka zdrowotnego wynikającego z zanieczyszczenia środowiska azbestem.

Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem od 2004 r. zorganizował i przeprowadził w różnych rejonach kraju 25 konferencji szkoleniowych, w których uczestniczyło 1421 osób, w tym 332 lekarzy, 992 inspektorów sanitarnych, 47 inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy oraz 50 inspektorów nadzoru budowlanego. Ponadto pracownicy Ośrodka na zaproszenie organizatorów uczestniczyli jako wykładowcy w ponad 40 szkoleniach i konferencjach dotyczących szkodliwości azbestu dla zdrowia prowadzonych przez administrację terenową i inne podmioty gospodarcze.

Ośrodek propagował wiedzę o szkodliwości azbestu i zapobieganiu skutkom zdrowotnym wśród mieszkańców terenów skażonych azbestem oraz w środkach masowego przekazu. Na podstawie udzielonych w mediach centralnych i regionalnych informacji pod hasłem „Nikt za nas nie usunie azbestu” w 2004 r. powstało 9 programów telewizyjnych i 20 audycji radiowych. Udzielono również wywiadów do 20 artykułów w prasie. Ta szeroka działalność medialna była kontynuowana w następnych latach. Pracownicy Zakładu w latach 2005–2006 uczestniczyli w 22 konferencjach prasowych dotyczących szkodliwości azbestu dla zdrowia i usuwania azbestu ze środowiska.

W 2013 r. Zakład przystąpił do międzynarodowego programu Unii Europejskiej – Making the EU Clean of Asbestos (ABClean), którego celem jest poprawa profilaktyki w zakresie bezpieczeństwa w miejscu pracy oraz podnoszenie świadomości ryzyka ekspozycji na pył azbestu poprzez opracowanie programów i szkoleń obejmujących procedury identyfikacji, usuwania, prac rozbiórkowych, gospodarki odpadami, a także przepisów prawnych w tym zakresie dla pracodawców i pracowników. Kierownikiem tematu jest dr Beata Świątkowska.

Identyfikacja środowiskowych, zawodowych i społecznych czynników wpływających na przebieg i wynik ciąży oraz stan zdrowia i rozwój psychoruchowy dzieci

Celem jest opracowanie programów prewencji adresowanych do kobiet ciężarnych i młodych matek oraz ocena skuteczności tych programów, a także badanie środowiskowych, zawodowych i społecznych czynników wpływających na płodność mężczyzn.

W latach 2004–2007 Pracownia Środowiskowych Zagrożeń Reprodukcyjnych realizowała badanie mające na celu identyfikację czynników determinujących powrót kobiet do palenia papierosów po urodzeniu dziecka. Opracowano program interwencyjny, który dotyczył utrzymania długotrwałej abstynencji tytoniowej i został z sukcesem wdrożony na terenie województwa łódzkiego. Kolejnym obszarem zainteresowań Pracowni była ocena wpływu narażenia na pestycydy stosowane w szklarniach i gospodarstwach rolnych na czas trwania ciąży i masę urodzeniową noworodka.

W 2007 r. Pracownia koordynowała badanie zamawiane „Epidemiologia zagrożeń prokreacyjnych w Polsce – wielośrodkowe, prospektywne badania kohortowe”, finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). W ramach badania realizowane były 24 projekty w 13 instytucjach badawczych na terenie Polski. Uczestniczyły w nim uniwersytety medyczne w Łodzi, Lublinie, Białymstoku, Warszawie i Katowicach, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi i Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu. W wyniku realizacji badania powstały 52 publikacje naukowe, w tym 36 opublikowanych później w czasopiśmie z impact factor oraz 3 rozprawy na stopień doktora nauk medycznych.

W ramach badania utworzono Polską Kohortę Matka–Dziecko (REPRO-PL). Stanowiło ono podstawę oceny wielu zależności dotyczących wpływu czynników środowiskowych i zawodowych na przebieg i wynik ciąży oraz stan zdrowia i rozwój psychoruchowy dzieci. Nawiązano współpracę z europejskimi kohortami urodzeniowymi w ramach projektów CHICOS (Developing a Child Cohort Research Strategy for Europe) i ENRIECO (Environmental Health Risks in European Birth Cohorts), co zaowocowało wspólnymi analizami uwarunkowań prawidłowego przebiegu ciąży i rozwoju dziecka. Dane zostały przedstawione w 5 międzynarodowych publikacjach naukowych.

Kolejnym badaniem realizowanym w ramach grantu finansowanego przez NCBiR była ocena wpływu czynników środowiskowych i zawodowych oraz stylu życia na płodność mężczyzn. Wyniki analiz zostały zaprezentowane

w licznych publikacjach naukowych. Oba wspomniane wyżej badania są nadal kontynuowane i stanowią podstawę kolejnych hipotez badawczych.

W 2009 r. dzięki grantowi uzyskanemu z Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych została podjęta współpraca z Norwegian Institute of Public Health w Oslo (Norwegia) w celu dalszych badań nad wpływem czynników środowiskowych na wynik ciąży, stan zdrowia i rozwój psychomotoryczny dzieci z utworzonej wcześniej kohorty urodzeniowej (REPRO-PL). Badanie to stanowiło kontynuację i rozszerzenie Polskiej Kohorty Matka-Dziecko.

Badania zależności między pracą w nocy a czynnikami ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe, w tym na raka piersi

Dzięki grantowi uzyskanemu z Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych w 2008 r. została podjęta współpraca z National Institute of Occupational Health w Oslo (Norwegia) dotycząca badań nad mechanizmami potencjalnie warunkującymi zwiększone ryzyko zachorowania na raka piersi u pielęgniarek pracujących na zmiany nocne. W projekcie „Night shift work, melatonin metabolism and breast cancer risk factors in nurses” (PNRF-243-AI-1/07) na bazie badania przekrojowego pielęgniarek łódzkich oceniono zależności między pracą w nocy a stężeniem metabolitu melatoniny i hormonów płciowych, gęstością mammograficzną oraz polimorfizmem i ekspresją genów rytmu okołodobowego.

W ramach kolejnego grantu z ww. Funduszu w 2013 r. rozpoczęto projekt będący kontynuacją ww. badań – „Breast cancer risk and epigenetic effects of the rotating night shift work and lifestyle” (CLOCKSHIFT, EOG 89/2013).

Temat wpływu pracy w nocy na ryzyko występowania nowotworów złośliwych podjęty został także w granic Komitetu Badań Naukowych / Narodowego Centrum Nauki „Ocena zagrożenia osób pracujących w nocy wystąpieniem wybranych nowotworów złośliwych” (N N404 516938) realizowanym w latach 2010–2013. W trakcie projektu utworzono kohortę pracowników łódzkich zakładów pracy pracujących w systemie zmianowym ze zmianami nocnymi, która stanowi podstawę badań długofalowych. Kierownikiem projektów epidemiologicznych dotyczących pracy w nocy jest dr hab. Beata Peplowska.

W latach 2004–2007 Zakład uczestniczył w projekcie „Transfer of knowledge in molecular biology and epidemiology of occupational and environmental cancer EPITOK – Programme «Structuring the European research area – human resources and mobility» Marie Curie host fellowships for transfer of knowledge” (ToK), który koordynowany był w Centrum Doskonałości Biologii Molekularnej i Epidemiologii Raka Środowiskowego i Zawodowego (EPIMOL) przez prof. dr. hab. med. Konrada Rydzynskiego. Podstawowym celem projektu było wzmocnienie procesu rozwoju badań przez Centrum Doskonałości EPIMOL z zakresu biologii molekularnej i epidemiologii raka zawodowego i środowiskowego. W ramach tego projektu nastąpiła m.in. wymiana naukowców między Zakładem Epidemiologii Środowiskowej a National Cancer Institute (USA) oraz Institute for Risk Assessment Sciences (Holandia). W ww. ośrodkach dr hab. Beata Peplowska i dr Beata Świątkowska odbyły staże naukowe.

W latach 2005–2011 pracownicy Zakładu uczestniczyli w realizacji zadań sieci doskonałości ECNIS (Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility – Środowiskowe Uwarunkowania Nowotworów, Dieta i Indywidualna Wrażliwość). Funkcję kierownika Biura sieci pełniła dr hab. Beata Peplowska.

W 2006 r. Prezydent Rzeczypospolitej nadał Wojciechowi Hankemu tytuł profesora, a w 2013 r. Beata Peplowska uzyskała stopień doktora habilitowanego.

W ostatnim 10-leciu 2 pracowników Zakładu ukończyło studia wyższe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Trzy osoby odbyły staże szkoleniowe w USA w ramach programu Fogarty. Jedna z nich ukończyła roczne szkolenie w The School of Public Health, University at Albany (Szkole Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Albany), a 2 osoby odbyły 6-miesięczne szkolenie w College of Public Health, University of Iowa (Wyższej Szkole Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Iowa). Wszyscy pracownicy z wyższym wykształceniem uzupełniali swoją wiedzę na wielu szkoleniach specjalistycznych w kraju i za granicą.

Aktualni pracownicy Zakładu Epidemiologii Środowiskowej

- prof. dr. hab. med. Wojciech Hanke – kierownik Zakładu,
kierownik Pracowni Środowiskowych Zagrożeń Reprodukcyjnych, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych

Pracownia Epidemiologii

- dr hab. Beata Peplowska, prof. IMP – kierownik Pracowni
- mgr Agnieszka Bukowska
- mgr Weronika Burdelak
- mgr inż. Wojciech Sobala

Centralny Rejestr Chorób Zawodowych

- prof. dr. hab. med. Neonila Szeszenia-Dąbrowska – kierownik Rejestru
- lic. Danuta Drożdż
- dr Urszula Wilczyńska

Pracownia Środowiskowych Zagrożeń Reprodukcyjnych

- dr Joanna Jurewicz
- dr Andrzej Marcinkiewicz
- dr Kinga Polańska
- mgr Emila Dziewirska
- Ewa Świątek

Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem

- prof. dr. hab. med. Neonila Szeszenia-Dąbrowska – kierownik Ośrodka
- Anna Banacińska
- Barbara Michalska
- dr Zuzanna Szubert
- dr Beata Świątkowska

Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia

Irena Szadkowska-Stańczyk

W 2004 r. w wyniku istotnych przekształceń programowych i organizacyjnych kierowanie Zakładem Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia Instytutu Medycyny Pracy przekazano dr hab. (od 2012 r. – profesor) Irenie Szadkowskiej-Stańczyk. Strukturę Zakładu tworzyły wtedy: Pracownia Aerozoli (powstała z działającego do 1999 r. Zakładu Aerozoli i Mikroklimatu), Pracownia Zagrożeń Biologicznych, a także powołany w 2004 r. Krajowy Rejestr Czynników Biologicznych w Miejscu Pracy i Krajowy Punkt Kontaktowy.

Pracownia Aerozoli

W skład zespołu Pracowni w 2004 r. wchodził: dr hab. Irena Szadkowska-Stańczyk, dr Aleksandra Maciejewska, mgr Grażyna Stroszejn-Mrowca, mgr inż. Urszula Mikołajczyk, mgr Robert Wojdalski, Grażyna Frątczak, Małgorzata Król, Alicja Roszkowicz, Ewa Zalewska i Zbigniew Wiktorowski.

W 2007 r. podjęła pracę dr Stella Bujak-Pietrek. W kolejnych latach na emeryturę odeszli: Grażyna Frątczak, Zbigniew Wiktorowski i mgr Grażyna Stroszejn-Mrowca. Przez krótki okres zatrudnieni byli w Pracowni także mgr Ryszard Kosowski i mgr Piotr Turski.

W ostatnim 10-leciu działalność Pracowni Aerozoli polegała na kontynuowaniu prac dotyczących szerokiego spektrum zagadnień związanych z narażeniem na pył wolnej krystalicznej krzemionki, azbestu i włókien mineralnych oraz podjęciu zadań wynikających z nowego zagrożenia w środowisku pracy – nanomateriałów.

Na podkreślenie zasługują prace zmierzające do wprowadzenia nowego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) dla respirabilnej krystalicznej krzemionki. W tym celu opracowano monograficzną dokumentację normatywu higienicznego oraz 2 metody oznaczania stężeń tego czynnika z użyciem techniki spektrometrii w podczerwieni. Wprowadzenie tej techniki analitycznej do badań pyłów przyczyniło się do stworzenia nowej metody identyfikacji azbestów w próbkach materiałowych.

Problematyka związana z nanomateriałami i nanotechnologiami została uwzględniona w profilu działalności naukowej Pracowni w 2009 r. W kolejnych latach realizowano projekty, które obejmowały przygotowanie metod pomiaru nanocząstek uwalnianych do powietrza zarówno w środowisku zawodowym, jak i pozazawodowym. Realizacja tych badań była możliwa dzięki uzyskaniu w 2010 r. środków z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej na zakup aparatury pozwalającej na wykonanie odpowiednich pomiarów środowiskowych dotyczących nanocząstek. Zakupiono kondensacyjny licznik cząstek CPC, monitor nanocząstek AeroTrak 9000 i monitor stężenia aerozolu w powietrzu DustTrak DRX.

W latach 2010–2014 realizowano projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki – „Wskaźniki ekspozycji na nanocząstki w środowisku pracy i ich wpływ na czynność układu oddechowego”. Zespół Pracowni od 2012 r. uczestniczy także w projekcie międzynarodowym UE MARINA – „Managing risks of nanomaterials” w części dotyczącej badań nad uwalnianiem nanocząstek do środowiska podczas procesów ścierania.

Pracownia Aerozoli jest organizatorem 2 ogólnopolskich programów badania biegiłości laboratoriów higieny pracy – w zakresie oznaczeń wolnej krystalicznej krzemionki w pyłach przemysłowych oraz mikroskopowo-liczbowych oznaczeń stężeń respirabilnych włókien mineralnych.

Wdrożony w 1998 r. system zarządzania jakością badań w dalszym ciągu jest utrzymywany, dzięki czemu Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia ma status laboratorium akredytowanego przez Polskie Centrum Akredytacji (PCA) w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025:2005P (nr akredytacji: AB 497).

Istotną rolę nadal pełni działalność ekspertyzowa i konsultacyjna w zakresie identyfikacji, pomiarów, analitycznych metod oznaczania czynników szkodliwych występujących w pyłach i oceny narażenia na pyły w środowisku pracy. Ważna jest też działalność usługowa w obszarze przyznanej akredytacji PCA, w tym udostępnianie materiałów odniesienia do oznaczania krystalicznej krzemionki prowadzonego według PN-Z-04018-04:1991P.

Na uwagę zasługuje również wieloletnia aktywność szkoleniowa pracowników, którzy organizują kursy dla osób zatrudnionych w laboratoriach badań środowiska pracy.

Pracownia Zagrożeń Biologicznych

W 2004 r. w Zakładzie została utworzona Pracownia Zagrożeń Biologicznych pod kierownictwem dr Aliny Buczyńskiej i z następującymi pracownikami: mgr. Marcinem Cyprowskim, dr. Janem Krajewskim (do 2004 r.), dr. Zygmuntem Murowanieckim (do 2005 r.) i dr. Jerzym Kończalikiem (do 2005 r.). Od czerwca 2004 r. w Pracowni rozpoczął działalność Krajowy Rejestr Czynniki Biologicznych w Miejscu Pracy i Krajowy Punkt Kontaktowy (z czasem zmieniono nazwę na Krajowy Rejestr Czynniki Biologicznych w Miejscu Pracy i Krajowy Punkt Informacyjny), prowadzony przez lek. Katarzynę Zielińską-Jankiewicz i mgr inż. (od 2011 – dr) Annę Kozajdę pod kierownictwem dr hab. (od 2012 – prof.) Ireny Szadkowskiej-Stańczyk.

Rejestr został utworzony na mocy decyzji Ministra Zdrowia w wyniku realizacji polsko-niemieckiej umowy bliźniaczej w ramach projektu Phare – „Wdrożenie prawa pracy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy włączając kwestie czynników biologicznych”.

Rejestr Czynniki Biologiczne jest bazą danych gromadzącą informacje o narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne używane w celach przemysłowych, naukowo-badawczych i diagnostycznych w zakładach pracy w Polsce. Baza tworzona jest na podstawie zgłoszeń pracodawców przesyłanych do Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Rejestr jest źródłem aktualnych informacji na temat szkodliwych czynników biologicznych stosowanych w procesach pracy w Polsce i liczby narażonych na nie pracowników według typu prowadzonej działalności i podziału terytorialnego kraju. Funkcjonowanie centralnej bazy danych o czynnikach biologicznych pozwala na efektywne wykorzystanie informacji uzyskanych od pracodawców do analiz aktualnej sytuacji i śledzenia jej dynamiki w zakresie zawodowego narażenia na szkodliwość biologiczną w odniesieniu do celowego użycia czynników biologicznych.

Krajowy Punkt Informacyjny udziela konsultacji, pomocnych w ocenie ekspozycji na czynniki biologiczne w miejscu pracy i szacowaniu ryzyka dla zdrowia wynikającego z narażenia na nie, planowaniu i realizacji działań profilaktycznych w związku z tymi zagrożeniami i w prawidłowym rejestrowaniu przez pracodawców wiarygodnych informacji o stosowanych w zakładzie czynnikach biologicznych.

Pracownicy Punktu prowadzą też działalność edukacyjną mającą na celu upowszechnienie wiedzy o narażeniu na czynniki biologiczne w miejscu pracy, ryzyku związanym z ekspozycją na te czynniki, potencjalnych skutkach zdrowotnych narażenia oraz skutecznych sposobach profilaktyki. W celu udostępniania informacji i materiałów opracowywanych w Krajowym Punkcie Informacyjnym jak najszerszemu gronu zainteresowanych sukcesywnie umieszczane są one na jego stronie internetowej (http://www.imp.lodz.pl/home_pl/o_institucie/reg_and_databases/biol_elem_r).

W 2011 r. po odejściu z Instytutu dr. Marcina Cyprowskiego i dr Aliny Buczyńskiej kierownictwo Pracowni Zagrożeń Biologicznych w obecnym składzie przekazano dr inż. Annie Kozajdzie. W 2013 r. Pracownię połączono z Rejestrem Czynniki Biologiczne w Miejscu Pracy i Krajowym Punktem Informacyjnym.

W 2005 r. w ramach Pracowni Zagrożeń Biologicznych zostało utworzone laboratorium mikrobiologiczne. Jego nowoczesne wyposażenie zakupiono z funduszy unijnych w ramach programu „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”. Od 2007 r. w laboratorium podjęli pracę mgr inż. Małgorzata Sowiak, mgr inż. Karolina Bródka i mgr Piotr Soroka (do 2009 r.).

Do podstawowej działalności laboratorium należy ilościowa i jakościowa analiza mikrobiologiczna grzybów i bakterii obecnych w powietrzu i na różnego typu powierzchniach. Na szczególną uwagę zasługuje opracowana w laboratorium, przy współpracy z University of Iowa (Uniwersytetem w Iowa, USA), metodyka oznaczeń metodą immunoenzymatyczną obecnych w powietrzu i w pyłe osiadłym endotoksyn bakteryjnych (chromogeny test LAL w wersji kinetycznej) oraz (1-3)- β -D-glukanów (test GlucateLL).

Do metodycznych osiągnięć laboratorium należy zaliczyć również analizy stężenia alergenów obecnych w pyłe osiadłym wykonywane metodą enzymatyczną (testy ELISA) oraz opracowanie metody oznaczania mykotoksyn w próbach pyłu z powietrza, zeszkrobinach pobranych z zagrzybionych ścian i grzybni wyhodowanych na podłożach hodowlanych. W ramach metody oznaczania mykotoksyn opracowano procedurę postępowania prowadzącą do przygotowania próbek i ekstrakcji materiału do analizy techniką HPLC. Metodę oznaczania mykotoksyn, w szczególności w powietrzu, należy uznać za unikatową – w piśmiennictwie obecne są tylko pojedyncze publikacje dotyczące tej problematyki.

Podstawowy kierunek zainteresowań Pracowni Zagrożeń Biologicznych, Rejestru Czynniki Biologicznych i Krajowego Punktu Informacyjnego stanowi ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne (grzyby, bakterie) i ich pochodne w środowisku pracy. W ramach tej działalności ocenę narażenia pracowników na szkodliwości biologiczne przeprowadzono w zakładach gospodarki odpadami (wysypiska odpadów, sortownie odpadów, oczyszczalnie ścieków), zakładach kanalizacji, bibliotekach i archiwach, zakładach wielkoprzemysłowej hodowli zwierząt (hodowla trzody chlewnej i drobiu) i przy utylizacji odpadów zwierzęcych, zakładach obróbki metali, szpitalach i medycznych laboratoriach diagnostycznych, biurach oraz w leśnictwie.

W ostatnich kilku latach rozszerzono profil zainteresowań Pracowni o problemy jakości powietrza wewnętrznego w środowisku zamieszkania i nauki oraz objęto badaniami w tym zakresie przedszkola i mieszkania. Badania narażenia na czynniki biologiczne uzupełniono o pomiar ekspozycji na najczęściej występujące alergen (psa, kota, karalucha i roztocza). Na omówienie zasługuje projekt Narodowego Centrum Nauki – „Identyfikacja czynników determinujących stopień zawilgocenia i zagrzybienia mieszkań na terenie aglomeracji miejskiej w kontekście oddziaływania na stan zdrowia mieszkańców”, realizowany był w latach 2011–2013. Dotyczył on problemów zawilgocenia i zagrzybienia mieszkań w aspekcie zdrowia mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

W ostatnim 10-leciu stopień naukowy doktora uzyskało 2 pracowników Zakładu – Marcin Cyprowski (w 2007) i Anna Kozajda (w 2011), a dr hab. Irena Szadkowska-Stańczyk otrzymała tytuł profesora. W ramach programu Fogarty 1 osoba odbyła 6-miesięczny staż szkoleniowy w College of Public Health University of Iowa (Wyższej Szkole Zdrowia Publicznego Uniwersytetu w Iowa, USA). Wszyscy pracownicy merytoryczni uzupełniali swoją wiedzę na szkoleniach i kursach krajowych.

Aktualni pracownicy Zakładu Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia

- prof. dr hab. med. Irena Szadkowska-Stańczyk – kierownik Zakładu, kierownik Pracowni Aerozoli

Pracownia Zagrożeń Biologicznych, Rejestr Czynniki Biologicznych i Krajowy Punkt Informacyjny

- dr inż. Anna Kozajda – kierownik Pracowni
- mgr inż. Karolina Jeżak
- mgr inż. Małgorzata Sowiak
- Krystyna Kicman

Pracownia Aerozoli

- dr Aleksandra Maciejewska
- dr Stella Bujak-Pietrek
- mgr inż. Urszula Mikołajczyk
- mgr Magdalena Popławska
- Małgorzata Król
- Ewa Zalewska

Zakład Fizjologii Pracy i Ergonomii

Alicja Bortkiewicz

Zadania badawcze realizowane w Zakładzie Fizjologii Pracy i Ergonomii Instytutu Medycyny Pracy, kierowanym od 2005 r. przez dr hab. Alicję Bortkiewicz, są w części kontynuacją wcześniej podejmowanej problematyki naukowej i obejmują ocenę wpływu warunków pracy na zdolność do pracy i zdrowie pracowników. Uwzględniają również badanie nowych zagrożeń dla zdrowia związanych zarówno z transformacją gospodarczą, trendami demograficznymi, jak i rozwojem nowych technologii.

Na szczególną uwagę zasługują badania dotyczące wpływu pól elektromagnetycznych na stan zdrowia i samopoczucie użytkowników telefonów komórkowych i mieszkańców okolic stacji bazowych. Innym ważnym problemem badawczym jest analiza w populacji łódzkiej związków między stylem życia, środowiskiem komunalnym i czynnikami zawodowymi a wystąpieniem pierwszego ostrego incydentu wieńcowego. Na szeroką skalę prowadzone są też badania w grupie kierowców i motorniczych komunikacji miejskiej. Wyniki tych badań przyczyniły się do przygotowania i wdrożenia programu profilaktycznego ukierunkowanego na ograniczanie czynników ryzyka chorób związanych z pracą.

Do zadań Zakładu należy:

- inicjowanie, organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie oceny wpływu warunków pracy na zdolność do pracy i zdrowie pracowników, w tym:

- badanie wpływu czynników zawodowych i środowiskowych na reakcję układu krążenia i układu wegetatywnego,
- poszukiwanie i ocena środowiskowych i zawodowych uwarunkowań chorób związanych z pracą, ze szczególnym uwzględnieniem chorób układu krążenia i chorób układu ruchu,
- określanie czynników i poziomu ryzyka wystąpienia chorób układu krążenia i układu ruchu w różnych grupach zawodowych,
- ocena zmian zdolności do pracy i tolerancji pracy w aspekcie starzenia się społeczeństwa,
- analiza czynników obciążających oraz ocena reakcji na pracę i analiza zmęczenia w określonych grupach zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem osób wykonujących zawód kierowcy,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod badawczych do oceny obciążenia i zmęczenia pracą o różnym charakterze,
- przygotowywanie i wdrażanie programów prewencji chorób związanych z pracą oraz oceny efektywności tych programów,
- przygotowywanie norm higienicznych dotyczących warunków pracy oraz opracowywanie merytorycznych podstaw do ich weryfikacji.

W Zakładzie został opracowany zestaw istniejących nieinwazyjnych metod do oceny funkcjonowania układu krążenia i układu mięśniowo-szkieletowego. Jest on stale unowocześniany i obecnie zawiera poniżej opisane metody elektrokardiologiczne, metody oceny strategii wzrokowej oraz metody oceny obciążenia układu ruchu.

Metody elektrokardiologiczne to:

- 24-godzinne EKG metodą Holtera,
- 24-godzinne monitorowanie ciśnienia tętniczego (ABPM),
- rejestracja ciśnienia tętniczego metodą „beat-to-beat” – Portapress,
- analiza zmienności rytmu serca z zapisów krótko- i długookresowych,
- elektrokardiografia impedancyjna,
- badania zaburzeń snu (bezdech senny),
- długookresowe monitorowanie elektroencefalograficzne – EEG,
- eye-tracking (okulometria) – śledzenie ścieżek wzrokowych.

Metody elektrokardiologiczne, ukierunkowane na ocenę stanu układu krążenia i regulacji neurowegetatywnej, nie tylko pozwalają wykrywać w nich zmiany patologiczne, ale także wczesne objawy ich dysfunkcji. Stwarza to szansę skutecznej profilaktyki wielu chorób układu krążenia, a także zapobiegania skutkom zdrowotnym pracy w szkodliwych warunkach i zbyt wczesnemu obniżaniu się zdolności do pracy.

Metoda oceny strategii wzrokowej to system FaceLab, który pozwala na śledzenie oraz rejestrowanie ruchów głowy i gałki ocznej oraz na pomiar wielkości źrenicy. System jest całkowicie nieinwazyjny i może być stosowany zarówno podczas testów na symulatorze, jak i jazdy w warunkach rzeczywistych. Dzięki tej metodzie można śledzić zmiany poziomu koncentracji kierowcy i narastające zmęczenie (na podstawie określenia wielkości źrenicy). Oprogramowanie EyeWorks i Captiv, będące częścią systemu FaceLab, umożliwi także ocenę strategii wzrokowej kierowcy poprzez wykonanie mapy intensywności fiksacji wzroku na konkretnych obiektach.

Metody oceny obciążenia układu ruchu to:

- system iLMM – przeznaczony do wykorzystania w warunkach terenowych, pozwala na ocenę dynamicznych składników obciążenia fizycznego wpływających na wielkość ryzyka;

- system Biometrics DataLog – stanowi zestaw do rejestracji analogowych sygnałów elektrofizjologicznych (np. powierzchniowego sEMG) i mechanicznych (np. kąty położenia elementów ciała dzięki czujnikom goniometrycznym i torsjometrycznym);
- dynamometria tensometryczna z odczytem cyfrowym – służąca do pomiaru siły niezbędnej do przemieszczania obiektów, poruszania dźwigniami itp.;
- pakiet oprogramowania ErgoIntelligence Upper Extremity Assessment Tools 1.8. (NextGenErgo, Kanada) – ułatwia wykonywanie obliczeń obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego zgodnie z najbardziej popularnymi metodami oceny obciążenia związanego z utrzymywaniem pozycji ciała i dźwiganiem ciężarów – REBA (Rapid Entire Body Assessment), RULA (Rapid Upper Limb Assessment) i zmodyfikowane równanie NIOSH (The National Institute for Occupational Safety and Health) – a także ocenę obciążenia kończyn górnych związanego z wykonywaniem ruchów powtarzalnych zgodnie z metodami OCRA (Occupational Repetitive Action) i JSI (Job Strain Index);
- Quick Ergonomic Checklist (Ergonomiczna Lista Kontrolna) – może być wykorzystywana do szacowania ryzyka występującego podczas ręcznego przemieszczania obiektów, czynności powtarzalnych, obciążeń statycznych i dynamicznych oraz pracy w pozycjach stojącej i siedzącej;
- metoda BRIEF (Baseline Risk Identification of Ergonomic Factors) – opracowana do analizy poszczególnych zadań powtarzalnych w cyklach, wykorzystywana jest do uzyskania dużej dokładności oceny ryzyka wystąpienia zagrożeń lub uciążliwości natury ergonomicznej;
- metoda KIM (Key Item Method) – służy do oceny ryzyka związanego z czynnościami ręcznego przemieszczania ciężarów;
- metoda MAC (Manual Handling Assessment Charts) – służy do oceny ryzyka związanego z indywidualnym i zespołowym wykonywaniem czynności podnoszenia i przenoszenia;
- MAWOL (Maximal Acceptable Weight of Lift) – określenie indywidualnej maksymalnej wartości ciężaru akceptowanego do podnoszenia;
- FirstBeat – system oparty na długookresowej rejestracji rytmu serca, służący do określania całodobowego obciążenia fizycznego, które wynika z zajęć zawodowych, pozazawodowych oraz wysiłku rekreacyjnego, a także do oceny efektywności wypoczynku;
- Geonaute – system oparty na długookresowej rejestracji rytmu serca i rejestracji położenia badanego w układzie GPS, umożliwiający ocenę częstości rytmu serca w funkcji czasu, położenia, prędkości i wysokości, oraz pomiar wydatku energetycznego zarówno przy użyciu wewnętrznego oprogramowania, jak i metody ISO 8996;
- system posturograficzny – służy do oceny sprawności układu równowagi i jest wykorzystywany m.in. do oceny poziomu zmęczenia ogólnego związanego z wykonywaniem pracy;
- system mat tensometrycznych – pozwala na graficzne przedstawienie rozkładu nacisku ciała na podłoże (np. siedzisko i oparcie krzesła), umożliwiając ocenę poprawności ergonomicznej krzesła oraz sposobu siedzenia. Działalność usługowa Zakładu obejmuje:
 - ocenę ciężkości pracy (pomiar wydatku energetycznego) oraz obciążenia układu ruchu na zlecenie podmiotów gospodarczych – do badania kosztu energetycznego pracy na podstawie wentylacji płuc, wymiany gazowej i częstości skurczów serca stosowana jest nowoczesna aparatura Oxycon-Mobile i First-beat;
 - ocenę ergonomiczną stanowisk pracy – w tym m.in. komputerowych;

- przygotowywanie ekspertyz, opinii i orzeczeń w zakresie fizjologii pracy i ergonomii dla Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, sądów, Wyższego Urzędu Górniczego, Komendy Głównej Policji oraz różnych podmiotów gospodarczych.

Zakład ma też istotne osiągnięcia w zakresie realizacji projektów badawczych finansowanych z funduszy europejskich. Najważniejsze projekty realizowane w latach 2004–2014 to:

- projekt Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization – WHO) – „Network of experts in the psychosocial work environment of developing countries, countries in economic transition and newly industrializing countries”,
- grant WHO, AA3 – Practical approaches to identify and reduce occupational risks – „Estimation of work-related physical load and occupational risk evaluation in construction sector” (2006–2009, 2009–2012),
- grant WHO, AA4 – Education, training and technical materials – „Preventive programme designed to reduce musculoskeletal pain for construction workers and students of construction schools” (2006–2009, 2009–2012, od 2012),
- „Aktywność zawodowa pracowników w aspekcie problematyki starzejącego się społeczeństwa”, projekt finansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Komitet Badań Naukowych (2001–2004),
- FP 6 (The 6th Framework Programme) – „Effects of exposure to electromagnetic fields: from science to public health and safer workplace” (EMF-NET) (2004–2008),
- FP 7 (The 7th Framework Programme) – „European Health Risk Assessment Network on EMF exposure” (EPHRAN),
- „Opracowanie programów profilaktycznych w zakresie układu krążenia” i „Opracowanie programów profilaktycznych w zakresie układu ruchu”, projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, pn. „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych” (POKL/profilaktyka/2009–2012 MT) (2009–2013),
- „Risk factors of work-related diseases – methods of evaluation and prevention” w ramach FP 7 (The 7th Framework Programme) – „People Maria Curie Actions, international research staff exchange scheme” (PIRSES-GA-2008-230858) (2009–2013),
- grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Czynniki ryzyka chorób związanych z pracą – metody oceny i profilaktyki” (REWARD) (2009–2013),
- „Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierujących pojazdami w celu minimalizacji zagrożeń w ruchu drogowym” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG), współfinansowanego przez Unię Europejską (WNDPOIG.01.03.01-10-085/09) (2009–2014).

Wyniki badań publikowane były w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych oraz popularyzowane w formie poradników, informacji na stronach internetowych, filmów edukacyjno-informacyjnych, artykułów w czasopismach popularnonaukowych, a także w formie wykładów i szkoleń.

Znacznym osiągnięciem w ostatnim 10-leciu było powierzenie pracownikom Zakładu przez zarząd Scientific Commission on Occupational Cardiology, działającej w ramach Międzynarodowej Komisji Zdrowia Pracujących (ICOH – International Commission on Occupational Health), zorganizowania 5th International Conference on Work and Cardiovascular Diseases, która odbyła się 27–30 września 2009 r. w Krakowie. Zgromadziła ona 130 uczestników z 25 krajów oraz 200 uczestników z Polski.

Innym istotnym osiągnięciem pracowników Zakładu jest projekt badawczy w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, który umożliwił stworzenie pierwszego w Polsce zintegrowanego systemu do badań i szkoleń kierowców wyposażonego w modelowe stanowisko symulacji jazdy samochodem wraz z zestawem metod do badań psychologicznych i fizjologicznych osób kierujących pojazdami.

Wyrazem uznania dla doświadczenia zawodowego pracowników Zakładu jest zapraszanie ich do prac w komisjach Polskiej Akademii Nauk (Komisji Pól Elektromagnetycznych Niejonizujących Komitetu Fizyki Medycznej, Radiobiologii i Diagnostyki Obrazowej, Komisji Ergonomii), komisjach resortowych (Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy, Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych), towarzystwach naukowych krajowych i międzynarodowych (m.in. The ICOH Scientific Committee on Cardiology in Occupational Health, International Society of Holter and Noninvasive Electrocardiology, Polskim Towarzystwie Ergonomicznym, Polskim Towarzystwie Ergonomii Stomatologicznej, Polskim Towarzystwie Medycyny Pracy, Polskim Towarzystwie Kardiologicznym).

Pracownicy Zakładu są też członkami komitetów redakcyjnych czasopism naukowych (m.in. „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health”, „Medycyna Pracy”, „Ergonomia”), a w 2006 r. byli także zaangażowani w prace Zespołu Ekspertów Medycyny Pracy do Spraw Zweryfikowania Wykazu Rodzajów Prac w Szczególnych Warunkach i Wykazu Prac o Szczególnym Charakterze.

Aktualni pracownicy Zakładu Fizjologii Pracy i Ergonomii

- dr hab. Alicja Bortkiewicz, prof. IMP – kierownik Zakładu
- dr hab. Teresa Makowiec-Dąbrowska, prof. IMP (kierownik Zakładu do 2004 r.)
- dr Elżbieta Gadzicka
- dr Jadwiga Siedlecka
- dr inż. Zbigniew Jóźwiak
- dr Bronisław Kapitaniak, profesor wizytujący
- mgr Agata Szyjkowska
- mgr Wiesława Koszada-Włodarczyk
- mgr inż. Marta Walczak
- mgr Marcin Kosobudzki
- mgr Piotr Viebig
- Ewa Filipowska
- Jolanta Lityńska

Zakład Psychologii Pracy

Dorota Merecz-Kot

Zakład Psychologii Pracy Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi pod kierownictwem prof. dr. hab. Bohdana Dudka stał się znaczącym ośrodkiem realizującym projekty naukowe i aplikacyjne w obszarze psychologii pracy i psychologii zdrowia. Pod jego kierownictwem przez ponad 20 lat w Zakładzie podejmowano nowatorskie w skali kraju tematy badawcze, takie jak agresja w środowisku pracy, mobbing i stres traumatyczny. Ta linia rozwoju kontynuowana jest obecnie przez dr Dorotę Merecz-Kot, która od 2007 r. piastuje stanowisko kierownika Zakładu.

Zakład Psychologii Pracy utworzono w 1982 r. na bazie wcześniej działającej Pracowni Psychologii Pracy w Zakładzie Fizjologii i Psychologii Pracy. W tamtym okresie koncentrowano się głównie na badaniu uwarunkowań i skutków obciążenia pracą oraz ocenie psychologicznych skutków narażenia na czynniki chemiczne i fizyczne w pracy. W 1994 r. w związku z rozwijanymi nowymi kierunkami badań nastąpiły zmiany organizacyjne i w miejsce dotychczasowych komórek utworzono Pracownię Stresu Zawodowego (kierownik: dr Dorota Merecz-Kot) i Pracownię Diagnostyki Psychologicznej (kierownik: dr Małgorzata Waszkowska), funkcjonujące do chwili obecnej.

Aktualnie prace badawcze Zakładu koncentrują się wokół następujących zagadnień:

- chroniczny stres zawodowy (czynniki warunkujące, skutki, profilaktyka),
- stres traumatyczny i zjawisko rozwoju potraumatycznego,

- przemoc w miejscu pracy,
- dopasowanie człowieka do organizacji zatrudniającej (uwarunkowania i skutki),
- równowaga praca–dom,
- prezentyzm,
- zachowania kontrproduktywne,
- psychologiczne uwarunkowania zdolności do pracy.

W obszarze zainteresowań badawczych Zakładu Psychologii Pracy są również zagadnienia psychologicznych uwarunkowań zdrowia i jakości życia (otyłość, endometrioza, choroby układu krążenia, choroby nowotworowe). Ponadto Pracownia Diagnostyki Psychologicznej prowadzi badania przydatności zawodowej do pracy na różnych stanowiskach oraz opracowuje nowe techniki diagnostyczne.

Od początku 2000 r. pracownicy Zakładu uczestniczą w pracach legislacyjnych dotyczących badań psychologicznych, którymi objęte są różne grupy zawodowe i społeczne. W Zakładzie rozwijane są nowe metody diagnostyczne i prowadzone prace nad adaptacją uznanych w świecie metod badawczych do warunków polskich. Wśród nich należy wymienić: Kwestionariusze Ogólnego Stanu Zdrowia (General Health Questionnaire) Davida Goldberga, kwestionariusze do diagnozy zaburzenia po stresie traumatycznym, mobbingu i agresji w pracy, stresu zawodowego, interakcji praca–życie prywatne, funkcjonowania w roli kierowcy, stresu kierowcy i prezentyzmu.

Ostatnie 10-lecie to także intensywne zaangażowanie w różnorodne projekty naukowe, również o charakterze interdyscyplinarnym. Najważniejsze z nich to:

- projekt celowy zamawiany „Aktywność zawodowa pracowników w aspekcie problematyki starzejącego się społeczeństwa” (2002–2004), w którym pracownicy Zakładu realizowali 2 zadania badawcze: „Styl życia i strategie radzenia sobie ze stresem pracowników starszych a zdrowie i zdolność do pracy na stanowiskach zróżnicowanych ze względu na występowanie psychospołecznych stresorów” oraz „Wpływ procesu starzenia się na poziom sprawności psychofizycznych niezbędnych dla bezwypadkowego wykonywania zawodów operatorskich”;
- program wieloletni 2009–2010 – Poprawa Bezpieczeństwa i Warunków Pracy – „Modelowanie zależności pomiędzy statusem społeczno-ekonomicznym, poziomem dopasowania pracownika do organizacji a samopoczuciem i zdrowiem”, w którym w sposób nowatorski analizowano uwarunkowania i skutki dopasowania pracowników do organizacji zatrudniającej;
- program wieloletni 2009–2010 – Poprawa Bezpieczeństwa i Warunków Pracy – „Pozytywne i negatywne elementy psychospołecznego środowiska pracy w szkole a przemoc w relacji nauczyciel–uczeń”, w którym wspólnie z Krajowym Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy analizowano relacje pomiędzy stresem i zasobami pracy a występowaniem mobbingu pracowniczego i agresji w relacji uczeń–nauczyciel;
- w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (priorytet II, działanie 2.3) – „Wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących oraz poprawienie jakości funkcjonowania systemu ochrony pracy” (2008–2013) realizowano zadanie „Kompleksowy program profilaktyki psychospołecznych zagrożeń w środowisku pracy”, w ramach którego opracowano strategię przeciwdziałania negatywnym skutkom obecności psychospołecznych zagrożeń w środowisku pracy oraz przygotowano cykl publikacji na temat nowoczesnego podejścia do psychospołecznych zagrożeń zawodowych m.in. dla pracowników służby medycyny pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
- projekt realizowany w partnerstwie z NSZZ Solidarność „Wpływ poprawy psychospołecznych warunków pracy na ograniczenie kosztów ekonomicznych w firmach przechodzących procesy modernizacyjne i adaptacyjne –

projekt badawczy” (2010–2014), w którym opracowano m.in. nowatorskie i powszechnie dostępne narzędzie do diagnozy psychospołecznych zagrożeń zawodowych i ryzyka z nimi związanego – udostępnione w wersji online narzędzie cieszy się dużym uznaniem ekspertów i zwykłych użytkowników.

Dzięki realizacji ostatniego wymienionego projektu w Zakładzie Psychologii Pracy powstał Centralny Rejestr Zagrożeń Psychospołecznych, który pozwala na monitorowanie ryzyka psychospołecznego w firmach.

Zakład jest też koordynatorem projektu realizowanego w ramach Polsko-Norweskiej Współpracy Badawczej „EFFECT – Enhancing the effectiveness of work-life balance initiatives use” (2013–2016), w którym podejmowana jest problematyka indywidualnych, organizacyjnych i kulturowych uwarunkowań korzystania z rozwiązań pozwalających na satysfakcjonujące godzenie pracy i życia prywatnego.

Istotnym zainteresowaniem badawczym pracowników Zakładu są również psychologiczne aspekty niezawodności kierowców. W tym obszarze realizowane były projekty dotyczące temperamentalnych uwarunkowań radzenia sobie ze stresem w ruchu drogowym, a także psychicznych i zawodowych skutków uczestnictwa w wypadkach drogowych. Pracownicy Zakładu są zaangażowani w prace wielodyscyplinarnego zespołu realizującego projekt „Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierujących pojazdami w celu minimalizacji zagrożeń w ruchu drogowym” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, współfinansowanego przez Unię Europejską.

Wyniki aktywności naukowej Zakładu Psychologii Pracy publikowane są w krajowych i międzynarodowych czasopismach, książkach i poradnikach przeznaczonych dla psychologów, lekarzy, przedsiębiorców i pracowników oraz wprowadzających w zagadnienia ochrony i promocji zdrowia pracujących, zwalczania stresu zawodowego i ograniczania ryzyka psychospołecznego w firmach, a także w nowe metody badawcze dla praktyków i naukowców zajmujących się psychologicznymi aspektami funkcjonowania człowieka w środowisku pracy.

Zespół Zakładu Psychologii Pracy angażuje się również w działalność społeczną. Z inicjatywy dr Agnieszki Mościckiej-Teske powołane zostało Stowarzyszenie Przeciwko Przemocy w Pracy „Godność”, które pomaga osobom dotkniętym mobbingiem i agresją w pracy. Członkowie zespołu uczestniczą też w działaniach wspierających zdrowie i dobre samopoczucie, takich jak program „Baba Joga kontra rak – rehabilitacja kobiet po mastektomii”, program „Samobadanie to zapobieganie – profilaktyka raka piersi” oraz warsztaty psychoedukacyjne dla pracowników zmagających się z problemem nadwagi.

Aktualni pracownicy Zakładu Psychologii Pracy

- dr Dorota Merecz-Kot – kierownik Zakładu, kierownik Pracowni Stresu Zawodowego
- mgr Aleksandra Andysz
- mgr Anna Najder
- mgr Aleksander Stańczak
- mgr Agata Wężyk
- mgr Aleksandra Wójcik

Pracownia Stresu Zawodowego

- dr Agnieszka Mościcka-Teske
- mgr Marcin Drabek

Pracownia Diagnostyki Psychologicznej

- dr Małgorzata Waszkowska – kierownik Pracowni
- mgr Adrianna Potocka

Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP

Joanna Piasecka-Zelga

Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra Jerzego Nofera w Łodzi powstało w 2003 r. z inicjatywy dr Joanny Piaseckiej-Zelgi. Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości Dobrej Praktyki Wytwarzania (Good Manufacturing Practice – GMP) zostało utworzone w strukturze Instytutu w 2006 r. – początkowo jako część Zakładu Patomorfologii, a od 2008 r. jako samodzielna komórka.

Po kontroli przeprowadzonej przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego Laboratorium otrzymało zezwolenie nr GIF-IW-400/56/03 na wykonywanie badań w systemie Dobrej Praktyki Wytwarzania (GMP) obejmujących: produkty sterylne, niesterylne, biologiczne, jak również radiofarmaceutyki i produkty do badań klinicznych. Zezwolenie dotyczy wykonywania badań produktów leczniczych przeznaczonych dla ludzi, nadzorowania poszczególnych operacji w procesie ich wytwarzania, zwalniania serii i certyfikacji w ramach kontroli jakości.

Laboratorium wykonuje badania produktów leczniczych i surowców do ich produkcji w zakresie pirogenności, toksyczności właściwej, toksyczności układowej, hemolizy, działania drażniącego na skórę, działania uczulającego na skórę oraz reaktywności śródskórnej. Dodatkowo wykonywane są badania wyrobów medycznych w zakresie

badań mikrobiologicznych (jałowość, czystość mikrobiologiczna) oraz chemicznych. W kolejnych latach Laboratorium otrzymało zezwolenie nr GIF-IW-N-4001/WTCO13/260/11 oraz certyfikat GMP nr GIF-IW-N-4022/38/12 potwierdzający zgodność warunków wytwarzania z wymaganiami GMP wydany przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego.

Laboratorium podlega stałej inspekcji Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego oraz Ministerstwa Zdrowia. Ponadto Biuro Zapewnienia Jakości Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi przeprowadza coroczne audyty wewnętrzne, podając plan wdrażania udoskonaleń i poprawek w funkcjonowaniu systemu GMP.

Jednostka prowadzi też działalność naukową, która obejmuje badania mające na celu wprowadzanie na rynek zarówno Polski, jak i międzynarodowy nowoczesnych produktów farmaceutycznych, medycznych i chirurgicznych. Najważniejszym aspektem badawczym jest ocena ich biozgodności oraz weryfikacja braku toksyczności.

Istotnym osiągnięciem Laboratorium jest tworzenie modeli zwierzęcych i ich badanie w odniesieniu do chorób ciężkich, przewlekłych i śmiertelnych. Zainteresowania badawcze Laboratorium oraz otrzymane granty dotyczyły m.in.:

- porównawczej oceny wybranych cech behawioralnych i morfologicznych 2 linii szczurów: z genetycznie uwarunkowaną skłonnością do spontanicznych, małych napadów padaczkowych i bez tego uwarunkowania (ocena zakończona pracą doktorską kierownika Laboratorium),
- badania aktywności biologicznej erytropoetyny w systemie jakości GMP,
- doświadczalnej oceny tolerancji miejscowej implantów niklowych u świnek morskich Imp:D-H uczulanych i nieuczulanych na nikiel,
- opracowania częściowo bioresorbowalnych siatek chirurgicznych do beznapięciowego zaopatrywania przepuklin,
- badań nad opracowaniem biologicznych protez naczyń krwionośnych z modyfikowanej celulozy bakteryjnej,
- współdziałania antyutleniaczy z lekami przeciwnowotworowymi w obniżaniu ich kardiotoxyczności w chemioterapii raka piersi,
- barierowych materiałów nowej generacji chroniących człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska,
- nowych biokompatybilnych implantów kostnych o podwyższonej biozgodności, bioaktywności i stabilności długoczasowej,
- oceny wybranych parametrów zapalenia alergicznego w drogach oddechowych indukowanego przez alergeny o niskiej masie cząsteczkowej,
- opracowania bezściekowej i niskotemperaturowej technologii bielenia włókien celulozowych z jednoczesną ich dezynfekcją.

Ponadto Laboratorium zajmuje się hodowlą zwierząt laboratoryjnych – szczepów wsobnych (inbred), stad niekrewniaczych (outbred) i specjalnych modeli doświadczalnych (model padaczki szczurów i model mysiej astmy) – wykorzystywanych w eksperymentach naukowych na terenie całego kraju. Instytut znajduje się w wykazie jednostek doświadczalnych uprawnionych do przeprowadzania doświadczeń na zwierzętach (pod nr. 072), wykazie jednostek hodowlanych uprawnionych do prowadzenia hodowli zwierząt laboratoryjnych (pod nr. 0047) oraz wykazie dostawców zwierząt laboratoryjnych (pod nr. 0002). Przeszkolony personel Laboratorium z długoletnim doświadczeniem dokłada wszelkich starań, by należyście dbać o zdrowie i dobrostan zwierząt.

Aktualni pracownicy Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP

- dr Joanna Piasecka-Zelga – kierownik Laboratorium
- mgr Joanna Głuszkiewicz
- mgr Maria Kaczmarek
- mgr Joanna Szulc
- mgr Magdalena Górnicz
- Małgorzata Cajdler
- Halina Szewczyk
- Józefa Aulak
- Marcin Lewandowski
- Marcin Połęcz
- Sabina Kula
- Paweł Gawroński

Zakład Toksykologii i Kancerogenezy

Wojciech Wąsowicz

W minionym 10-leciu struktura Zakładu Toksykologii i Kancerogenezy, kierowanego przez prof. dr. hab. Wojciecha Wąsowicza, ulegała istotnym zmianom. W 2008 r. przyłączono Pracownię Patologii, dawny Zakład Patomorfologii, natomiast we wrześniu 2012 r. decyzją Rady Naukowej – Pracownię Monitoringu Biologicznego i Laboratorium Badawczo-Pomiarowe Organicznych Zanieczyszczeń Środowiska, wydzielone z Zakładu Bezpieczeństwa Chemicznego.

Obecnie Zakład składa się z 5 pracowni: Oceny Toksyczności (kierownik: dr Krystyna Sitarek), Biochemii Środowiskowej (kierownik: prof. dr hab. Jolanta Gromadzińska), Toksykologii Molekularnej (kierownik: dr hab. Maciej Stępnik, prof. IMP), Genetyki Molekularnej i Epigenetyki (kierownik: dr hab. Edyta Reszka, prof. IMP) oraz Monitoringu Biologicznego (kierownik: dr Beata Janasik).

Przy Zakładzie działa również Krajowe Centrum Metod Alternatywnych do Oceny Toksyczności (kierownik: dr hab. Maciej Stępnik, prof. IMP). Jest w nim opracowywany i wdrażany ogólnokrajowy program edukacyjno-informacyjny promujący metody alternatywne oraz świadczona pomoc przy wdrażaniu tych metod w laboratoriach. Centrum uczestniczy w międzynarodowych programach rozwoju i walidacji nowych metod alternatywnych

w ramach programu naukowego European Consensus Platform for Alternatives (ECOPA) oraz współpracuje z platformami ECOPA i European Union Reference Laboratory for Alternatives to Animal Testing (ECVAM) z innych krajów europejskich.

Kadrę Zakładu tworzy 8 samodzielnych pracowników naukowych, 10 adiunktów, 6 asystentów i 22 pracowników inżynierjno-technicznych z wyższym lub średnim wykształceniem.

Zakład Toksykologii i Kancerogenezy jako pierwszy i jak dotąd jedyny w Polsce otrzymał 10 grudnia 2008 r. status jednostki spełniającej zasady Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (DPL) w zakresie badań cytotoksyczności podstawowej oraz genotoksyczności/mutagenności testami *in vitro*. Od 2008 r. zasady DPL wdrożono także w zakresie badań histopatologicznych w testach oceny działania toksycznego i kancerogennego substancji i preparatów chemicznych.

Pracownia Monitoringu Biologicznego oraz Pracownia Biochemii Środowiskowej Zakładu otrzymały 24 kwietnia 2013 r. nowy certyfikat Polskiego Centrum Akredytacji – AB 1432 na wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Ponadto Pracownia Monitoringu Biologicznego otrzymała certyfikat w zakresie oznaczania stężeń kadmu i ołowiu we krwi, stężenia selenu w surowicy/osoczu oraz stężeń metali w powietrzu na stanowiskach pracy, a Pracownia Biochemii Środowiskowej – certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji w zakresie oznaczania kotyniny w moczu i ślinie, a także polichlorowanych dibenzo-p-dioksyn, dibenzofuranów i polichlorowanych bifenyli w próbkach gleby, osadów, wolnego popiołu, mleka ludzkiego i krowiego oraz preparatów mlekopochodnych.

Zakres prac naukowo-badawczych prowadzonych w Zakładzie jest bardzo szeroki i obejmuje monitorowanie narażenia na czynniki obecne w środowisku, identyfikację populacji o zwiększonym ryzyku chorób, w tym także chorób nowotworowych, ocenę wczesnych skutków biologicznych narażenia, ustalanie markerów działania substancji chemicznych w warunkach narażenia zawodowego i pozazawodowego oraz oznaczanie markerów narażenia. Prowadzone są także badania z dziedziny toksykologii doświadczalnej, które obejmują ocenę toksyczności substancji chemicznych za pomocą testów *in vivo* – od badań działania ostrego i toksyczności układowej aż do odległych skutków narażenia oraz badań mechanizmu działania toksycznego z zastosowaniem różnych technik, w tym tych na poziomie molekularnym.

Kadra naukowa Zakładu na co dzień aktywnie współpracuje z innymi jednostkami naukowymi w kraju i za granicą, np. Free University w Brukseli (Belgia), Lunds Universitet (Uniwersytetem w Lund, Szwecja), Centre Hospitalier de Meaux (Szpitalem Klinicznym w Meaux, Francja), Johannes Gutenberg-Universität Mainz (Uniwersytetem Jana Gutenberga w Moguncji, Niemcy), National Institute of Occupational Health (Oslo, Norwegia), National Institute for Public Health and Environment (RIVM; Holandia), Stockholm University (Szwecja), Karolinska Institutet (Szwecja). W ramach tej współpracy pracownicy Zakładu realizowali programy międzynarodowe, z których na uwagę zasługują:

- DEVNERTOx Toxic Threats to The Developing Nervous System: *in vivo* and *in vitro* studies on the effects of mixture of neurotoxic substances potentially contaminating foods (2003–2006),
- UE 512153 Nuclear Hormone Receptors: Their Role in Developmental Biology and as Tools for The Evaluation of The Toxicity of Chemicals (NHR DEVTOX). Specific Support Action (2004–2005),
- UE 505609 Dietary Exposures to Polycyclic Aromatic Hydrocarbons and DNA Damage (DIEPHY) (2004–2006),
- PM-ERP/01-11-04 Mechanisms of Induction of Cancers in the Head/Neck Region by Tobacco and Alcohol and Their Prevention (RMG) (2004–2007),

- UE 513943 Sieć Doskonałości – Environmental Cancer Risk, Nutrition and Individual Susceptibility (ECNIS 2005–2010 i ECNIS2 2011–2013),
- NMP4-CT-2006-033231 Development of a Platform and Toolkit for understanding Interactions Between Nano-particles and the Living World (NANOINTERACT) (2007–2009),
- UE 20092101/2010 Safety Evaluation of Manufactured Nanomaterials by Characterisation of their Potential Genotoxic Hazard (NANOGENOTOX) (2010–2013),
- UE 263215 Managing Risks of Nanomaterials (MARINA) (2011–2015),
- UE LIFE 09 ENV/BE/000410 Demonstration of a Study to Coordinate and Perform Human Biomonitoring on a European Scale (DEMOCOPHES) (2010–2012),
- POIG.02.03.01-00-040/13 Zintegrowany System Informatyczny Wspomagający Badania nad Nowotworami Pochodzenia Środowiskowego (SYSCANCER) (2014–2015).

Zakład posiada nowoczesną aparaturę, dzięki której możliwy jest rozwój i wdrażanie metod badawczych, w tym unikalnych technik z zakresu genetyki i biologii molekularnej. Dostęp do dobrze wyposażonych laboratoriów pozwala na podejmowanie badań z wielu dziedzin. W omawianym okresie zrealizowano kilkanaście indywidualnych projektów badawczych (tzw. grantów), finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW).

Techniki biologii molekularnej i genetyki wykorzystywano w badaniach prowadzonych w ramach następujących grantów:

- Polimorfizm genetyczny enzymów metabolizujących ksenobiotyki u osób z nowotworami głowy i szyi: rola i potencjalne współdziałanie CYP (CYP1A1) i GST (GSTM1, GSTP1, GSTT1) – grant 0630/P05/2003/24,
- Uszkodzenia DNA oraz układ antyoksydacyjny u chorych w przewlekłej niewydolności nerek – grant PB 0710,
- Badanie oddziaływania genotypów czynnika transkrypcyjnego NFE2L2, S-transferazy glutationowej i dysmutazy ponadtlenkowej oraz ekspresji genów indukowanych przez NFE2L2 u osób z rakiem pęcherza moczowego – grant PB1978/B/P01/2009/37,
- Wpływ polimorfizmu genetycznego metylotransferazy arsenowej (As3MT) na wydajność układu oddechowego – grant PB0170/B/P01/2010/38,
- Ocena indywidualnej odpowiedzi biologicznej na suplementację selenem w zależności od polimorfizmu genetycznego selenobiałek – grant 1666/B/P01/2011/40,
- Ekspresja białek selenowych oraz ocena procesów pro- i antyoksydacyjnych modyfikowanych jonami metali ciężkich i selenem w badaniach *in vitro* – grant 0548/P05/2003/25.

W innych projektach badawczych zastosowano metody z zakresu toksykologii doświadczalnej:

- Dystrybucja tkankowa i wydalanie N-metylo-2-pirolidonu, badanie cyklu płciowego u samic i gonadotoksyczności u samców szczura – grant PB 0618/P05/2003/24,
- Ocena działania inhalacyjnego benzalkonium u szczurów, poszukiwanie wczesnych markerów narażenia – grant PB 0687/P05/2005/28,
- Ocena neurotoksycznego oddziaływania inhalowanych pyłów u pracowników huty miedzi w badaniach doświadczalnych w narażeniu na pyły frakcji wdychanej oraz ultradrobnocząsteczkowej – grant PB 3459/B/P01/2007,
- Ocena zastosowania tritlenku arsenu i inhibitorów czynnika transkrypcyjnego NF-KB w skojarzonej terapii wybranych nowotworów układu krwiotwórczego w modelach *in vivo* i *in vitro*. Badanie aktywacji wybranych szlaków transdukcji sygnału – grant PB 2806.

Prowadzono także badania z wykorzystaniem technik *in vivo* i *in vitro* w ocenie zagrożeń występujących w środowisku pracy i środowisku bytowania:

- Ocena zagrożenia zdrowia toksynami sinicowymi obecnymi w zbiornikach wody pitnej z zastosowaniem testów cytotoxycywności i genotoksycywności – grant 3 P0 5D 011 25,
- Wpływ indywidualnej zmienności genetycznej na poziom markerów stresu oksydacyjnego i uszkodzenie DNA wynikające z narażenia zawodowego osób zajmujących się wykonywaniem manicure/pedicure w salonach kosmetycznych – grant PB 2011/01/B/N27/04681,
- Wpływ przewlekłego narażenia zawodowego na ołów na ryzyko wystąpienia chorób układu sercowo-naczyniowego, rola stresu oksydacyjnego – grant PB 2011/01/B/N27/01325.

Ponadto pracownicy Zakładu, dr hab. Maciej Stępnik i dr Joanna Roszak, są współautorami patentu europejskiego „Tools and methods useful in characterising immunotoxic activity of xenobiotic substances”.

Specjaliści zatrudnieni w Zakładzie wykorzystują swoją wiedzę fachową, pełniąc rolę ekspertów. Profesor Wojciech Wąsowicz, prof. Jolanta Gromadzińska, dr hab. Maciej Stępnik, dr hab. Jan Stetkiewicz, dr Krystyna Sitarek i dr Danuta Ligocka są członkami Zespołu Ekspertów ds. Czynników Chemicznych Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN Czynniki Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy. Doktor hab. Edyta Reszka była członkiem konsorcjów i sieci badawczych: International Collaborative Group on Genetic Susceptibility to Carcinogens (GSEC) i DENSNP Consortium. Profesor Wąsowicz pełni także funkcję zastępcy Przewodniczącego Komisji ds. Produktów Biobójczych, jest także delegatem Polski do Komisji ds. Nanomateriałów w OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) oraz członkiem Zespołu Specjalistycznego ds. Dużej Infrastruktury Badawczej (przy MNiSW), zespołu ewaluatorów Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych (przy MNiSW) i Międzynarodowej Organizacji Ochrony Zdrowia w Przemśle Chemicznym MEDICHEM, a ponadto kieruje The Polish Satellite Centre of Trace Element Institute for UNESCO. Został również powołany przez Ministra Zdrowia na członka Komisji ds. Postępowania Dyscyplinarnego dla Pracowników Naukowych.

Do władz krajowych Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego (PTToks) prof. Wąsowicz został wybrany jako przewodniczący Zarządu Głównego (na drugą kadencję), a prof. Gromadzińską powołano na sekretarza Zarządu Głównego. W latach 2007–2010 Pani Profesor była członkiem Komisji Ochrony Środowiska PAN Oddział w Łodzi oraz członkiem Zarządu EUROTOX.

Członkami zespołów redakcyjnych czasopism naukowych są:

- prof. Wojciech Wąsowicz w „Medycynie Pracy” i „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health”,
- dr hab. Maciej Stępnik w „Journal of Tumor”, „Journal of Coastal Life Medicine” oraz „Advances in Medicine: Oncology”.

W latach 2009–2013 dr hab. Maciej Stępnik uczestniczył w pracach Krajowej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach, a w latach 2012–2013 w pracach Zespołu Doradczego MNiSW ds. Doświadczeń na Zwierzętach. W 2010 r. został mianowany przez Ministra Zdrowia na przedstawiciela Polski w pracach krajowego punktu kontaktowego w ramach działalności sieci PARERE (Preliminary Assessment of Regulatory Relevance). Pracownicy Zakładu są też członkami 9. Lokalnej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach w Łodzi – prof. Wojciech Wąsowicz (druga kadencja) i prof. Sławomir Gralewicz (pierwsza kadencja). Rolę tę pełnił również przez 2 minione kadencje dr hab. Jan Stetkiewicz.

W 2005 r. pracownicy naukowcy Zakładu uczestniczyli w organizacji międzynarodowego zjazdu naukowego PTToks EUROTOX w Krakowie. Z inicjatywy prof. Wąsowicza i prof. Gromadzińskiej od 2009 r. w ramach działalności PTToks organizowane są też coroczne warsztaty „Nowe trendy w toksykologii”. Cieszą się one dużą popularnością i gromadzą wielu uczestników z różnych ośrodków naukowych. Tematyka warsztatów jest bardzo różnorodna, od oceny ryzyka stwarzanego przez substancje chemiczne, toksykologię żywności i suplementy diety do nanocząstek i nanomateriałów.

Aktualni pracownicy Zakładu Toksykologii i Kancerogenezy

- prof. dr. hab. Wojciech Wąsowicz – kierownik Zakładu
- Wiktoria Borowiecka

Pracownia Oceny Toksyczności

- dr Krystyna Sitarek – kierownik Pracowni
- dr Piotr Lutz
- Krzysztof Mader
- mgr Wanda Majcherek
- Zdzisława Pisarek
- dr Radosław Świercz

Pracownia Biochemii Środowiskowej

- prof. dr hab. Jolanta Gromadzińska – kierownik Pracowni
- dr Dorota Błędzka
- mgr Marta Czarska
- dr Peter Grešner
- mgr inż. Zofia Grzelińska
- dr hab. Tadeusz Hałatek
- Barbara Kołodziejczak
- mgr inż. Magdalena Król
- dr Danuta Ligocka
- mgr inż. Karolina Mikołajewska
- dr Danuta Pieniążek-Paradowska
- Iwona Szykowska
- mgr Ewa Twardowska
- prof. dr hab. Teresa Wrońska-Nofer
- mgr inż. Marek Zieliński

Pracownia Toksykologii Molekularnej

- dr hab. Maciej Stępnik, prof. IMP – kierownik Pracowni
- mgr Katarzyna Domeradzka
- dr Magdalena Ferlińska
- mgr Sylwia Gajda
- mgr Dobrosława Gradecka-Meesters
- prof. dr hab. Sławomir Gralewicz
- dr Marek Nocuń
- Barbara Pawlak
- dr Joanna Roszak
- mgr inż. Anna Smok-Pieniążek
- dr hab. Jan Stetkiewicz, prof. IMP
- Mariola Włodarek

Pracownia Genetyki Molekularnej i Epigenetyki

- dr hab. Edyta Reszka, prof. IMP – kierownik Pracowni
- dr Ewa Jabłońska
- mgr Monika Przybek
- mgr Edyta Wiczorek

Pracownia Monitoringu Biologicznego

- dr Beata Janasik – kierownik Pracowni
- mgr Renata Brodzka
- Elżbieta Hiler
- Małgorzata Kałuża
- mgr Justyna Kaźmierczak
- Wiesław Kuszka
- mgr Magdalena Stanisławska
- dr Małgorzata Trzcinka-Ochocka

Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego

Sławomir Czerczak

Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego powstał w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. dra Jerzego Nofera w Łodzi 1 stycznia 2010 r. z połączenia Zakładu Informacji Naukowej i Zakładu Zagrożeń Chemicznych. W skład wcześniej istniejącego Zakładu Informacji Naukowej wchodziły: Biuro ds. NDS (kierownik: prof. dr. hab. Sławomir Czerczak), Biblioteka Naukowa (kierownik: dr Jolanta Przyłuska) i Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej (kierownik: dr Małgorzata Kotwica). Tuż przed połączeniem zakładów od Zakładu Informacji Naukowej została oddzielona Biblioteka Naukowa, która stała się odrębną jednostką.

Nowo powstały Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego składał się wówczas z:

- Pracowni Szacowania Ryzyka Zdrowotnego, stworzonej z Biura ds. NDS,
- Pracowni Higieny Pracy,
- Pracowni Monitoringu Biologicznego,
- Laboratorium Badawczo-Pomiarowego Organicznych Zanieczyszczeń Środowiska,
- Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej.

Od 1 września 2012 r. do Zakładu należą:

- Pracownia Szacowania Ryzyka Zdrowotnego,
- Pracownia Higieny Pracy,
- Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej, obejmujące: Krajowy System Informowania o Kosmetykach i Biuro ds. Notyfikacji Kosmetyków w Bazie Cosmetic Products Notification Portal.

Pracownia Monitoringu Biologicznego i Laboratorium Badawczo-Pomiarowe Organicznych Zanieczyszczeń Środowiska zostały przyłączone do Zakładu Toksykologii i Kancerogenezy.

Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego prowadzi działalność:

- statutową,
- realizowaną na podstawie umów z Głównym Inspektorem Sanitarnym,
- naukową, związaną z projektami zagranicznymi,
- usługową, związaną z opracowaniem ekspertyz naukowych na podstawie danych literaturowych oraz badań laboratoryjnych.

W Zakładzie realizowane są również programy wieloletnie w ramach współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy w Warszawie.

W latach 2007–2008 w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi zostały przeprowadzone w ramach projektu finansowanego ze Środków Przejściowych 2004/016 829.02.01 „Przygotowanie do wdrożenia pakietu legislacyjnego REACH” studia podyplomowe z zakresu REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) i związanej z nim problematyki, w tym toksykologii, ekotoksykologii i oceny ryzyka zatrucia pracowników instytucji odpowiedzialnych za nadzór nad obrotem chemikaliami w Polsce (Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Ochrony Środowiska). Zakład Informacji Naukowej odpowiadał za organizację studiów zarówno od strony merytorycznej, jak i technicznej. Ich kierownikiem został prof. dr hab. Sławomir Czerczak. Zajęcia prowadziło ponad 22 wykładowców (w tym 2 z zagranicy), m.in. prof. Czerczak, mgr inż. Katarzyna Konieczko, mgr inż. Małgorzata Kupczewska-Dobacka, mgr Agnieszka Jankowska, mgr Anna Pałaszewska-Tkacz i dr Jolanta Przyłuska.

W 2007 r. przeprowadzono również seminaria i konferencje dotyczące REACH:

- seminarium „Praktyczne aspekty wdrożenia rozporządzenia dot. chemikaliów REACH w przedsiębiorstwie”,
- szkolenie w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia REACH nr 1907/2006,
- szkolenie w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia REACH (WE) 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. w działalności kontrolnej Inspekcji Handlowej,
- konferencja „Problemy związane z wprowadzeniem REACH i GHS w działalności Inspekcji Sanitarnej”.

Pracownia Szacowania Ryzyka Zdrowotnego

Pracownia, kierowana przez prof. dr. hab. Sławomira Czerczaka, wywodzi się z Biura ds. NDS i obecnie jej działalność obejmuje:

- szacowanie ryzyka zdrowotnego dla czynników chemicznych,
- opracowywanie dokumentacji wartości najwyższych dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego dla substancji chemicznych, organizacja posiedzeń Zespołu Ekspertów ds. NDS i koordynacja programu NDS,
- przygotowanie dokumentacji do publikacji w czasopiśmie „Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy”,

- konsultacje telefoniczne dotyczące najwyższych dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego w Polsce i na świecie,
- prowadzenie Centralnego Rejestru Danych o Narażeniu na Substancje, Mieszanki, Czynniki lub Procesy Technologiczne o Działaniu Rakotwórczym lub Mutagennym w Środowisku Pracy oraz ciągła aktualizacja założeń do bazy,
- udzielanie pracodawcom i służbom związanym z bezpieczeństwem i higieną pracy informacji telefonicznej na temat czynników rakotwórczych,
- opracowywanie przez zespół ekspertów wytycznych szacowania zagrożenia zdrowia czynnikami rakotwórczymi i cykliczne przygotowywanie publikacji pt. „Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego”,
- przeprowadzanie szkoleń pracodawców i pracowników służb nadzoru nad warunkami pracy w zakresie jakościowej i ilościowej oceny działania rakotwórczych substancji występujących w środowisku pracy,
- opracowywanie kart charakterystyki niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych,
- opracowywanie międzynarodowych kart bezpieczeństwa chemicznego (ICSC) w ramach programu International Programme Chemical Safety World Health Organization,
- opracowywanie scenariuszy narażenia na substancje chemiczne w przedsiębiorstwach przy zastosowaniu metod bezpomiarowych,
- modelowanie stężeń substancji w powietrzu środowiska pracy i w powietrzu atmosferycznym,
- szacunkowa ocena narażenia na działanie substancji chemicznych i ryzyka zdrowotnego,
- ocena środków ochrony indywidualnej pod kątem obecności substancji stwarzających zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka,
- opracowywanie klasyfikacji i oznakowania substancji i mieszanin chemicznych,
- opracowywanie ekspertyz dotyczących oceny narażenia zawodowego na substancje chemiczne dla instytucji z terenu całego kraju i udzielanie informacji na podstawie baz bibliograficznych i faktograficznych,
- przygotowanie piśmiennictwa światowego na podstawie baz faktograficznych i bibliograficznych do opracowania dokumentacji NDS dla wszystkich członków Zespołu Ekspertów ds. NDS.

Pracownia Higieny Pracy

Pracownia Higieny Pracy – kierowana w latach 1985–2012 przez dr. Jana P. Gromca, a od 2012 przez dr. Sławomira Brzeźnickiego – wywodzi się z Pracowni Monitoringu Środowiska, wchodzącej uprzednio w strukturę Zakładu Zagrożeń Chemicznych. Obecnie Pracownia Higieny Pracy wykonuje analizy niskich stężeń substancji toksycznych zarówno w środowisku pracy, jak i w środowisku naturalnym. Jest wyposażona w nowoczesną aparaturę pomiarowo-badawczą, której trzon stanowią chromatografy gazowe z detektorami mas, wysokosprawne chromatografy cieczowe z różnymi systemami detekcji oraz spektrofotometr skaningowy działający w zakresie światła widzialnego i ultrafioletowego.

Działalność Pracowni obejmuje opracowywanie metodyk analitycznych dotyczących oznaczania substancji szkodliwych w powietrzu, opracowywanie i wdrażanie zasad pobierania próbek powietrza oraz interpretację wyników oceny zawodowego narażenia na substancje toksyczne.

Pracownicy Pracowni biorą również udział w pracach badawczych testujących możliwości stosowania innych wskaźników narażenia zawodowego (metabolitów związków toksycznych) do oceny narażenia zawodowego. Wnoszą

oni istotny wkład w prace Zespołu ds. Czynniki Chemiczne Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN Czynniki Szkodliwe dla Zdrowia w Środowisku Pracy oraz Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, czego efektem jest opracowanie kilkudziesięciu projektów Polskich Norm.

Pracownia współpracuje także z jednostkami Instytutu (służąc specjalistyczną aparaturą analityczną oraz doświadczeniem i wiedzą z zakresu analiz instrumentalnych) oraz z innymi ośrodkami naukowo-badawczymi w Polsce, głównie z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy w Warszawie. Prowadzi też wiele prac o charakterze usługowym: nie tylko wykonuje pomiary stężeń substancji toksycznych (gazów anestetycznych, izocyjanianów, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, rozpuszczalników organicznych itp.), ale także wykonuje ekspertyzy dla zainteresowanych zakładów pracy lub laboratoriów w zakresie metod analitycznych bądź spraw dotyczących oceny narażenia zawodowego.

Pracownicy Pracowni dbają o wysoki poziom wykonywanych badań. Przez ostatnie 10 lat utrzymali i stale rozwijają zakres akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji, uzyskanej już w 1998 r. Pracownia do 2008 r. uczestniczyła w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości analitycznej (Workplace Analysis Scheme for Proficiency) organizowanych przez Health and Safety Executive w Sheffield (Wielka Brytania), a od 2006 r. uczestniczy w międzynarodowym programie kontroli międzylaboratoryjnej prowadzonym przez Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (Narodowy Instytut Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy) w Hiszpanii.

Pracownia prowadzi również autorski program kontroli jakości analiz podstawowych zanieczyszczeń powietrza, w którym rocznie uczestniczy około 80 laboratoriów. Program jest stale rozwijany i obejmuje nowe substancje chemiczne.

W ciągu minionych 10 lat pracownicy Pracowni byli autorami bądź współautorami blisko 90 prac naukowych, w tym 24 w czasopiśmie z impact factor, a także wielu doniesień prezentowanych na konferencjach naukowych zarówno w kraju, jak i za granicą.

Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej

Centrum, którego kierownikiem w latach 1992–2013 była dr Małgorzata Kotwica, a od 2013 r. jest mgr inż. Anna Piekarska-Wijatkowska, powołano zgodnie z Instrukcją nr 2/67 Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 stycznia 1967 r.

Do zadań Centrum należy:

- zbieranie dokumentacji o istniejących i nowych substancjach chemicznych stosowanych w różnych gałęziach przemysłu, rolnictwie oraz będących w powszechnym użytku, z uwzględnieniem dokładnego jakościowego i ilościowego składu chemicznego oraz opracowywanie i stałe aktualizowanie pozyskanych danych w postaci standardowych kart dokumentacyjnych, tzw. kart preparatów;
- opracowywanie i stałe aktualizowanie kart dokumentacyjnych uwzględniających dane dotyczące działania toksycznego poszczególnych związków chemicznych, objawów zatrucia i leczenia, tzw. kart związków;
- udzielanie telefonicznych konsultacji toksykologicznych pracownikom służby zdrowia, służbom związanym z bezpieczeństwem i higieną pracy, ratownictwem chemicznym oraz osobom prywatnym;
- analizowanie przyczyn zatruc na podstawie materiałów przekazanych przez Oddział Toksykologii Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra Jerzego Nofera;
- opracowywanie własnych wydawnictw o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Podstawą funkcjonowania Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej jest własna komputerowa baza danych (ITOX) o czynnikach i preparatach chemicznych dostępnych na rynku krajowym.

Krajowy System Informowania o Kosmetykach Wprowadzonych do Obrotu

Utworzono go w 2002 r. na mocy art. 8 Ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach. W Systemie gromadzone dane o wszystkich produktach kosmetycznych wprowadzonych do obrotu na terenie Polski oraz informacje o przypadkach zachorowań spowodowanych użyciem kosmetyków. Na ich podstawie utworzono i aktualizowano komputerową bazę danych – Centralny Rejestr Kosmetyków.

Od 11 lipca 2013 r. System zgodnie z art. 38 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 zmienił profil działalności na archiwum. Obecnie jego zadanie polega na udostępnianiu informacji wyłącznie Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgromadzone dane będą przechowywane do 20 lipca 2020 r.

Biuro ds. Notyfikacji Kosmetyków w Bazie Cosmetics Products Notification Portal

Biuro ds. Notyfikacji Kosmetyków powstało w 2012 r. Wykorzystując doświadczenie IMP w rejestracji produktów kosmetycznych, Biuro zaproponowało firmom kosmetycznym współpracę w ramach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009, obowiązującego od 11 lipca 2013 r. Z myślą o przedsiębiorcach, producentach i dystrybutorach kosmetyków przygotowano ofertę, która obejmuje:

- rejestrację przedsiębiorcy w bazie ECAS (European Commission Authentication Service – Systemu Uwierzytelniania Komisji Europejskiej),
- zgłaszanie produktów kosmetycznych do Komisji drogą elektroniczną za pośrednictwem CPNP (Cosmetic Products Notification Portal),
- wprowadzanie aktualizacji/korekt do zgłoszonych produktów kosmetycznych,
- opracowanie lub sprawdzenie oświadczeń o produkcji,
- weryfikację receptur ramowych,
- wydanie potwierdzenia o zgłoszeniu produktu do Komisji,
- szkolenia w zakresie ustawodawstwa dotyczącego produktów kosmetycznych.

Pracownicy Zakładu pracują jako doradcy w zespołach eksperckich Ministerstwa Zdrowia, w tym w Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynn timerów Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy, w Grupie Ekspertów ds. Czynn timerów Chemicznych oraz ds. Aktualizacji Wykazu Czynn timerów Rakotwórczych. Są także członkami wielu organizacji i towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Higienistów Przemysłowych, Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Zdrowia Publicznego oraz Normalizacyjnej Komisji Problemowej ds. Zagrożeń Pyłowych i Chemicznych w Środowisku Pracy, Polskiego Centrum Akredytacji, Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Zespołu Ekspertów TNO Quality of Life (Holandia). Uczestniczą też w pracach American Conference of Governmental Industrial Hygienists, American Industrial Hygiene Association, European Network of Proficiency Testing oraz International Occupational Hygiene Association.

Od 1995 r. Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego wydaje „Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla substancji rakotwórczych”, których tytuł w 2012 r. zmieniono na „Wytyczne Szacowania Ryzyka Zdrowotnego”.

Aktualni pracownicy Zakładu Bezpieczeństwa Chemicznego

- prof. dr hab. Sławomir Czerczak – kierownik Zakładu, kierownik Pracowni Szacowania Ryzyka Zdrowotnego

Pracownia Szacowania Ryzyka Zdrowotnego

- dr Daria Pakulska
- dr Renata Soćko
- mgr Agnieszka Jankowska
- mgr Piotr Maciaszek
- mgr Dorota Madalińska
- mgr inż. Katarzyna Konieczko
- mgr inż. Małgorzata Kupczewska-Dobecka
- mgr Anna Pałaszewska-Tkacz
- mgr Anna Świdwińska-Gajewska
- Małgorzata Niełacna

Pracownia Higieny Pracy

- dr Sławomir Brzeźnicki – kierownik Pracowni
- dr Jan Piotr Gromiec
- dr Małgorzata Kucharska
- dr Małgorzata Kula
- dr Wiktor Wesołowski
- mgr Marzena Bonczarowska
- mgr inż. Katarzyna Janoszka
- mgr Agata Wziątek

Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej

Krajowy System Informowania o Kosmetykach

Biuro ds. Notyfikacji Kosmetyków w Bazie Cosmetic Product Notification Portal

- mgr inż. Anna Piekarska-Wijatowska – kierownik Centrum
- mgr Katarzyna Kobza-Sindlewska
- mgr Anna Rogaczewska
- Elżbieta Lewandowska

Zakład Ochrony Radiologicznej

Marek Zmyślony

Główne kierunki działalności Zakładu Ochrony Radiologicznej w latach 2004–2014 to dozymetria indywidualna osób zawodowo narażonych na promieniowanie X i γ , optymalizacja ochrony radiologicznej personelu medycznego narażonego na promieniowanie jonizujące w pracowniach radiologii zabiegowej, wzorcowanie przyrządów dozymetrycznych z zastosowaniem promieniowania fotonowego, opracowywanie metod kontroli jakości pracy nowoczesnej aparatury rentgenowskiej, prowadzenie porównań międzylaboratoryjnych i badanie narażenia na radon.

W 2010 r. podjęto też pracę związaną z działaniem biologicznym pól i promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego (PEM) oraz ochrony przed ich ewentualnymi szkodliwymi skutkami. W wyniku restrukturyzacji Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi do Zakładu Ochrony Radiologicznej przyłączono wtedy Pracownię Zagrożeń Elektromagnetycznych. Kierowanie Zakładem – po odejściu na emeryturę prof. dr. hab. Jerzego Jankowskiego (który piastował to stanowisko w latach 1982–2009) – powierzono dr. hab. Markowi Zmyślonemu, dotychczasowemu kierownikowi Pracowni Zagrożeń Elektromagnetycznych w Zakładzie Zagrożeń Fizycznych.

Dozymetrię indywidualną osób zawodowo narażonych na promieniowanie X i γ prowadzi Pracownia Oceny Narażenia Zawodowego, kierowana przez dr Sylwię Papierz (od 2009 r.). Pomiary indywidualnego równoważnika dawki Hp(10) wykonywane są metodą dozymetrii filmowej. Dodatkowo od 2011 r. prowadzone są również pomiary indywidualnego Hp(10) oraz przestrzennego H*(10) równoważnika dawki metodą dozymetrii termoluminescencyjnej. W 2013 r. Pracownia Oceny Narażenia Zawodowego obejmowała pomiarami łącznie ponad 30 tys. osób. Potwierdzeniem wysokiej jakości przeprowadzanych badań jest posiadanie od ponad 10 lat Certyfikatu Polskiego Centrum Akredytacji (nr akredytacji AB 327).

Pracami naukowymi w dziedzinie ochrony przed promieniowaniem rentgenowskim zajmuje się głównie Pracownia Oceny Narażenia Populacji, kierowana przez dr Joannę Domienik (od 2007 r.). Pracownia współpracuje ściśle z wieloma krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi i placówkami klinicznymi, jak również z różnymi instytucjami europejskimi zajmującymi się ochroną radiologiczną, np. w ramach wspólnych projektów finansowanych z grantów Unii Europejskiej. Pracownia brała udział w 2 projektach europejskich:

- SENTINEL („Safety and efficacy for new techniques and imaging using new equipment to support European legislation”) w ramach 6. Programu Ramowego w latach 2005–2007. Projekt dotyczył bezpiecznego i efektywnego wykorzystania nowoczesnej aparatury rentgenowskiej w kontekście dawek dla pacjenta. Jednym z zadań było opracowanie metod kontroli jakości pracy nowoczesnej cyfrowej aparatury rentgenowskiej z uwzględnieniem zarówno jakości uzyskiwanych obrazów klinicznych, jak i parametrów ekspozycji.
- ORAMED („Optimisation of radiation protection for medical staff”) w ramach 7. Programu Ramowego EURATOM w latach 2008–2011. Głównym celem tego projektu była optymalizacja ochrony radiologicznej personelu medycznego narażonego na promieniowanie jonizujące w pracowniach radiologii zabiegowej oraz w pracowniach medycyny nuklearnej. Szczególny nacisk położono na ocenę dawek na kończyny oraz soczewki oczu. Przede wszystkim włączenie do zakresu badań pomiarów dawek na soczewki oczu u lekarzy kardiologów i radiologów zabiegowych miało charakter innowacyjny i było bardzo ważne w kontekście nowych doniesień naukowych o możliwym obniżeniu progu dawki na występowanie pierwszych efektów deterministycznych takich jak zmętnienia soczewki ocznej. Efektem końcowym projektu było wypracowanie metod służących lepszej ocenie narażenia personelu medycznego na promieniowanie, jak również opracowanie sposobów ograniczenia ekspozycji (m.in. odpowiednie zalecenia). Ten kierunek badań ze względu na jego istotność i innowacyjność jest kontynuowany także w szerszym kontekście analizy biologicznych skutków promieniowania na soczewki oczu. Obecnie pracownia prowadzi pilotażowe badanie epidemiologiczne dotyczące wpływu promieniowania na rozwój zaćmy w grupie lekarzy kardiologów interwencyjnych. Tym samym włącza się w nurt europejskich badań dotyczących najważniejszych aspektów dozymetrii soczewki ocznej i dyskusji na temat biologicznych efektów promieniowania jonizującego w zakresie niskich dawek.

W ramach prac związanych z narażeniem na radon, którymi kieruje dr Jerzy Olszewski:

- kontrolowano stopień narażenia górników na działanie radonu i jego pochodnych w kopalniach metali kolorowych (ok. 30 tys. pomiarów ekspozycji miesięcznych),
- rozpoznano aktualny stan narażenia na działanie radonu pracowników uzdrowisk w Polsce,
- opracowano metody pomiarów ekspozycji na radon z zastosowaniem dozymetru zamkniętego,
- oszacowano ryzyko wystąpienia nowotworów płuc u pracowników podziemnych tras turystycznych w Polsce,
- oceniono narażenie pracowników i kuracjuszy na działanie radonu w ośrodkach wykorzystujących wody termalne.

Od 2005 r. we wchodzącym w skład Zakładu Laboratorium Wzorców Wtórnych (kierownik: mgr Andrzej Bednarek) prowadzone są pionierskie prace dotyczące kontroli jakości sprzętu radiologicznego oraz rozwoju metod dozymetrycznych. W Laboratorium dokonuje się również wzorcowania sprzętu dozymetrycznego niezbędnego do weryfikacji poprawności działania sprzętu radiologicznego. Od 2009 r. corocznie przeprowadzane są badania międzylaboratoryjne – „Międzylaboratoryjne badania porównawcze pomiaru głównych parametrów fizycznych rejestrowanych przez sprzęt do kontroli aparatury rtg. w zakresie stomatologii, radiologii konwencjonalnej, fluoroskopii, mammografii i tomografii komputerowej”, rekomendowane przez Polskie Centrum Akredytacji. Skierowane są one do laboratoriów badawczych wykonujących testy specjalistyczne kontroli jakości aparatury rentgenowskiej.

Przez ostatnie 10 lat w ww. badaniach wzięło udział ponad 120 uczestników (ok. 30 rocznie), którzy doskonalili swoje procedury badawcze i weryfikowali spójność pomiarową na rzecz uzyskania akredytacji. Porównaniami objęto ponad 15 parametrów fizycznych i charakterystyk.

Z kolei w Pracowni Zagrożeń Elektromagnetycznych, kierowanej przez dr. Piotra Politańskiego (od 2011 r.), realizowano badania dotyczące: ekspozycji człowieka na pola i promieniowania elektromagnetyczne, skojarzonego działania PEM i promieniowania jonizującego (radon, promieniowanie X) na układy biologiczne oraz optymalizacji metod pomiarowych i oceniających ekspozycję na PEM w zakresie częstotliwości 10–110 MHz. Pracownia posiada akredytację nr AB 327 na pomiary PEM w środowisku pracy i środowisku komunalnym i realizuje rocznie kilkanaście zleceń usługowo-badawczych.

Od 2005 r. corocznie pod kierunkiem dr Haliny Aniołczyk organizowane są „Warsztaty IMP Łódź – Ochrona przed PEM”, które cieszą się niesłabnącą popularnością i każdorazowo gromadzą ok. 100 uczestników z całego kraju. Również co roku, we współpracy z Laboratorium Wzorców i Metrologii Pola Elektromagnetycznego Politechniki Wrocławskiej, przeprowadzane są „Porównania międzylaboratoryjne w zakresie pomiarów pól elektromagnetycznych o częstotliwości 50 Hz” (od 2011 r. poszerzone o drugą częstotliwość z pasma radiofaleowego), honorowane przez Polskie Centrum Akredytacji. W porównaniach rocznie bierze udział ok. 15 krajowych laboratoriów badawczych.

W latach 2007–2013 Pracownia Zagrożeń Elektromagnetycznych uczestniczyła też w projekcie „Barierowe materiały nowej generacji chroniące człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska” w ramach umowy partnerstwa w konsorcjum badawczym współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej.

Zakład Ochrony Radiologicznej jest członkiem europejskiej grupy dozymetrycznej EURADOS (European Radiation Dosimetry Group), koordynującej prace badawcze w Europie z zakresu szeroko pojętej dozymetrii i ochrony radiologicznej. Jako instytucja członkowska grupy EURADOS pracownicy Zakładu brali udział w europejskim projekcie CONRAD, realizowanym w 6. Programie Ramowym, który poświęcony był dozymetrii palcowej oraz dozymetrom osobistym bezpośredniego odczytu (APD). Obecnie pracownicy Zakładu są członkami grupy roboczej WG12 European Medical „ALARA Network” oraz WG02 „Harmonization of Individual Monitoring”. Doktor Joanna Domienik uczestniczyła w przygotowaniu raportów dotyczących wyznaczania poziomów alarmowych dla dawki maksymalnej otrzymywanej przez skórę pacjentów poddanych zabiegom z zakresu radiologii zabiegowej, a mgr Marcin Brodecki w opracowaniu metod kalibracji mierników KAP.

Pracownicy Zakładu Ochrony Radiologicznej biorą udział w pracach organizacji i komisji krajowych – dr hab. Marek Zmyślony i dr Halina Aniołczyk są ekspertami Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynnikiów Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy. Doktor hab. Marek Zmyślony pełni też funkcję wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych im. Marii Skłodowskiej-Curie

i przewodniczącego Komisji ds. Problemów Bioelektromagnetycznych tego Towarzystwa oraz jest członkiem Sekcji Radiobiologii i Higieny Radiacyjnej Komitetu Fizyki Medycznej, Radiobiologii i Diagnostyki Obrazowej Wydziału V Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk oraz Komisji Higieny Radiacyjnej i Bioterroryzmu Rady Sanitarno-Epidemiologicznej przy Głównym Inspektoracie Sanitarnym. Doktor Halina Aniołczyk, dr Jerzy Olszewski i dr Piotr Politański są członkami Zarządu Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych.

W styczniu 2011 r. Zakład Ochrony Radiologicznej poniósł wielką stratę. W tym dniu zmarł jeden z jego twórców – prof. dr hab. Jerzy Jankowski. W ciągu ostatnich 10 lat zmarli również inni wieloletni pracownicy Zakładu – dr Wojciech Chruścielewski (2008) oraz Halina Janowska (2011).

Aktualni pracownicy Zakładu Ochrony Radiologicznej

- dr hab. Marek Zmyślony, prof. IMP – kierownik Zakładu
- mgr Katarzyna Walczak

Pracownia Oceny Narażenia Zawodowego

- dr Sylwia Papierz – kierownik Pracowni
- mgr Małgorzata Adamowicz – kierownik ds. jakości
- mgr inż. Zbigniew Kamiński
- mgr Maja Tybor-Czerwińska
- Aleksandra Basiul-Jaworska
- Krystyna Firyn
- Ewa Kaczor
- Elżbieta Krawczyk
- Ewa Michalska
- Jarosław Pankiewicz
- Beata Rudzińska
- Anna Rusiecka
- Agnieszka Zielezińska-Gach

Pracownia Oceny Narażenia Populacji

- dr Joanna Domienik – kierownik Pracowni, od 2014 r. Pełnomocnik Dyrektora ds. Dozymetrii
- mgr Marcin Brodecki
- mgr Dorota Rusicka

Pracownia Zagrożeń Elektromagnetycznych

- dr Piotr Politański – kierownik Pracowni
- dr Halina Aniołczyk
- mgr inż. Magda Mariańska
- mgr inż. Paweł Mamrot

Laboratorium Wzorców Wtórnych

- mgr Andrzej Bednarek – kierownik Laboratorium
- dr Jerzy Olszewski
- mgr inż. Szymon Gryglak

Zakład Zagrożeń Fizycznych

Małgorzata Pawlaczyk-Łuszczynska

Zakład Zagrożeń Fizycznych w 2004 r. kierowany był przez prof. dr hab. med. Mariolę Śliwińską-Kowalską i składał się z Pracowni Hałasu i Wibracji oraz Pracowni Zagrożeń Elektromagnetycznych. W połowie 2010 r. wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej – Pracownię Zagrożeń Elektromagnetycznych włączono do Zakładu Ochrony Radiologicznej, powierzając kierownictwo Zakładem dr. hab. Markowi Zmyślonemu. Kolejne zmiany organizacyjne w Zakładzie Zagrożeń Fizycznych miały miejsce na początku 2013 r. Zlikwidowano wtedy Pracownię Hałasu i Wibracji, a jej ówczesnego kierownika – dr hab. Małgorzatę Pawlaczyk-Łuszczynską – mianowano na kierownika Zakładu Zagrożeń Fizycznych.

W ostatnim 10-leciu w Pracowni Hałasu i Wibracji (obecnie Zakładzie Zagrożeń Fizycznych) kontynuowano rozpoczęte w 2001 r. badania dotyczące oceny uciążliwości hałasu niskoczęstotliwościowego i jego wpływu na procesy poznawcze. Cykl przygotowanych na tej podstawie prac stanowił przedmiot rozprawy habilitacyjnej Małgorzaty Pawlaczyk-Łuszczynskiej w 2012 r.

Realizowano również prace badawcze ukierunkowane na minimalizowanie ryzyka zawodowego związanego z ekspozycją na hałas ultradźwiękowy, w tym opracowano propozycje rozwiązań konstrukcyjnych obudów dźwiękochłonna-izolacyjnych, które wdrożono w kilku zakładach przemysłowych.

Istotnymi badaniami, rozpoczętymi w 2008 r. i kontynuowanymi do dziś, jest ocena wpływu ekspozycji na nadmierne dźwięki (tzw. hałas orkiestrowy) na stan słuchu zawodowych muzyków orkiestrowych i studentów wyższych szkół muzycznych.

W 2011 r. zainicjowano pionierskie w skali kraju badania dotyczące uciążliwości hałasu turbin wiatrowych i ich wpływu na zdrowie i samopoczucie ludności mieszkającej w sąsiedztwie farm wiatrowych. Obecnie prowadzone są również badania dotyczące skutków ekspozycji zawodowej na hałas generowany przez ultradźwiękowe urządzenia technologiczne niskich częstotliwości (np. myjki i zgrzewarki ultradźwiękowe).

Oprócz realizowania własnych tematów badawczych Pracownia Hałasu i Wibracji brała udział w zespołowych badaniach przeprowadzanych w Zakładzie Zagrożeń Fizycznych i Klinice Audiologii i Foniatrii pod kierunkiem prof. dr hab. med. Marioli Śliwińskiej-Kowalskiej.

Zespół Pracowni Hałasu i Wibracji brał udział w badaniach dotyczących wpływu łącznego narażenia na hałas i rozpuszczalniki organiczne na stan słuchu pracowników. Prowadzone były one w ramach 2 programów unijnych finansowanych w 5. i 6. Programie Ramowym. Wymiernym wkładem Pracowni w ww. badania było opracowanie metody szacowania ryzyka uszkodzenia słuchu wywołanego działaniem hałasu, analogicznej do metody opisanej w normie ISO 1999:1990, lecz uwzględniającej poza narażeniem na hałas, płcią i wiekiem dodatkowe czynniki, takie jak ekspozycja na rozpuszczalniki organiczne, impulsowy charakter hałasu, stosowanie indywidualnych ochronników słuchu, palenie papierosów i nadciśnienie tętnicze.

W Pracowni przygotowano także metodę retrospektywnej kwalifikacji pracowników narażonych na hałas do grupy osób podatnych lub odpornych na uszkodzenia słuchu – wykorzystuje się ją w badaniach nad genetycznymi uwarunkowaniami podatności na rozwój uszkodzenia słuchu powodowanego hałasem u ludzi.

Pracownia Hałasu i Wibracji uczestniczyła również w eksperymentalnych badaniach na zwierzętach dotyczących wpływu interwencji farmakologicznej na skutki urazu akustycznego, które wykazały ochronny wpływ D-metioniny na indukowane hałasem uszkodzenia słuchu.

W latach 2008–2012 obecny zespół Zakładu Zagrożeń Fizycznych realizował projekt „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych”, finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W jego ramach pracownicy Zakładu opracowali program profilaktyczny w zakresie zapobiegania chorobom narządu słuchu pochodzenia zawodowego – tzw. Kompleksowy Program Ochrony Słuchu.

Aktualnie Zakład Zagrożeń Fizycznych zajmuje się szeroko rozumianą problematyką zagrożeń wibroakustycznych środowiska, w tym:

- opracowuje i weryfikuje metody pomiarów i oceny narażenia na hałas, hałas infradźwiękowy i niskoczęstotliwościowy, hałas ultradźwiękowy oraz drgania mechaniczne o ogólnym działaniu na organizm człowieka (drgania ogólne) i drgania działające na organizm człowieka przez kończyny górne (drgania miejscowe) w środowisku pracy;
- prowadzi badania dotyczące wpływu zagrożeń wibroakustycznych na zdrowie i samopoczucie ludzi w środowisku pracy i środowisku ogólnym;
- dokonuje ekspertyz, przygotowuje opinie oraz udziela konsultacji w sprawach spornych dotyczących zarówno narażenia na hałas, hałas infradźwiękowy, hałas ultradźwiękowy oraz drgania ogólne i miejscowe, jak i zapobiegania szkodliwym następstwom tego narażenia.

Zakład Zagrożeń Fizycznych posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 328, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, obejmujący następujące badania w środowisku pracy:

- hałasu,
 - hałasu infradźwiękowego,
 - hałasu ultradźwiękowego,
 - drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka,
 - drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne.
- Działalność usługowa Zakładu obejmuje:
- pomiary i ocenę narażenia zawodowego na hałas, hałas infradźwiękowy i hałas ultradźwiękowy oraz drgania ogólne i miejscowe,
 - prowadzenie szkoleń grupowych i indywidualnych dotyczących metod pomiarów i oceny narażenia zawodowego na ww. zagrożenia wibroakustyczne,
 - organizowanie badań biegłości / porównań międzylaboratoryjnych z zakresu pomiarów hałasu i drgań mechanicznych w środowisku pracy.

Obecny kierownik Zakładu Zagrożeń Fizycznych – dr hab. Małgorzata Pawlaczyk-Łuszczczyńska, prof. IMP – od wielu lat jest członkiem Grupy Ekspertów ds. Hałasu Międzyresortowej Komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy. Bierze także udział w pracach Komitetu Technicznego nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym oraz współpracuje z Polskim Centrum Akredytacji jako audytor techniczny w zakresie badań zagrożeń wibroakustycznych środowiska.

Aktualni pracownicy Zakładu Zagrożeń Fizycznych

- dr hab. Małgorzata Pawlaczyk-Łuszczczyńska, prof. IMP – kierownik Zakładu
- mgr Adam Dudarewicz
- mgr Małgorzata Zamojska-Daniszewska
- mgr Kamil Zaborowski

Dział Zarządzania Wiedzą

Jolanta Przyłuska

Dział Zarządzania Wiedzą Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi (IMP) powstał w październiku 2010 r. W grudniu tego samego roku w ramach Działu powołana została Sekcja Informacji Naukowej oraz Biblioteka Naukowa i taka struktura Działu funkcjonuje do dzisiaj.

Historia Działu Zarządzania Wiedzą jest krótka, ale Biblioteka Naukowa, która obecnie stanowi jego integralną część, sięga początków tworzenia Instytutu – pierwszy księgozbiór tematyczny w Instytucie dokumentujący problemy ówczesnej medycyny pracy pochodzi z lat 1945–1946.

W latach 2000–2009 Biblioteka Naukowa (kierownik: dr Jolanta Przyłuska) podlegała Zakładowi Informacji Naukowej, kierowanemu przez prof. dr. hab. Sławomira Czerczaka. W dniu 9 listopada 2009 r. Rada Naukowa IMP podjęła decyzję o wyłączeniu Biblioteki Naukowej z Zakładu Informacji Naukowej. Już 1 stycznia 2010 r. w strukturze IMP Biblioteka Naukowa (z Pracownią Informacji Naukowej) pojawiła się jako samodzielna i niezależna komórka organizacyjna. W wyniku tych zmian pod koniec 2010 r. Biblioteka wraz z Sekcją Informacji Naukowej weszły w skład nowo utworzonego Działu Zarządzania Wiedzą (kierownik: dr Jolanta Przyłuska).

Dział powstał w celu pełniejszego wykorzystania zasobów wiedzy dostępnych w Instytucie i zarządzania nimi. Składają się na nie: baza materialna (budynki, laboratoria, aparatura) oraz zasoby niematerialne – zatrudnieni ludzie, opracowane przez nich metody badawcze, publikacje naukowe oraz uzyskane certyfikaty, stopnie i tytuły naukowe.

Dział Zarządzania Wiedzą agreguje dane dotyczące całej jednostki naukowej, jej pracowników oraz efektów ich pracy naukowej. Jest odpowiedzialny za tworzenie specjalistycznej bazy wiedzy na podstawie źródeł zewnętrznych oraz za tworzenie zasobów wiedzy generowanych na podstawie badań naukowych prowadzonych w Instytucie.

Administruje też danymi i aktualizuje je w zintegrowanym systemie informacji POL-on, który wspiera prace Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także Głównego Urzędu Statystycznego i Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów przy tworzeniu globalnej bazy danych o jednostkach naukowych, wyższych uczelniach i nauce polskiej. System POL-on gromadzi dane o jednostce naukowej, zawiera rejestr pracowników naukowych, rejestry nieruchomości, infrastruktury, laboratoriów i aparatury, a także wykazy patentów i dokonań. Dostępna jest w nim również baza publikacji naukowych.

W Dziale Zarządzania Wiedzą w ramach projektu „Praca, zdrowie, środowisko – platforma informatyczna do efektywnego zarządzania wiedzą i badaniami naukowymi” wdrażana jest też własna aplikacja informatyczna, która integruje zasoby wiedzy Instytutu, realizowane projekty, wyniki prac badawczych, publikacje i profile naukowców.

Ponadto Dział zajmuje się tworzeniem polityki wizerunkowej IMP w zakresie aktualizowania jego strony internetowej oraz kontaktu z mediami. Odpowiada również za ewaluację dorobku naukowego pracowników Instytutu w oparciu o obowiązujące zasady oceny wewnętrznej i ministerialnej. Personel Działu Zarządzania Wiedzą opracowuje materiały sprawozdawcze, w tym sprawozdania z działalności Instytutu oraz ankietę jednostki, która stanowi podstawę jego oceny parametrycznej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Realizuje też usługi informacyjne, takie jak:

- tworzenie instytutowych baz danych o publikacjach i pracach badawczych oraz administrowanie nimi,
- tworzenie i administrowanie repozytorium,
- elektroniczne dostarczanie publikacji naukowych z innych bibliotek polskich i zagranicznych,
- aktualizacja centralnych katalogów książek i czasopism,
- opracowanie bibliografii publikacji pracowników Instytutu, opracowanie bibliografii tematycznej oraz dokumentacja i rozpowszechnianie publikacji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO – World Health Organization) w ramach działalności w Centrum Dokumentacji WHO.

Kolejnym, nie mniej ważnym zadaniem personelu Działu jest organizowanie posiedzeń Komisji Bioetycznej Instytutu, Komisji ds. oceny wykonania planu naukowego Rady Naukowej Instytutu oraz Komisji ds. oceny aktywności publikacyjnej i przyznawania premii za publikacje naukowe oraz określenia zasad premiowania za te publikacje.

Dzięki realizowanemu projektowi informatycznemu zmieniło się także oblicze Biblioteki Naukowej IMP. W grudniu 2012 r. została oddana do użytku zmodernizowana Biblioteka, zawierająca nowoczesną salę multimedialną, pracownię wyposażoną w specjalistyczny sprzęt do digitalizacji, unowocześnioną czytelnię, funkcjonalny magazyn zbiorów i nowe stanowiska biurowe dla pracowników z pełnym wyposażeniem komputerowym. W ciągu ostatnich 10 lat proces digitalizacji i przejście ze zbiorów tradycyjnych na elektroniczne nabrały znacznego rozpędu i praktycznego wymiaru.

Biblioteka Naukowa IMP nieustannie rozwija się, podążając za najnowocześniejszymi światowymi trendami i rozwiązaniami. Obecnie pracownicy IMP korzystają głównie ze zbiorów elektronicznych, w których przypadku wyszukiwanie i korzystanie z publikacji jest znacznie wygodniejsze, łatwiejsze, mniej czasochłonne oraz obejmuje dużo większe zasoby danych, co jeszcze kilkanaście lat temu nie byłoby możliwe. Zbiory tradycyjne, czyli księgozbiór Biblioteki Naukowej IMP, według stanu na 31 grudnia 2013 r. liczą 23 348 woluminów książek i czasopism.

W latach 2004–2014 Biblioteka udostępniała czasopisma i kolekcje książek na platformach elektronicznych oraz administrowano i zarządzano dostępem do baz. W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (WBN), która zapewnia instytucjom naukowym dostęp do najważniejszych publikacji naukowych na świecie na zasadach krajowej licencji akademickiej, udostępniano bazy bibliograficzne i pełnotekstowe, takie jak Elsevier, Springer, Wiley, EBSCO, Nature i Science, Scopus, Web of Knowledge oraz Journal Citation Reports. Inne bazy udostępniane w ramach konsorcjów i zakupów własnych to: American Chemical Society, Oxford University Press, PsycARTICLES, OECD iLibrary Statistics, ExPub, Polska Bibliografia Lekarska (PBL), LexPolonica, Tomes Plus oraz POISINDEX.

Od 10 lat trwa też współpraca z Łódzką Akademicką Siecią Biblioteczną (ŁASB) w ramach Konsorcjum Bibliotek Naukowych. W tym czasie nastąpiło przejście z systemu Horizon na nowy zintegrowany system katalogowania elektronicznego SYMPHONY. Stan katalogu IMP online na koniec 2013 r. wynosił 2877 rekordów. Rozpoczęto również współpracę z Łódzką Regionalną Biblioteką Cyfrową – CYBRA poprzez tworzenie własnej kolekcji zbiorów cyfrowych.

W Dziale kontynuowane są też prace nad tworzeniem i aktualizacją bibliograficznych baz danych, takich jak MEDIP (baza tematyczna tworzona w oparciu o czasopisma specjalistyczne polskie i zagraniczne), NAUKA (doktoraty i habilitacje) i PUB (baza publikacji pracowników IMP).

Podążając za nowoczesnymi trendami i chcąc wyjść naprzeciw coraz to większym oczekiwaniom ze strony czytelników, Biblioteka zajmuje się również elektronicznym wyszukiwaniem i dostarczaniem publikacji naukowych zarówno z bibliotek polskich, jak i zagranicznych (doc@med, SDDE, SUBITO).

Aktualni pracownicy Działu Zarządzania Wiedzą

- dr Jolanta Przyłuska – kierownik Działu,
kierownik Biblioteki Naukowej i Sekcji Informacji Naukowej

Sekcja Informacji Naukowej

- mgr Grażyna Kowalczyk
- mgr Anna Kowalska
- mgr Marcin Michałowski
- mgr Justyna Ortman
- mgr Anna Radomska
- mgr Joanna Wierzbowska
- mgr Katarzyna Bechtold – urlop wychowawczy

Biblioteka Naukowa

- mgr Ewa Miszczak
- Anna Raczyńska

Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii

Jolanta Walusiak-Skorupa

W 2008 r. dokonano przekształceń w strukturze organizacyjnej pionu klinicznego i w wyniku połączenia Kliniki Chorób Zawodowych oraz Kliniki Ostrego Zatrucia utworzono Klinikę Chorób Zawodowych i Toksykologii. Jej kierownictwo objął prof. dr hab. med. Cezary Pałczyński (od 2000 r. kierownik Kliniki Chorób Zawodowych). Od 2013 r. Kliniką kieruje prof. dr hab. med. Jolanta Walusiak-Skorupa.

W ramach Kliniki wyodrębniono Oddział Chorób Zawodowych pod kierownictwem prof. dr hab. med. Jolanty Walusiak-Skorupy i Oddział Toksykologii pod kierownictwem dr hab. Anny Krakowiak. Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii dysponuje wykwalifikowaną kadrą lekarską o wysokim poziomie wiedzy merytorycznej, który pozwala na diagnostykę chorób pochodzenia zawodowego oraz leczenie i diagnostykę ostrego zatrucia.

Kierownik Kliniki – Jolanta Walusiak-Skorupa – stopień doktora habilitowanego uzyskała w 2006 r., a tytuł profesora w 2014 r. Od 2012 r. pełni też funkcję pierwszego wiceprezesa w Polskim Towarzystwie Medycyny Pracy (PTMP) (w latach 2008–2012 była wiceprezesem, a w 2004–2008 – sekretarzem Zarządu Głównego) oraz przewodniczącej

Oddziału Łódzkiego PTMP. Od 2002 r. jest też Konsultantem Wojewódzkim w dziedzinie medycyny pracy dla województwa łódzkiego.

Profesor Jolanta Walusiak-Skorupa jest zaangażowana w organizację i prowadzenie kształcenia podyplomowego oraz prace krajowych i międzynarodowych zespołów badawczych i grup eksperckich. Reprezentuje Polskę w European Union of Medical Specialists w Section of Occupational Medicine.

W 2008 r. otrzymała Medal Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy, w 2009 r. została uhonorowana Medalem Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej, a w 2013 r. otrzymała Nagrodę Państwowej Inspekcji Pracy im. Haliny Krahelskiej przyznawaną przez Głównego Inspektora Pracy za wybitne osiągnięcia w dziedzinie prewencji zagrożeń zdrowotnych, nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy, wynalazczości, projektowania i wdrażania bezpiecznych technik i technologii w zakresie ochrony pracy, a także popularyzacji prawa pracy i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa pracy.

Oddział Chorób Zawodowych i Przychodnia Chorób Zawodowych

W 2008 r. w struktury Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii włączono również Przychodnię Chorób Zawodowych, kierowaną przez prof. dr hab. med. Jolantę Walusiak-Skorupę.

Oddział Chorób Zawodowych i Przychodnia Chorób Zawodowych realizują zadania statutowe przede wszystkim w zakresie diagnostyczno-orzeczniczym, który dotyczy chorób zawodowych, działalność ekspertyzową (m.in. dla Ministerstwa Zdrowia, sądów powszechnych, Państwowej Inspekcji Sanitarnej) oraz szkoleniowo-dydaktyczną (szkolenie podyplomowe lekarzy, kursy specjalizacyjne i doskonalące, organizacja krajowych i zagranicz-

nych sympozjów naukowych i konferencji). Profesor Jolanta Walusiak-Skorupa jest członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie medycyny pracy. Przewodniczącą Komisji była, zmarła w kwietniu 2014 r., dr Ewa Wągrowska-Koski z Przychodni Chorób Zawodowych.

W ostatnich 10 latach pracownicy obecnej Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii prowadzili intensywną działalność naukowo-badawczą, która obejmowała zagadnienia związane z alergologią środowiskową i zawodową, a także opieką profilaktyczną nad pracownikami. Efektem tych prac była standaryzacja swoistych prób prowokacyjnych i udoskonalenie procesu diagnostycznego poprzez wprowadzanie kolejnych badań w celu monitorowania i obiektywizacji wyników uzyskanych w przebiegu prób prowokacyjnych.

W diagnostyce alergii zawodowej układu oddechowego powszechnie wprowadzono badania płwociny uzyskanej metodą indukcji, a test nadreaktywności oskrzeli z histaminą zastąpiono testem metacholinowym. Opracowano także metody monitorowania oraz kryteria oceny odpowiedzi ze strony oka w teście swoistej prowokacji wziewnej w procesie diagnostycznym zawodowego alergicznego zapalenia spojówek (rozprawa doktorska Alicji Pas-Wyroślak).

W latach 2006–2010 pracownicy Oddziału Chorób Zawodowych uczestniczyli w wielośrodkowym, międzynarodowym badaniu (Standard diagnosis for occupational allergy – type 1 – STADOCA), prowadzonym przez Instytut IPA (The Research Institute for Prevention and Occupational Medicine of the German Social Accident Insurance) w Bochum (Niemcy). Celem badania była standaryzacja metod diagnostyki alergii zawodowej typu natychmiastowego. W ramach STADOCA badano także ocenę przydatności oznaczania przeciwciał IgE skierowanych przeciwko krzyżowo reagującym determinantom węglowodanowym w diagnostyce alergii zawodowej. Przeprowadzono również badania obejmujące problematykę chorób alergicznych w różnych grupach zawodowych.

Rozpowszechnienie, uwarunkowania i diagnostyka zawodowych chorób układu oddechowego u hodowców ptaków były tematem rozprawy doktorskiej Sylwii Świdorskiej-Kiełbik. Z kolei rozprawa doktorska Marty Wisniewskiej była wynikiem współpracy z Instytutem Technologii Fermentacji i Mikrobiologii Politechniki Łódzkiej, w ramach której prowadzono badania dotyczące wpływu grzybów pleśniowych na zdrowie człowieka w przypadku ekspozycji zawodowej i pozazawodowej.

W minionym 10-leciu pracownicy Kliniki nawiązali współpracę także z Hutą Aluminium w Koninie oraz z KGHM Polska Miedź S.A. Huta Miedzi „Głogów” w Głogowie. Prowadzone w tych zakładach – pod kierunkiem dr hab. Haliny Sińczuk-Walczak i we współpracy z Pracownią Monitoringu Biologicznego IMP oraz Zakładem Toksykologii i Kancerogenezy IMP – lekarskie badania neurologiczne, poszerzone o badania neurofizjologiczne i psychologiczne, wykazały, że narażenie zawodowe na glin powoduje zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego. Ujawniono także, że u narażonych zawodowo na arsen i jego związki nieorganiczne dochodzi do zmian typu neuropatycznego w obwodowym układzie nerwowym. Wyniki badań, zalecenia profilaktyczne i wytyczne dla lekarzy służby medycyny pracy przedstawiano na konferencjach krajowych i zagranicznych EFNS (European National Neurological Societies) oraz publikowano w wydawnictwach anglojęzycznych.

Istotne miejsce w działalności naukowo-badawczej pracowników Oddziału Chorób Zawodowych i Przychodni Chorób Zawodowych zajmują aspekty orzecznicze dotyczące orzekania o niepełnosprawności i zdolności do pracy osób niepełnosprawnych. Z tego zakresu zrealizowano wiele projektów, np. „Udoskonalenie systemu funkcjonowania służb orzekających o niepełnosprawności” i „Społeczno-zawodowa aktywizacja osób niepełnosprawnych”. W ich ramach zweryfikowano kryteria kwalifikujące do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności oraz opracowano nowe, zweryfikowano też procedury postępowania aktualnie obowiązujące w Polsce w tym zakresie.

Realizowano także projekt „Wzmocnienie służby medycyny pracy w zakresie opieki nad pracownikiem niepełnosprawnym”, który był częścią Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004–2006, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było przygotowanie kadr służby medycyny pracy do pełnienia opieki profilaktycznej nad pracownikiem niepełnosprawnym lub zagrożonym niepełnosprawnością. Z kolei w latach 2011–2013 realizowano projekt „Rozwiązania opieki profilaktycznej nad pracownikami niepełnosprawnymi”, stanowiący część Programu Wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Celem działań podjętych w jego ramach było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie poprzez odpowiednie przygotowanie służby medycyny pracy do sprawowania opieki profilaktycznej nad pracownikiem niepełnosprawnym.

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Priorytet II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących” (cel szczegółowy: „Poprawa stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowanie programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy”) Oddział Chorób Zawodowych i Przychodnia Chorób Zawodowych realizowały 2 projekty.

Celem pierwszego z nich – „Opracowanie kompleksowych programów zdrowotnych ukierunkowanych na powroty do pracy” – było umożliwienie podjęcia aktywności zawodowej osób ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi lub po długotrwałej niezdolności do pracy spowodowanej chorobami pośrednio związanymi z warunkami pracy. W ramach projektu opracowano kompleksowe programy dla chorób narządu głosu, pylic i chorób alergicznych oraz wdrożono wybrane elementy tych programów.

Celem drugiego projektu – „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych” – było wzmocnienie potencjału zdrowia osób pracujących poprzez opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych z zakresu ochrony słuchu, chorób skóry, chorób alergicznych, chorób zakaźnych lub pasożytniczych, chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego, chorób układu krążenia i zagrożeń psychospołecznych.

W trakcie realizacji obydwu projektów przeprowadzono wiele konferencji, szkoleń i warsztatów, m.in. przeszkolono 40 kluczowych trenerów, którym przekazano kompleksową wiedzę dotyczącą wszystkich programów profilaktycznych i metod nauczania, opracowano 18 poradników dla lekarzy oraz dla pracowników służb Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz innych służb bezpieczeństwa i higieny pracy. Powstało również Centrum Konsultacyjno-Diagnostyczne typu „hot-line” (e-health), prowadzone przez personel merytoryczny projektu, który pracownikom, pracodawcom i lekarzom różnych specjalności udziela informacji z zakresu problematyki chorób związanych z pracą.

Jedną ze składowych projektu „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych” było opracowanie programu zapobiegania chorobom zakaźnym, do których może dojść w trakcie wykonywania pracy, adresowanego do grup zawodowych o największym ryzyku zawodowego zakażenia wirusami zapalenia wątroby (tematyka ta była też przedmiotem rozprawy doktorskiej Marcina Rybackiego). Działaniami prewencyjnymi zostali objęci przede wszystkim pracownicy świadczący usługi medyczne, podczas których może dojść do przypadkowej ekspozycji na patogeny przenoszone drogą krwiopochodną (pielęgniarki, lekarze zabiegowi, stomatolodzy, higienistki stomatologiczne).

W ramach zadania opracowano broszurę informacyjną dla pracowników ochrony zdrowia na temat zakażeń krwiopochodnych, formularz indywidualnej karty ekspozycji oraz przeprowadzono wiele spotkań edukacyjno-informacyjnych dla grup zawodowych narażonych na zakażenia krwiopochodne oraz dla lekarzy służby medycyny pracy.

Procedury profilaktyki zakażeń krwiopochodnych, opracowane w ramach projektu „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych”, zostały wdrożone do wewnętrznych procedur wielu podmiotów leczniczych w naszym kraju. W oparciu o opracowany program profilaktyczny stworzono ponadto możliwość wprowadzenia ogólnopolskiego centralnego rejestru incydentów związanych z przerwaniem ciągłości tkanek u pracowników ochrony zdrowia, wykorzystując potencjał istniejących jednostek służby medycyny pracy. Kierownik tej części projektu, dr Marcin Rybacki, był członkiem zespołu ekspertów powołanego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, pracującego nad projektem rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Rozporządzenie zostało wydane w czerwcu 2013 r.

Pracownicy Oddziału Chorób Zawodowych prowadzą prace naukowo-badawcze, które obejmują także problematykę chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego (wywołanych sposobem wykonywania pracy) oraz ergonomicznego dostosowania stanowisk pracy do pracowników, w tym osób niepełnosprawnych. Między innymi tych zagadnień dotyczył kierowany przez dr Patrycję Krawczyk-Szulc projekt badawczy „Profilaktyka chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy”, realizowany w ramach „Opracowania kompleksowych programów profilaktycznych”.

Oddział Chorób Zawodowych prowadzi również szeroką współpracę międzynarodową z instytucjami z krajów Unii Europejskiej, m.in. Instytutem BGFA (Research Institute of Occupational Medicine) w Bochum (Niemcy) oraz Institute of Environmental and Occupational Medicine z Aarhus University (Dania). Pracownicy Oddziału Chorób Zawodowych są członkami Occupational Allergy Interest Group, działającej w strukturach Europejskiej Akademii Alergologii i Immunologii Klinicznej (European Academy of Allergy and Clinical Immunology). W ramach tej grupy uczestniczą w pracach panelu ekspertów, który opracowuje stanowiska dotyczące chorób alergicznych o etiologii zawodowej. Są również członkami międzynarodowych towarzystw i organizacji naukowych (International Committee on Occupational Health, European Academy of Allergology and Clinical Immunology i European Respiratory Society) i biorą udział w licznych międzynarodowych konferencjach, zjazdach i kursach naukowych.

Efektom działalności badawczej są liczne osiągnięcia praktyczne, w tym opracowania książkowe, np. monografie dotyczące chorób alergicznych, problemów orzecznich w badaniach profilaktycznych oraz zasad dobrej praktyki w opiece profilaktycznej nad pracownikiem niepełnosprawnym.

W Przychodni Chorób Zawodowych do kwietnia 2014 r. pracowała dr Ewa Wągrowaska-Koski, będąca od 2003 r. Konsultantem Krajowym w dziedzinie medycyny pracy oraz od 2008 r. prezesem Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy (PTMP), w którym wcześniej piastowała funkcję pierwszego wiceprezesa. W ostatnich latach Pani Doktor wraz z PTMP i zespołem Konsultanta Krajowego podjęła starania zmierzające do sformułowania nowej strategii ochrony i umacniania zdrowia pracujących. W tej sprawie wielokrotnie występowała do Ministerstwa Zdrowia, przedstawiając problemy istotne dla poprawy skuteczności ochrony zdrowia pracujących, szczególnie umacniania zdrowia i zdolności do pracy populacji osób w wieku aktywności zawodowej, w kontekście niekorzystnych prognoz demograficznych.

Doktor Ewa Wągrowaska-Koski w trakcie pełnienia funkcji Konsultanta Krajowego w dziedzinie medycyny pracy współpracowała ściśle z Departamentem Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia, Głównym Inspektorem Sanitarnym oraz Państwową Inspekcją Pracy, uczestnicząc w opracowywaniu i opiniowaniu licznych przepisów

prawa dotyczących ochrony zdrowia pracujących i reprezentując Ministerstwo Zdrowia na posiedzeniach Komisji Sejmowych. W latach 2002–2010 dr Wągrowska-Koski była członkiem Rady Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. W 2004 r. otrzymała Złoty Krzyż Zasługi i Medal Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy, w 2009 r. została uhonorowana Medalem Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej, a w 2011 odebrała Nagrodę Państwowej Inspekcji Pracy im. Haliny Krahelskiej.

Pracownia Diagnostyki Alergologicznej i Chorób Zawodowych

W wyniku zmian organizacyjnych w marcu 2014 r. Pracownia Diagnostyki Alergologicznej została przeniesiona z Kliniki Alergologii i Zdrowia Środowiskowego do Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii. Obecnie funkcjonuje jako Pracownia Diagnostyki Alergologicznej i Chorób Zawodowych pod kierownictwem mgr Ewy Nowakowskiej-Świrty. W Pracowni wykonywane są badania laboratoryjne pomocne przy diagnozowaniu chorób zawodowych i orzekaniu o nich oraz badania alergologiczno-immunologiczne na potrzeby realizowanych programów naukowo-badawczych.

Oddział Toksykologii

Do 2007 r. kierownikiem Oddziału Toksykologii był dr hab. Zbigniew Kołaciński – Konsultant Wojewódzki w dziedzinie toksykologii klinicznej. Od 2008 r. kierownikiem Oddziału jest dr hab. Anna Krakowiak.

Istotne miejsce w prowadzonej przez Oddział Toksykologii działalności naukowo-badawczej zajmują od 2008 r. tematy związane z patogenezą toksycznych uszkodzeń dróg oddechowych w wyniku ekspozycji na gazy i dymy pożarowe, z obrazem klinicznym, diagnostyką i leczeniem zatruc alkoholemami niekonsumpcyjnymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi (tzw. dopalaczami) i atypowymi neuroleptykami.

Wyniki realizowanych od 2008 r. tematów naukowych były publikowane w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz przedstawiane jako prezentacje ustne i doniesienia plakatowe na konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Efektem prowadzonej działalności badawczej i dydaktycznej są także publikowane w monografiach naukowych rozdziały dotyczące toksycznych uszkodzeń układu oddechowego oraz rozprawa doktorska z 2012 r. Renaty Winnickiej, pracownika Oddziału, dotycząca oceny kinetyki eliminacji karbamazepiny i 10,11-epoksydu karbamazepiny w ostrych zatruciach.

Pracownicy Oddziału Toksykologii prowadzą także szkolenia obejmujące problematykę ostrych zatruc, adresowane do studentów medycyny ratunkowej i studentów anglojęzycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz lekarzy specjalizujących się w medycynie pracy. Organizują też szkolenia poświęcone tematyce chorób zawodowych układu oddechowego, m.in. związanych z ostrą i przewlekłą ekspozycją na czynniki toksyczne, dla lekarzy specjalizujących się w chorobach płuc.

Ważną częścią działalności naukowo-dydaktycznej Oddziału Toksykologii jest współpraca z Krajowym Centrum Informacji Toksykologicznej w Łodzi mieszczącym się w Instytucie – przez całą dobę lekarze dyżurni z Oddziału udzielają konsultacji telefonicznych placówkom służby zdrowia na terenie całego kraju. Tematyka konsultacji dotyczy zarówno składu preparatów chemicznych, objawów klinicznych, jak i sposobów leczenia zatruc w oparciu m.in. o karty związków chemicznych przygotowywanych przez pracowników Centrum. Efektem wspólnej pracy są publikacje naukowe omawiające problematykę rozpowszechnienia ostrych zatruc. Numer telefonu informacji toksykologicznej (42 657-99-00) podany jest do wiadomości wszystkich placówek służby zdrowia.

Pracownicy Oddziału są członkami naukowych towarzystw międzynarodowych (European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists) i krajowych (Polskiego Towarzystwa Toksykologii Klinicznej, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy, Polskiego Towarzystwa Pulmonologicznego). Kierownik Oddziału Toksykologii, dr hab. Anna Krakowiak, w latach 2010–2011 była członkiem zarządu European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists.

Działalności naukowej i dydaktycznej towarzyszy codzienna, ciężka praca związana z leczeniem chorych. Aktualnie na Oddziale Toksykologii znajduje się 37 łóżek, w tym 9 łóżek intensywnej opieki medycznej, wyposażonych w wysokiej klasy aparaturę monitorującą i reanimacyjną, oraz 2 stanowiska dializacyjne z nowoczesnymi aparatami do pozaustrojowej eliminacji trucizn. Na Oddział Toksykologii przyjmowanych jest każdego roku około 2500 osób zatrutych (przypadki hospitalizowane i konsultowane w ramach izby przyjęć). Odsetek w pełni wyleczonych pacjentów świadczy o wysokiej skuteczności stosowanych metod leczenia i o ogromnym wysiłku ponoszonym przez cały zespół.

Ze względu na niezwykle istotną rolę profilaktyki w przeciwdziałaniu samobójstwom, szczególnie wśród młodzieży, na Oddziale Toksykologii zatrudniony jest psycholog i psychiatra. W ramach profilaktyki i terapii uzależnień jednostka współpracuje z Miejskim Centrum Zdrowia Publicznego im. bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi. Po 2008 r. Oddział Toksykologii został włączony w sieć informatyczną Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala im. dr. Wł. Biegańskiego w Łodzi, zainstalowano także system informatyczny Info Medica w celu rejestrowania i prowadzenia na bieżąco dokumentacji medycznej hospitalizowanych pacjentów. Przeprowadzono również remont sal chorych, sekretariatu i pokoi lekarskich.

Pracownia Diagnostyki Toksykologicznej

Niezwykle ważną rolę w działalności Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii pełni Pracownia Diagnostyki Toksykologicznej, kierowana przez dr Renatę Winnicką. Pracownia umożliwia wykonywanie analiz przez całą dobę nie tylko na potrzeby Kliniki, ale również zakładów ochrony zdrowia z Łodzi i województwa. Nowoczesne wyposażenie i wysokie kwalifikacje personelu pozwalają na wykonywanie badań zgodnie ze standardami i na najwyższym poziomie. Doktor Winnicka jest członkiem Komisji do spraw diagnostyki toksykologicznej (od 2013 r.) oraz członkiem Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie Laboratoryjnej Toksykologii Medycznej (od 2008 r.).

Aktualni pracownicy Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii

- prof. dr hab. med. Jolanta Walusiak-Skorupa – kierownik Kliniki, kierownik Oddziału Chorób Zawodowych, kierownik Przychodni Chorób Zawodowych
- mgr Sylwia Rzeczycka – pielęgniarka koordynująca

Oddział Chorób Zawodowych

- dr Patrycja Krawczyk-Szulc
- dr Marta Wiszniewska
- lek. Dariusz Krzyczmanik

- lek. Aleksandra Cyran
- lek. Agnieszka Gajo
- lek. Aleksandra Golińska-Zach
- lek. Karolina Jaczewska-Matyjaszczyk
- lek. Aneta Kleniewska
- lek. Agnieszka Lipińska-Ojrzanowska
- lek. Jadwiga Magnuska
- lek. Przemysław Markowski
- lek. Maciej Mroczek
- lek. Witold Salski
- lek. Diana Tymoszek
- lek. Anna Witkowska
- Grażyna Knap
- Jolanta Marciniak
- Agnieszka Kleczyńska
- Jadwiga Łuczak
- Anna Tulińska
- Bogumiła Zaborowska
- Irena Rolińska
- Henryk Roliński
- Krystyna Tyszkiewicz

Przychodnia Chorób Zawodowych

- dr hab. Halina Sińczuk-Walczak, prof. IMP
- dr Magdalena Lewańska
- dr Ewa Wągrowaska-Koski
- dr Alicja Pas-Wyroślak
- dr Marcin Rybacki – kierownik Centrum Ochrony Zdrowia Pracujących
- dr Sylwia Świdarska-Kiełbik
- Danuta Józwiak
- Jadwiga Pietrzak

Pracownia Diagnostyki Alergologicznej i Chorób Zawodowych (od marca 2014)

(na zdjęciu z pracownikami Kliniki Alergologii i Zdrowia Środowiskowego)

- mgr Ewa Nowakowska-Świrta – kierownik Pracowni
- mgr Monika Kowalczyk
- Bożena Jung
- Krystyna Piech
- Jolanta Wojno-Kulińska

Oddział Toksykologii

- dr hab. Anna Krakowiak, prof. IMP – kierownik Oddziału
- dr hab. Zbigniew Kołaciński, prof. IMP
- dr Jacek Rzepecki – Pełnomocnik ds. Praw Pacjentów
- dr Marek Bąk
- lek. Maciej Czerniak
- lek. Sylwia Czyżewska
- lek. Julia Kuropatwa
- lek. Joanna Sawicka
- Małgorzata Borkowska-Buchholtz
- Krystyna Gajewska
- lic. Bożena Gozdek
- lic. Agnieszka Jońca
- Marzena Kaczorowska
- mgr Dorota Kosik
- mgr Anna Kowalczyk
- Beata Kruk
- mgr Aneta Ludwisiak
- Iwona Nowak
- Hanna Olejniczak
- lic. Anna Patora
- mgr Agnieszka Pawlak
- Daria Plewa
- Marzena Pyrzanowska
- Renata Rubaszewska
- Katarzyna Rybak
- mgr Katarzyna Rzeźnicka
- mgr Agnieszka Stelmaszczyk
- mgr Marta Swarzyńska
- lic. Mariola Watała
- Dorota Włodarczyk
- mgr Elżbieta Woźniak
- Ilona Czarnecka
- Lucyna Dwornik
- Żaneta Sielska
- mgr Małgorzata Tazbir
- Irena Waliszewska
- Jolanta Dobrowolska
- Ewa Jadach

- Wiesława Kacprzak
- Teresa Kornatowska
- Jolanta Małecka
- Beata Mischczak
- Małgorzata Olejniczak
- Ewa Pągowska
- Hanna Ślusarczyk
- Jolanta Śniecińska
- Anna Wawrzyniak
- Violetta Wyhowska

Pracownia Diagnostyki Toksykologicznej

- dr Renata Winnicka – kierownik Pracowni
- mgr inż. Małgorzata Harcej
- mgr inż. Marta Macko
- mgr Anna Pirowicz
- mgr Ewa Suska
- mgr Bożena Szymańska
- mgr Iwona Rochmińska
- Mariola Widerska

Klinika Alergologii i Zdrowia Środowiskowego

Cezary Pałczyński

Klinika Alergologii i Zdrowia Środowiskowego została utworzona 1 stycznia 2013 r. na bazie działającego od 2001 r. Ośrodka Alergii Zawodowej i Środowiskowej (który od 2008 r. funkcjonował jako Ośrodek Alergologii i Zdrowia Środowiskowego). Kierowanie Kliniką powierzono prof. dr. hab. med. Cezaremu Pałczyńskiemu.

Jednostce podlega Poradnia Alergologiczna, Oddział Alergologiczny, Pracownia Diagnostyki Alergologicznej (do marca 2014) oraz Pracownia Dermatologii. Klinika dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą lekarską i laboratoryjną oraz zapleczem techniczno-laboratoryjnym pozwalającym na prowadzenie pełnej diagnostyki i terapii chorób alergicznych, w tym na zastosowanie unikatowych metod diagnostyki alergii na czynniki o dużej i małej masie cząsteczkowej.

Do zadań Kliniki należy prowadzenie działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz praktycznej działalności leczniczej w zakresie alergologii i zdrowia środowiskowego. Zadania te obejmują szczególnie:

- prowadzenie działalności naukowo-badawczej dotyczącej epidemiologii, profilaktyki, diagnostyki i terapii chorób alergicznych pochodzenia zawodowego i pozazawodowego oraz zdrowia środowiskowego;
- profilaktykę chorób alergicznych pochodzenia zawodowego i środowiskowego (organizacja sympozjów, szkoleń, opracowywanie materiałów i programów edukacyjnych);

- diagnostykę chorób alergicznych i innych chorób uwarunkowanych środowiskowo oraz udzielanie porad opartych na zintegrowanej działalności ambulatoryjnej i klinicznej;
- prowadzenie nowoczesnej terapii chorób alergicznych pochodzenia zawodowego oraz schorzeń uwarunkowanych środowiskowo;
- działalność konsultacyjną w zakresie chorób alergicznych i medycyny środowiskowej dla terenu całego kraju;
- organizację i prowadzenie badań naukowych dotyczących alergii zawodowej i pozazawodowej oraz zdrowia środowiskowego, w tym tworzenie platform badawczych i grup roboczych powoływanych do realizacji określonych zadań;
- inicjowanie zmian w procesie kształcenia lekarzy i innych pracowników medycznych, które uwzględniają podstawowe aspekty zdrowia środowiskowego, w tym dotyczące podstaw rozpoznawania oraz leczenia chorób i zaburzeń zdrowotnych spowodowanych środowiskowymi czynnikami ryzyka, a także identyfikację grup ryzyka zdrowotnego;
- wdrażanie programów promocji zdrowia, zasad profilaktyki zdrowotnej u osób należących do grup szczególnego ryzyka chorób pochodzenia środowiskowego oraz podejmowanie działań z zakresu edukacji zdrowotnej;
- współpracę z innymi jednostkami badawczo-rozwojowymi i stowarzyszeniami naukowymi w kraju i za granicą w zakresie realizacji zadań naukowych i szkoleniowych.

Klinika uczestniczy w realizacji wielu programów naukowych, prowadzi w tym zakresie szeroką współpracę (także o zasięgu międzynarodowym) z licznymi ośrodkami naukowymi, m.in. z Karolinska Institutet w Sztokholmie (Instytutem Karolinska, Szwecja), Universität Osnabrück (Uniwersytetem w Osnabrück, Niemcy), Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg (Uniwersytetem w Norymberdze/Erlangen, Niemcy), Finnish Institute of Occupational Health (Fińskim Instytutem Ochrony Zdrowia Pracujących w Helsinkach), Uniwersytetem Medycznym w Łodzi, Instytutem Włókiennictwa w Łodzi, Politechniką Łódzką, Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego PAN w Warszawie.

Efektom współpracy jest udział w realizacji międzynarodowych programów wielośrodkowych (w tym finansowanych z funduszy europejskich), które dotyczą m.in. wpływu na zdrowie zjawiska tzw. miejskiej wyspy ciepła (projekt Urban Heat Island w ramach programu „Central Europe”), oceny zagrożeń i skutków zdrowotnych ekspozycji zawodowej u konserwatorów dzieł sztuki (projekt „Joconda” w ramach programu „Leonardo da Vinci”) oraz rozwoju i wdrażania standardów europejskich w zakresie prewencji chorób zawodowych skóry (COST TD1206 – StanDerm). Ponadto pracownicy Kliniki Alergologii i Zdrowia Środowiskowego są członkami Europejskiego Systemu Monitorowania Alergii Kontaktowej (European Surveillance System on Contact Allergies – ESSCA) – systemu nadzoru dotyczącego wykrywania i analizy czynników etiologicznych alergii kontaktowej.

Wynikiem działalności badawczej są liczne osiągnięcia praktyczne – opracowania książkowe, publikacje w specjalistycznych czasopismach, uczestnictwo w wielu konferencjach naukowych i międzynarodowych spotkaniach ekspertów. Pracownicy Kliniki są członkami międzynarodowych towarzystw i organizacji naukowych.

Aktualni pracownicy Kliniki Alergologii i Zdrowia Środowiskowego

- prof. dr hab. med. Cezary Pałczyński – kierownik Kliniki
- dr Wojciech Dudek
- dr Dominika Świerczyńska-Machura
- dr Tomasz Wittczak

Pracownia Dermatologii

- prof. dr hab. med. Marta Kieć-Świerczyńska – kierownik Pracowni
- dr hab. Beata Kręcisz, prof. IMP
- dr Dorota Chomiczewska-Skóra
- Alicja Romek

Klinika Audiologii i Foniatrii

Mariola Śliwińska-Kowalska

Klinika Audiologii i Foniatrii została utworzona w 2005 r., kiedy na mocy decyzji Rady Naukowej taką nazwę nadało Centrum Profilaktyki i Leczenia Zaburzeń Głosu i Słuchu i jednocześnie utworzono Pracownię Audiologiczną, Pracownię Foniatryczną, a następnie w 2006 r. – Pracownię Logopedyczną. Kolejne zmiany nastąpiły w 2010 r., kiedy w Klinice utworzono Pracownię Zaburzeń Równowagi.

Kliniką Audiologii i Foniatrii od początku jej powstania do chwili obecnej kieruje prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska, która pełni także funkcję Konsultanta Krajowego w dziedzinie audiologii i foniatrii. W skład Kliniki wchodzi 4 pracownie: Pracownia Audiologiczna (kierownik: lek. Piotr Kotyło), Pracownia Foniatryczna i Pracownia Logopedyczna (kierownik: dr hab. Ewa Niebudek-Bogusz, prof. IMP) oraz Pracownia Zaburzeń Równowagi (kierownik: dr hab. Ewa Zamyśłowska-Szmytko, prof. IMP).

Klinika prowadzi działalność naukową, usługową, profilaktyczną, rehabilitacyjną, szkoleniową i ekspercką w zakresie chorób narządu słuchu i równowagi oraz narządu głosu i mowy. Jednostka ma europejski status Centrum Kompetencji Zawodowych Uszkodzeń Słuchu (HEARLOSS). W Klinice znajduje się siedziba kolegium redakcyjnego kwartalnika „Otorynolaryngologia – przegląd kliniczny” oraz Polskiego Towarzystwa Audiologicznego i Foniatrycznego. Klinika Audiologii i Foniatrii jest też jednym z głównych organizatorów corocznej konferencji naukowo-szkoleniowej „Otorynolaryngologia” oraz konferencji Polskiego Towarzystwa Audiologicznego i Foniatrycznego.

Główne kierunki badań naukowych dotyczą:

- oceny genetycznych uwarunkowań uszkodzeń słuchu spowodowanych hałasem,
- oceny środowiskowych uwarunkowań uszkodzeń słuchu spowodowanych hałasem, ze szczególnym uwzględnieniem narażenia na rozpuszczalniki organiczne,
- możliwości farmakologicznej interwencji w urazach akustycznych (na modelu mysim),
- oceny przydatności badań emisji otoakustycznych w wykrywaniu i monitorowaniu wczesnych uszkodzeń słuchu spowodowanych ekspozycjami zawodowymi na hałas u ludzi,
- rozwijania nowych metod oceny rozumienia mowy (test rozumienia w szumie – hearing in noise – HINT, testy behawioralne oceny procesów przetwarzania słuchowego),
- rozwijania nowoczesnych technik oceny zaburzeń głosu (analiza akustyczna głosu, wideokimografia, analiza cepstralna, glottowibrogramy),
- rozwijania metod diagnostyki i rehabilitacji dysfonii zawodowych,
- oceny zaburzeń przedsiónkowych występujących u osób narażonych zawodowo na rozpuszczalniki organiczne,
- rozwijania metod oceny i rehabilitacji osób z zawrotami głowy i zaburzeniami równowagi.

Klinika prowadzi działalność usługową w zakresie:

- specjalistycznej diagnostyki zaburzeń narządu słuchu i równowagi oraz narządu głosu i mowy prowadzonej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- konsultacji audiologicznych i foniatrycznych dla celów orzekania o chorobach zawodowych narządu słuchu i głosu oraz porad audiologicznych, foniatrycznych i logopedycznych,
- konsultacji logopedycznych i nauki prawidłowych technik emisji głosu,
- diagnostyki i leczenia szumów usznych,
- diagnostyki i leczenia zawrotów głowy.

Działalność szkoleniowa i ekspercka obejmuje tematykę:

- orzekania o chorobach zawodowych narządu słuchu i głosu,
- rozpoznawania, profilaktyki i leczenia chorób zawodowych narządu słuchu i głosu,
- prawidłowych technik emisji głosu i zasad higieny pracy głosem,
- badań audiometrycznych,
- chorób narządu słuchu i głosu.

Ekspertyzy wykonywane są dla instytucji centralnych, organizacji, stowarzyszeń i sądów. Klinika opracowuje i opiniuje dokumenty państwowe dotyczące szczegółowych zasad rozpoznawania chorób zawodowych narządu głosu i słuchu oraz działań profilaktycznych.

W ostatnim 10-leciu Klinika Audiologii i Foniatrii uzyskała wiele międzynarodowych projektów naukowych w ramach 5., 6. i 7. Programu Ramowego Komisji Europejskiej oraz współpracy dwustronnej z Flandrią. Badania realizowane były we współpracy m.in. z Universiteit Antwerpen (Uniwersytetem w Antwerpii, Belgia), University College of London (Uniwersytetem Londyńskim, Wielka Brytania), Karolinska Institutet w Sztokholmie (Instytutem Karolinska, Szwecja), National Institute of Health w Bethesda (Narodowym Instytutem Zdrowia, USA), a także House Ear Institute w Los Angeles (Instytutem Ucha, USA). W latach 2004–2008 prof. Śliwińska-Kowalska koordynowała europejski program NoiseHear, prowadzony w ramach Marie Curie Host Fellowships for the Transfer of Knowledge (ToK). Wyniki badań prowadzonych w powyższym programie zostały opublikowane w prestiżowych czasopismach naukowych.

W ramach projektów realizowanych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki opracowano nowe metody prowadzenia profilaktyki medycznej u osób zawodowo narażonych na hałas oraz rozwinięto metody intensywnej rehabilitacji osób z chorobami zawodowymi narządu głosu w warunkach ambulatoryjnych i sanatoryjnych. W powyższym zakresie przeszkolono lekarzy (otolaryngologów, audiologów i foniatrów), logopedów, pracodawców i pracowników służb sanitarnych.

Pracownicy Kliniki Audiologii i Foniatrii byli autorami i współautorami wielu wydawnictw zwartych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Śliwińska-Kowalska M. [red.]: Audiologia kliniczna. Mediton, Łódź 2005;
- Śliwińska-Kowalska M., Niebudek-Bogusz E. [red.]: Rehabilitacja zawodowych zaburzeń głosu. Poradnik dla nauczycieli. Instytut Medycyny Pracy, Łódź 2009;
- Pawlaczyk-Łuszczynska M. [red.]: Minimalizowanie ryzyka uszkodzenia słuchu w miejscu pracy. Poradnik dla pracowników BHP, PIS, PIP, pracodawców i pracowników. Instytut Medycyny Pracy, Łódź 2010;
- Śliwińska-Kowalska M. [red.]: Profilaktyka zawodowych uszkodzeń słuchu. Poradnik dla lekarzy. Instytut Medycyny Pracy, Łódź 2010;
- Śliwińska-Kowalska M. [red.]: Zasady orzekania o predyspozycjach zawodowych do pracy w narażeniu na hałas lub nadmierny wysiłek głosowy oraz diagnostyka i profilaktyka chorób narządu słuchu i narządu głosu. Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa 2011.

Aktualni pracownicy Kliniki Audiologii i Foniatrii

- prof. dr. hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska – kierownik Kliniki, Zastępca Dyrektora ds. Medycznych i Rozwoju Kadr Naukowych
- Elżbieta Białach
- Ewa Kaczmarek
- Ewa Kotyło
- dr Joanna Majak
- mgr Joanna Morawska
- lek. Urszula Owczarek

Pracownia Audiologiczna

- lek. Piotr Kotyło – kierownik Pracowni
- Anna Gajda-Szadkowska
- mgr Elżbieta Rajkowska
- mgr Anna Wolniakowska

Pracownia Foniatryczna

- dr hab. Ewa Niebudek-Bogusz, prof. IMP – kierownik Pracowni
- mgr Iwona Korczak

Pracownia Logopedyczna

- dr hab. Ewa Niebudek-Bogusz, prof. IMP – kierownik Pracowni
- mgr Ewelina Woźnicka

Pracownia Zaburzeń Równowagi

- dr hab. Ewa Zamysłowska-Szmytke, prof. IMP – kierownik Pracowni
- Joanna Bartosiak

Dział Farmacji Szpitalnej

Jolanta Walusiak-Skorupa

Dział Farmacji Szpitalnej działa zgodnie z przepisami wynikającymi z Ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo Farmaceutyczne. Głównym zadaniem jednostki jest zaopatrzenie Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii, Kliniki Alergologii i Zdrowia Środowiskowego oraz Kliniki Audiologii i Foniatrii w produkty lecznicze i wyroby medyczne. Szczególną pozycją wśród produktów leczniczych są antidota – odtrutki przeznaczone dla pacjentów Oddziału Toksykologii, a także punktowe testy skórne – produkty lecznicze wykorzystywane w diagnostyce alergologicznej.

Pracownicy Działu Farmacji Szpitalnej prowadzą nadzór nad gospodarką produktami leczniczymi, udzielają informacji o nich oraz współuczestniczą w racjonalizacji farmakoterapii, mając na uwadze dobro pacjenta.

Aktualni pracownicy Działu Farmacji Szpitalnej

(na zdjęciu z pracownikami Kliniki Chorób Zawodowych i Toksykologii)

- mgr farm. Anna Stejskał – kierownik Działu
- mgr farm. Barbara Kur

Biuro Zapewnienia Jakości

Marek Dobecki

Biuro Zapewnienia Jakości, które w latach 1996–2000 działało pod nazwą Biura ds. Jakości, a w latach 2000–2003 jako Biuro ds. Akredytacji, powstało w 1996 r. W pierwszych latach działalności w Biurze zajmowano się opracowywaniem dokumentacji systemu zarządzania (ksiąg jakości i procedur systemu zarządzania) dla potrzeb laboratoriów Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi ubiegających się o akredytację w ramach krajowego systemu akredytacji laboratoriów badawczych i wzorcujących. Prowadzono również nadzór nad systemami zarządzania w laboratoriach IMP w formie audytów, inspekcji i przeglądów.

W latach 1997–2013 akredytację Polskiego Centrum Akredytacji otrzymały laboratoria badawcze i wzorcujące 5 jednostek IMP – Zakładu Toksykologii i Kancerogenezy (akredytacja na badania), Zakładu Bezpieczeństwa Chemicznego (akredytacja na badania), Zakładu Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia (akredytacja na badania), Zakładu Zagrożeń Fizycznych (akredytacja na badania) oraz Zakładu Ochrony Radiologicznej (akredytacja na badania i wzorcowania).

W 2002 r. Biuro Zapewnienia Jakości rozpoczęło działalność mającą na celu wdrożenie zasad Dobrej Praktyki Laboratoryjnej (Good Laboratory Practice – GLP) i Dobrej Praktyki Wytwarzania (Good Manufacturing Practice – GMP) do laboratoriów IMP, zajmujących się oceną toksyczności substancji chemicznych oraz bada-

niem jakości wyrobów medycznych. W 2003 r. Laboratorium Badań Produktów Leczniczych i Weterynaryjnych w Systemie Jakości GMP, będące jedną z jednostek IMP, w wyniku ocen przeprowadzonych przez Główny Inspektorat Farmaceutyczny uzyskało najpierw zezwolenie, a następnie certyfikat zgodności działania z wymaganiami GMP na wykonywanie badań w zakresie pirogenności, toksyczności, aktywności hemolizy, działania drażniącego i uczulającego oraz reaktywności śródskórnej produktów leczniczych.

Z kolei w 2008 r. Zakład Toksykologii i Kancerogenezy IMP, w wyniku inspekcji przeprowadzonej przez Biuro do spraw Substancji Chemicznych, uzyskał uprawnienia do wykonywania badań zgodnie z kryteriami GLP w zakresie badania cytotoksyczności podstawowej oraz działania genotoksycznego/mutagennego substancji chemicznych z zastosowaniem technik *in vitro*.

Formalne uznanie kompetencji laboratoriów Instytutu jest gwarancją uzyskiwania wiarygodnych wyników badań oraz umożliwia spełnianie wymogów przepisów prawnych i oczekiwań klientów. Posiadane certyfikaty brane są także pod uwagę w kompleksowej ocenie jednostek badawczych prowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W Biurze Zapewnienia Jakości realizowane są na bieżąco prace związane z nadzorowaniem, utrzymywaniem i doskonaleniem odpowiedniego systemu zarządzania w laboratoriach, w tym:

- opiniowanie dokumentów (procedury, instrukcje, formularze) stosowanych w działalności laboratoryjnej,
 - opracowywanie programów szkoleń wewnętrznych dla pracowników laboratoriów w zakresie interpretacji wymagań norm, przepisów i wytycznych, prowadzenie bieżących konsultacji i szkoleń dla pracowników laboratoriów,
 - opiniowanie wniosków na zakup wyposażenia pomiarowego do badań objętych systemem zarządzania,
 - prowadzenie dokumentacji związanej z działalnością pełnomocnika ds. jakości zatrudnionego w IMP,
 - organizowanie i przeprowadzanie inspekcji, przeglądów i audytów wewnętrznych w laboratoriach w celu oceny zgodności działania z odpowiednim systemem zarządzania i możliwości doskonalenia.
- Biuro prowadzi również działalność szkoleniową obejmującą m.in. następującą tematykę:
- kryteria działania laboratoriów, interpretacje wymagań norm międzynarodowych i innych dokumentów odniesienia stosowanych w systemach zarządzania w laboratoriach,
 - szacowanie niepewności pomiaru i walidacja metod analitycznych w badaniach środowiska,
 - procedury systemu zarządzania w laboratorium badawczym i wzorcującym,
 - sterowanie jakością badań i wzorcowań,
 - nadzór nad wyposażeniem pomiarowym w laboratorium,
 - wykonywanie audytów wewnętrznych w laboratorium.

Pracownicy Biura Zapewnienia Jakości są autorami lub współautorami publikacji z dziedziny higieny pracy i zapewnienia jakości badań.

Aktualni pracownicy Biura Zapewnienia Jakości

- dr Marek Dobecki – kierownik Biura, Pełnomocnik Dyrektora ds. Jakości
- mgr Henryk Skalski

Zespół Informatyków

Jacek Maciaszczyk

Ostatnie 10-lecie to obejmujący cały kraj dynamiczny rozwój usług informatycznych, a przede wszystkim teleinformatycznych. Ogłoszona w 2005 r. przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji „Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do roku 2013” definiowała nowy kierunek rozwoju, jednocześnie określając kluczowe zagadnienia, które miały pozostać priorytetowe w planowanej informatycznej ewolucji. Jedno z nich – e-zdrowie – zaowocowało nowoczesnym krajowym systemem medycznym.

Dla Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi stanowiło to wyzwanie zarówno administracyjne, jak i technologiczne. Jego wynikiem była reorganizacja Zespołu Informatyków oraz wdrożenie nowego systemu medycznego do obsługi ruchu pacjentów i rozliczeń z NFZ. Ważna zmiana personalna w Zespole Informatyków nastąpiła w 2006 r. – na stanowisko Pełnomocnika Dyrektora ds. Informatyki powołano mgr inż. Jacka Maciaszczyka.

Rosnące zapotrzebowanie na dostęp do usług świadczonych drogą elektroniczną i coraz większe ilości przesyłanych danych wymuszały konieczność nieustannego usprawniania infrastruktury informatycznej, a w szczególności szkieletu sieci dostępowej. Dzięki licznym inwestycjom udało się w ostatnich latach zwiększyć przepustowość sieci w szkielecie pionowym do 1 Gbit/s. Dotychczasowe inwestycje zaowocowały także utworzeniem, jak dotąd, około 600 punktów dostępowych do sieci internetowej.

Kolejny przełom w zakresie technologii informatycznych stosowanych w IMP nastąpił w 2012 r. Dzięki inwestycjom dokonany w ramach projektu „Praca, zdrowie, środowisko – platforma informatyczna do efektywnego zarządzania wiedzą i badaniami naukowymi” wyremontowano i doposażono nowe pomieszczenie serwerowe. Kolejne inwestycje w 2013 r. pozwoliły zbudować klaster serwerów wirtualizacyjnych oraz środowisko archiwizacyjne w postaci macierzy dyskowych i biblioteki taśmowej. Uruchomiono także nowoczesny system poczty i pracy grupowej.

Odpowiednia polityka pozwoliła sprawnie wprowadzić Instytut w erę nowoczesnych technologii informatycznych – wirtualizacji i chmur obliczeniowych – rozwiązań zdobywających w ostatnich latach olbrzymią popularność. Głównymi celami realizowanymi przez Zespół Informatyków są obecnie: administrowanie środowiskiem wirtualnym, serwerami pocztowymi i aplikacyjnymi, bazami danych, siecią LAN i WLAN oraz polityka bezpieczeństwa informatycznego zasobów IMP.

Aktualni pracownicy Zespołu Informatyków

- mgr inż. Jacek Maciaszczyk – kierownik Zespołu, Pełnomocnik Dyrektora ds. Informatyki
- mgr inż. Andrzej Greif
- mgr inż. Grzegorz Krzychowicz
- mgr inż. Dariusz Kozajda
- mgr inż. Łukasz Harwaziński

Dział Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń

Kamilla Szcześniak

Dział w obecnej postaci został utworzony w 2011 r., ale jego korzenie w 60-letniej historii Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi sięgają Sekcji Dokumentacji Naukowej w Dziale Dokumentacji i Informacji Naukowej. O roli i miejscu działu zajmującego się planowaniem i zarządzaniem projektami badawczymi w strukturze organizacyjnej Instytutu decydowały w dużej mierze zmieniające się zasady finansowania badań naukowych.

Sekcja Dokumentacji Naukowej w 1978 r. została przekształcona w Dział Planowania i Rozwoju Badań Naukowych, a w latach 1983–2010 w Dział Planowania Badań Naukowych, kierowany przez mgr Zofię Łącką-Krawczyk, w latach 2000–2010 piastującą stanowisko Pełnomocnika Dyrektora ds. Planowania i Rozwoju. W 2003 r. Działowi została podporządkowana Sekcja Zatrudnienia i Rozwoju Kadr.

Kolejne zmiany w strukturze organizacyjnej Działu związane były z poszerzaniem współpracy międzynarodowej i realizacją coraz większej liczby projektów finansowanych ze źródeł zagranicznych. W 2008 r. została utworzona Sekcja ds. Projektów Międzynarodowych, z której następnie wydzielono – Biuro ds. Projektów Międzynarodowych, kierowane przez mgr Kamillę Szcześniak. Pod koniec 2010 r. w wyniku połączenia Działu Planowania Badań Naukowych z Biurem ds. Projektów Międzynarodowych utworzono Biuro Zarządzania Projektami, jednocześnie wyłączono z jednostki Sekcję Zatrudnienia i Rozwoju Kadr.

Żeby ujednoczyć procedury zarządzania projektami, skrócić formalności i ułatwić przepływ informacji, Biuro w latach 2011–2012 podlegało Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych. W związku z rozpoczynającą się nową perspektywą programową Horyzont 2020 w zakresie badań naukowych i innowacji w latach 2014–2020 oraz przesuwaniem się nacisku z badań podstawowych na te znajdujące się w priorytetach krajowych i międzynarodowych w IMP zaistniała konieczność wprowadzenia zmian w strukturze organizacyjnej. W grudniu 2012 r. w miejsce Biura Zarządzania Projektami utworzono Dział Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń podlegający mgr Kamilli Szcześniak, której powierzono również funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Innowacji i Wdrożeń. Z uwagi na zakres realizowanych prac do nowo utworzonego Działu została włączona Sekcja Organizacji Szkoleń pod kierownictwem Elżbiety Stodulskiej.

Głównym zadaniem Działu Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń było zajęcie się tematyką innowacji i wdrożeń oraz wspieranie działalności zmierzającej do rozszerzenia współpracy z małymi, średnimi i dużymi firmami w celu zwiększenia w ciągu kilku najbliższych lat innowacyjności i konkurencyjności usług świadczonych przez Instytut i poszerzenia ich zakresu. Do zadań Działu należą przede wszystkim:

- organizowanie prac związanych z przygotowaniem dokumentacji prac badawczych finansowanych z różnych źródeł, m.in. przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Europejski Obszar Gospodarczy, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektorat Sanitarny, Eurostat, Światową Organizację Zdrowia (WHO – World Health Organization) oraz w ramach programu Zdrowie Publiczne;
- przygotowywanie wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie projektów;
- negocjowanie umów dotyczących zakresu ich finansowania;
- końcowe rozliczanie projektów i przygotowywanie raportów z ich realizacji;
- w porozumieniu z Działem Finansowo-Księgowym współpraca z instytucjami zarządzającymi źródłami finansowania realizowanych projektów;
- opracowywanie planu działalności naukowej i planu zadaniowo-finansowego Instytutu;
- przygotowywanie kosztorysów prac naukowo-badawczych;
- wykonywanie analiz dotyczących działalności naukowej Instytutu;
- organizacja i nadzór realizacji tematów naukowych (pełnienie funkcji sekretarza komisji odbiorów);
- nawiązywanie współpracy z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami i firmami o wiodącym znaczeniu w zakresie opracowania oraz implementacji nowych metod badawczych i innowacyjnych rozwiązań dla nauki;
- organizacja szkoleń.

Aktualni pracownicy Działu Zarządzania Projektami, Innowacji i Wdrożeń

- mgr Kamilla Szcześniak – kierownik Działu, Zastępca Dyrektora ds. Innowacji i Wdrożeń
- mgr Joanna Junak
- mgr Ida Kuśmierczyk
- mgr Katarzyna Kalska-Sochacka
- mgr Monika Schmidt-Iltchev

- mgr Ilona Sakowska
- mgr Eliza Wróblewska-Palmowska
- mgr Agnieszka Wojnarowska
- mgr Dominika Kryńska
- Grażyna Helińska

Sekcja Organizacji Szkoleń

- Elżbieta Stodulska
- Anna Węgrzynowska-Grabowska

Dział Finansowo-Księgowy

Karina Michałowska

W strukturach Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi zawsze istniał dział zajmujący się księgowością i finansami. Do 2010 r. działalność ta łącznie z działalnością administracyjną podlegała Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych i Głównemu Księgowemu – mgr. Jerzemu Mikulskiemu, który pełnił tę funkcję od 1990 r. Funkcję Zastępcy Głównego Księgowego i kierownika Działu Finansowo-Księgowego od 2007 r. sprawowała mgr inż. Barbara Jurewicz (wcześniej pełniła ją mgr Anna Kowalczyk).

W 2011 r. dokonano podziału na 2 pionosy – ekonomiczno-finansowy i administracyjny – którymi kierowali mgr inż. Barbara Jurewicz jako Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych i Główny Księgowy oraz mgr Jerzy Mikulski jako Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych. Od 2013 r. funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych – utworzoną ponownie po odejściu na emeryturę mgr. Jerzego Mikulskiego – pełni mgr inż. Barbara Jurewicz. Funkcję Zastępcy Głównego Księgowego i kierownika Działu Finansowo-Księgowego od 2011 r. sprawuje mgr inż. Karina Michałowska.

W ramach Działu Finansowo-Księgowego wyodrębnione są 2 sekcje – Sekcja Płac, której kierownikiem od 2012 r. jest mgr Aneta Ogińska (wcześniej była nim mgr inż. Elżbieta Gapińska), oraz Sekcja Ewidencji Majątku, której kierownikiem jest mgr Barbara Borowiecka (od 1993 r.).

Zakres zadań Działu Finansowo-Księgowego określa ustawa o rachunkowości i przepisy podatkowe. Jego główną rolą jest prowadzenie ksiąg rachunkowych Instytutu zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi, międzynarodowymi standardami rachunkowości i dyrektywami Unii Europejskiej. Dział opracowuje też plany finansowe jednostki, zajmuje się szeroko pojętą sprawozdawczością z działalności Instytutu, analizą wykorzystania środków w celu utrzymania płynności finansowej, naliczaniem wynagrodzeń pracowników, w tym rozliczeniami z Urzędem Skarbowym i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, ewidencją majątku Instytutu oraz sprawowaniem nadzoru i kontroli nad prawidłowym funkcjonowaniem gospodarki materiałowej w Instytucie.

Pracownicy Działu biorą udział w szkoleniach specjalistycznych, dzięki czemu są dobrze przygotowani do pozyskiwania ekonomicznych i finansowych danych, niezbędnych do nowoczesnego zarządzania Instytutem. Praca Działu Finansowo-Księgowego jest corocznie pozytywnie oceniana przez biegłych rewidentów i liczne organy kontrolujące.

Ważnym wydarzeniem w minionym 10-leciu była zmiana stosowanych wcześniej systemów informatycznych na zintegrowany system zarządzania przedsiębiorstwem klasy ERP (enterprise resource planning – planowanie zasobów przedsiębiorstwa), wprowadzony w 2010 r. Nowy system informatyczny umożliwia bardziej efektywne zarządzanie Instytutem. Z kolei w 2012 r. został przeprowadzony przez ekspertów z Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego gruntowny audyt organizacji Instytutu oraz stosowanego w Instytucie rachunku kosztów. Pozytywna opinia potwierdza przemyślane i świadome działania z punktu widzenia efektywnego zarządzania i zastosowanych metod rozliczania.

Aktualni pracownicy Działu Finansowo-Księgowego

- mgr inż. Barbara Jurewicz – Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych, Główny Księgowy
- mgr inż. Karina Michałowska – Zastępca Głównego Księgowego, kierownik Działu
- mgr Ewelina Brzóska
- Elżbieta Czarska
- mgr Agnieszka Drożdż
- mgr Tamara Krajewska
- mgr Katarzyna Marcinkowska
- mgr Danuta Nowicka
- lic. Ewa Rynans
- Halina Wasilewska
- mgr Monika Wodzińska

Sekcja Ewidencji Majątku

- mgr Barbara Borowiecka – kierownik Sekcji
- mgr Magdalena Drzewiecka
- mgr Karolina Miazek

Sekcja Płac

- mgr Aneta Ogińska – kierownik Sekcji
- mgr Wiesława Bednarek
- mgr Jolanta Miedziak

Dział Administracyjno-Techniczny

Piotr Zwoliński

Od początku powołania Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi w jego strukturze funkcjonują i wykonują swoje zadania służby administracyjno-techniczne. Obecna struktura Działu jest dostosowana do realizacji bieżących zadań wynikających z potrzeb Instytutu. Dział Administracyjno-Techniczny składa się z 3 sekcji współpracujących ze wszystkimi komórkami Instytutu – Sekcji Administracyjnej, Sekcji Technicznej i Sekcji Zamówień Publicznych.

Dział realizuje zadania związane z administrowaniem nieruchomościami i gruntami Instytutu, ochroną i zabezpieczeniem mienia oraz utrzymaniem czystości obiektu. Prowadzi magazyny Instytutu i gospodaruje środkami transportu. Odpowiada też za organizację pracy kancelarii i archiwizację dokumentów. Dział Administracyjno-Techniczny prowadzi też internat znajdujący się w Instytucie.

Do zadań Działu należy utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego obiektów Instytutu oraz instalacji i urządzeń znajdujących się na jego terenie, m.in. aparatury naukowej i sprzętu medycznego. Pracownicy Działu wykonują przeglądy eksploatacyjno-techniczne i usuwają awarie. Dział organizuje też i nadzoruje prace

remontowo-budowlane. W ostatnich latach przeprowadzono m.in. termomodernizację budynków i wiele ważnych robót budowlanych – dostosowanie budynków do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, modernizację ciągów komunikacyjnych, budowę nowych laboratoriów oraz remonty istniejących, remont generalny Biblioteki Naukowej Instytutu. Pracownicy Działu na bieżąco odnawiają i dbają o stan pomieszczeń Instytutu.

Bardzo ważnym zadaniem Działu jest organizowanie zamówień publicznych w ramach realizacji potrzeby Instytutu. Obejmuje ona przygotowanie i prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prace komisji przetargowych, przygotowanie umów i organizację zaopatrzenia.

Aktualni pracownicy Działu Administracyjno-Technicznego

- mgr inż. Piotr Zwoliński – kierownik Działu,
kierownik Sekcji Administracyjnej

Sekcja Administracyjna

- Elżbieta Bekier
- mgr Marta Florczak-Stącel
- Bożena Gałkiewicz
- Monika Gruszkiewicz
- Iwona Michalska
- Anna Pilichowska
- mgr Iwona Rogalska
- Elżbieta Rokita
- Barbara Sikora-Kotecka
- Elżbieta Stefańska
- mgr Iwona Tułodziecka-Chrzanowska
- Ilona Wojkowska
- Zdzisława Wojkowska

Sekcja Techniczna

- mgr inż. Piotr Krauze – kierownik Sekcji
- Zbigniew Cieślak
- Andrzej Dynel
- Tomasz Frakowski
- mgr inż. Wojciech Gałczyński
- Andrzej Marciniak
- mgr inż. Andrzej Nierychlewski
- Paweł Rzeźnicki
- Marek Słubik

- Zenon Synakowski
- Sławomir Tarka

Sekcja Zamówień Publicznych

- mgr Paulina Tomczak – kierownik Sekcji
- mgr Agnieszka Brewka
- mgr inż. Piotr Kapała
- mgr Małgorzata Myślińska
- Zbigniew Szewczyk

Dział Zarządzania Kadrami

Aleksandra Piotrowska

Od 2010 r. Sekcja Zatrudnienia i Rozwoju Kadr zmieniła nazwę na Dział Zarządzania Kadrami i podlega bezpośrednio dyrektorowi Instytutu. W ciągu 10 lat zwiększył się zakres zadań Działu, które zostały dostosowane do potrzeb i wymagań pracowników oraz roli Instytutu, a jednocześnie w większym stopniu dotyczą „miękkich” aspektów polityki personalnej.

Dział Zarządzania Kadrami wykonuje wiele ważnych obowiązków administracyjnych związanych z prowadzeniem dokumentacji pracowniczej, rozwojem kadry naukowej i zaawansowanymi procedurami organizacyjno-prawnymi, które pozwalają sprawnie funkcjonować placówce naukowej. Ponadto uczestniczy w kształtowaniu zewnętrznego rynku pracy dzięki inicjowaniu praktyk i staży wakacyjnych, w których corocznie bierze udział ok. 50 studentów i absolwentów wyższych uczelni, dla których dział organizuje także spotkania z kierownikami jednostek prowadzących w Instytucie działalność naukową. Od 2011 r. Instytut regularnie uczestniczy w projekcie „Praktykuj w Łodzi – płatne staże wakacyjne” w ramach Programu „Młodzi w Łodzi”, organizowanym przez Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy, Departamentu Architektury i Rozwoju Urzędu Miasta Łodzi. Dział Zarządzania Kadrami zajmuje się koordynacją programu na terenie Instytutu.

W 2012 r. komórka kadrowa zainicjowała udział Instytutu w projekcie Program Operacyjny Kapitał Ludzki „Metodyka zarządzania wiekiem jako innowacyjne rozwiązanie wspierające aktywność zawodową pra-

owników 50+”. Udział w projekcie umożliwił przetestowanie wśród pracowników narzędzi związanych z rekrutacją, zatrudnianiem, szkoleniem i badaniem satysfakcji pracowników, szczególnie w grupie wiekowej powyżej 50. roku życia.

W tym samym roku komórka kadrowa rozpoczęła prezentowanie Instytutu na Akademickich Targach Pracy, których odbiorcami są głównie studenci Uniwersytetu Medycznego i Politechniki Łódzkiej. Atrakcyjnie i profesjonalnie przygotowywana prezentacja Instytutu jako potencjalnego pracodawcy zdobyła I nagrodę w konkursie na „Najlepsze stoisko wystawiennicze Akademickich Targów Pracy 2013”.

Dział Zarządzania Kadrami, zajmując się problematyką człowieka w miejscu pracy, w tym ponoszeniu odpowiedzialności za sprawy socjalno-bytowe pracowników, od 2011 r. organizuje imprezy dla dzieci z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek oraz angażuje się w działalność sportowo-rekreacyjną, dbając o zdrowie pracowników. Zgłoszenie Instytutu na początku 2014 r. do konkursu „Firma przyjazna rodzicom” zaowocowało zajęciem I miejsca w finale wojewódzkim w kategorii dużych przedsiębiorstw.

Komórka kadrowa prowadzi działalność w następujących kluczowych obszarach:

- rekrutacja nowych pracowników,
- rozwój zawodowy i naukowy pracowników,
- ocena pracowników,
- administracja kadrowa, prowadzenie dokumentacji,
- doradztwo w sprawach pracowniczych,
- funkcjonowanie jednostki naukowej pod względem organizacyjno-prawnym,
- działalność socjalna.

Aktualni pracownicy Działu Zarządzania Kadrami

- mgr Aleksandra Piotrowska – kierownik Działu
- mgr Dorota Lebkuchen
- mgr Sylwia Olesińska
- mgr Małgorzata Tomicka
- mgr Katarzyna Trzmielak

Biuro Współpracy z Zagranicą

Robert Klarecki

Biuro funkcjonuje w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi od 1997 r. i podlega bezpośrednio dyrektorowi Instytutu. Do zadań komórki należy organizowanie międzynarodowych konferencji i wyjazdów zagranicznych pracowników oraz zajmowanie się obowiązkami związanymi z pobytem gości zagranicznych w Instytucie. Część działalności Biura stanowią prace związane z wykonywaniem tłumaczeń na język angielski i korekt dokumentów w tym języku.

Biuro Współpracy z Zagranicą organizuje posiedzenia instytutowej Komisji ds. opiniowania wyjazdów zagranicznych oraz udziału w krajowych konferencjach, zjazdach i sympozjach naukowych, a kierownik Biura pełni funkcję jej sekretarza.

Aktualni pracownicy Biura Współpracy z Zagranicą

- dr Robert Klarecki – kierownik Biura
- mgr Stefan Markiewicz
- Anna Kucharska

Oficina Wydawnicza

Katarzyna Rogowska

Oficina Wydawnicza Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi (<http://www.imp.lodz.pl/oficina>) wydaje publikacje o tematyce związanej z ochroną zdrowia pracujących, m.in. z zakresu epidemiologii, higieny pracy, toksykologii doświadczalnej i środowiskowej, zagrożeń chemicznych i pyłowych, bezpieczeństwa chemicznego, audiologii, alergologii, ergonomii i psychologii pracy, organizacji pracy, ekonomiki oraz promocji zdrowia w miejscu pracy.

W Oficynie wydawane są m.in. 2 czasopisma naukowe o wieloletniej, ugruntowanej pozycji w świecie naukowym – w 2014 r. ukaże się 65. wolumin „Medycyny Pracy” (MP) i 27. wolumin „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” (IJOMEH). Publikowane są w nich prace oryginalne, pogładowe i kazuistyczne.

Od 2007 r., po przejściu na emeryturę mgr Teresy Starzyńskiej, Oficyną kieruje mgr Katarzyna Rogowska, która od tego czasu jest także redaktorem wydawniczym ww. czasopism. Pracownicy Oficyny oceniają poprawność przygotowania nadesłanych manuskryptów zgodnie z instrukcjami dla autorów i nadzorują proces recenzyjny (obecnie: MP – mgr Aneta Wiczorek, IJOMEH – Tomasz Kuc), współpracując w tym zakresie z redaktorami naczelnymi, redaktorami tematycznymi i statystycznymi, autorami oraz recenzentami z Polski i zagranicy. Zaakceptowane do publikacji manuskrypty redagują technicznie, dostosowując je do stylu wydawanych czasopism i norm edytorskich,

oraz językowo (MP – mgr Katarzyna Rogowska, IJOMEH – mgr Magdalena Machcińska-Szczepaniak). Następnie pracownicy Oficyny wprowadzają korektę wydawniczą do artykułów przygotowanych do druku, koordynują etap korekty autorskiej i nadzorują przygotowanie ostatecznych wersji numerów do publikacji (mgr Dobromiła Okrasa).

W zakresie redakcji językowej angielskich części artykułów publikowanych w „Medycynie Pracy” z Oficyną od lat współpracuje emerytowana już mgr Izabela Głowacka, a w zakresie redakcji i korekty językowej „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” – mgr Stefan Markiewicz z Biura Współpracy z Zagranicą i mgr Joanna Wierzbowska z Działu Zarządzania Wiedzą.

Pracownicy Oficyny Wydawniczej przygotowują również elektroniczne wersje artykułów – w przypadku „Medycyny Pracy” publikowane przez nich na stronie czasopisma (<http://medpr.imp.lodz.pl>), a w przypadku „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” przekazywane do publikacji Springerowi (<http://link.springer.com/journal/13382>). Oba czasopisma wprowadzane są także przez Oficynę do baz publikacji naukowych, m.in. Ebsco, Elsevier Scopus, ProQuest, Thomson Reuters oraz Index Copernicus.

W ciągu ostatnich 10 lat w Oficynie Wydawniczej przygotowano do publikacji i wydano w sumie 42 numery „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” i 54 numery „Medycyny Pracy”. W Oficynie redagowane i wydawane są także monografie, poradniki i rozprawy habilitacyjne pracowników Instytutu oraz osób przeprowadzających w Instytucie postępowanie o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Publikacje Instytutu Medycyny Pracy, wydawane przez Oficynę Wydawniczą, dystrybuowane są poprzez strony internetowe czasopism i księgarnię internetową (<http://www.imp.lodz.pl/ksiegarnia>).

Najważniejsze wydarzenia upływającego 10-lecia, opisane poniżej, są w Oficynie związane z rozwojem wydawanych czasopism, które od wielu lat w uznaniu ich dobrego poziomu merytorycznego i edytorskiego dofinansowuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Oficyna corocznie przygotowuje wnioski o to dofinansowanie i je rozlicza.

Nadanie czasopismom IF i wzrost punktacji MNiSW

Od 2011 r., czyli od czasu przyznania obu czasopismom impact factor (IF), corocznie wzrasta wskaźnik ich cytowań:

- „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” – edycja 2011 = 1,057; edycja 2012 = 1,227; edycja 2013 = 1,305;
- „Medycyna Pracy” – edycja 2011 = 0,268; edycja 2012 = 0,303; edycja 2013 = 0,391.

Nadanie IF pierwszemu z ww. czasopism znacząco wpłynęło na zwiększenie nadsyłanych do niego manuskryptów, dzięki czemu od 2013 r. „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” wydawany jest jako dwumiesięcznik (wcześniej: kwartalnik).

Oba czasopisma od wielu lat znajdują się na liście A w wykazie czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – w ogłoszonym 17 grudnia 2013 r., podobnie jak w roku poprzednim, „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” przyznano 20 pkt, a „Medycynie Pracy” – 15 pkt (w latach 2010–2011 oba czasopisma otrzymywały 9 pkt).

Poszerzenie grona członków Komitetów Redakcyjnych czasopism o specjalistów z zagranicy

W ramach rozwoju czasopism i w celu ich umiędzynarodowienia w skład Editorial Board „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” weszło wiele uznanych autorytetów naukowych spoza Pol-

ski (Austrii, Belgii, Chin, Czech, Danii, Finlandii, Grecji, Holandii, Indii, Izraela, Japonii, Kanady, Niemiec, Norwegii, Republiki Południowej Afryki, Rosji, Serbii, Słowacji, Szwecji, USA, Wielkiej Brytanii i Włoch). O specjalistów z zagranicy (Austrii, Niemiec, Serbii, Szwecji, Węgier i Wielkiej Brytanii) poszerzono także skład Komitetu Redakcyjnego „Medycyny Pracy”.

W obu czasopismach do składu zespołów redakcyjnych powołano też redaktorów statystycznych. Współpracują oni z redaktorami naczelnymi czasopism i recenzentami w zakresie weryfikacji poprawności materiału statystycznego w artykułach nadsyłanych do redakcji. Pozwala to na znaczące podniesienie poziomu publikowanych prac.

Tworzenie bazy zagranicznych recenzentów

Żeby dotrzymać najwyższych standardów w publikowaniu wyników badań naukowych, podnosić rangę czasopism i zapewniać ich międzynarodowy charakter, redaktorzy naczelni czasopism i redaktorzy tematyczni (associate editors) stale poszerzają grono osób recenzujących nadsyłane manuskrypty o autorytety naukowe z zagranicznych ośrodków naukowych. W „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” planowane jest powierzenie specjalistom spoza Polski 70% recenzji.

W przypadku „Medycyny Pracy” – która do 2012 r. wydawana była tylko w języku polskim (wszystkie artykuły naukowe od wielu lat mają jednak angielską wersję tytułu, streszczenia, słów kluczowych, tabel i rycin) – zapraszanie do współpracy zagranicznych recenzentów możliwe jest dzięki podjęciu decyzji o publikowaniu w czasopiśmie także prac w języku angielskim. Obecnie w każdym numerze ukazują się 2 artykuły oryginalne w tym języku, a docelowo planowane jest publikowanie 5. Początkowo były one nadsyłane tylko przez polskich autorów, obecnie stopniowo wzrasta liczba manuskryptów z zagranicy. Od numeru 1/2012 do numeru 6/2013 opublikowano w sumie 18 artykułów w języku angielskim.

Wdrożenie systemu elektronicznego zarządzania procesem wydawniczym

W celu usprawnienia procesu wydawniczego oraz komunikacji z autorami, recenzentami i redaktorami czasopisma Oficyna Wydawnicza wdrożyła system elektronicznego zarządzania pracami redakcyjnymi. Editorial System umożliwia przesyłanie manuskryptów i recenzji online, wgląd w treść recenzji, śledzenie statusu artykułu, automatyczne przypomnianie autorom i recenzentom o upływających terminach, śledzenie na bieżąco zestawień statystycznych itd.

Wdrożenie systemu było możliwe dzięki realizowaniu przez Oficynę Wydawniczą projektu „Index Plus”. W jego ramach dofinansowano zadanie, którego celem było unowocześnienie pracy redakcji i umiędzynarodowienie czasopism. Przygotowane przez mgr Katarzynę Rogowską 2 wnioski o udział w projekcie w ramach konkursu ogłoszonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego znalazły się wśród 88 zwycięskich z 357 nadesłanych.

Inne ważne wydarzenia

Warte odnotowania są również inne zadania realizowane w ramach projektu „Index Plus” w odniesieniu do „Medycyny Pracy”:

- Stworzenie strony czasopisma na platformie Open Journal System (OJS) w modelu otwartego dostępu – OJS to profesjonalna platforma do prezentowania treści czasopisma, która jest rozwijana przez The Public Knowledge

Project. Stworzenie na niej strony „Medycyny Pracy” nie tylko pozwala na wydawanie elektronicznej wersji czasopisma z wykorzystaniem nowoczesnego narzędzia, dzięki któremu łatwiej przeszukiwać opublikowane treści, ale przede wszystkim zwiększa dostępność do publikowanej w nim wiedzy, co jest podstawowym warunkiem rozwoju nauki.

- Zgłoszenie czasopisma do Directory of Open Access Journals (DOAJ) – bazy czasopism wydawanych na zasadzie wolnego dostępu. Zawiera ona podstawowe dane (m.in. ISSN czasopisma, dziedzinę, wydawcę, język publikacji, słowa kluczowe i inne), według których możliwe jest przeszukiwanie bazy. Jednocześnie w informacji o czasopiśmie zamieszczonym w DOAJ znajduje się link do jego strony internetowej. Zarejestrowanie „Medycyny Pracy” w bazie pozwoli jej znaleźć się w gronie kilku tysięcy czasopism z całego świata wydawanych na zasadzie open access.
- Publikowanie w wersji tzw. online first artykułów na stronie czasopisma – Oficyna Wydawnicza jeszcze przed ukazaniem się całego numeru „Medycyny Pracy” udostępnia na bieżąco na stronie dwumiesięcznika artykuły po recenzji, zaakceptowane do druku. Ich publikowanie przed wydaniem danego numeru pozwala na szybsze udostępnianie wiedzy.
- Wprowadzenie cyfrowej identyfikacji artykułów publikowanych w wersji elektronicznej – digital object identifier (DOI) to unikalna kombinacja cyfr i liter, która jest na stałe przypisana do konkretnego dokumentu elektronicznego (tu: elektronicznej wersji opublikowanego artykułu), niezależnie od jego lokalizacji. Jednocześnie DOI jest powiązany z bazą, w której znajduje się aktualny wpis na temat danego obiektu elektronicznego. Znajomość DOI danej publikacji pozwala na łatwe znalezienie w Internecie, skąd tę publikację można pobrać. Ponadto korzystający z tego rodzaju identyfikacji mają obowiązek tworzenia tzw. żywych linków do piśmiennictwa cytowanego w ich publikacjach. Nadawanie tej identyfikacji poszczególnym artykułom zamieszczonym w „Medycynie Pracy” zwiększa dostęp do treści publikowanych w czasopiśmie i wpływa na wzrost liczby jej cytowań.

Z kolei w historii „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” ważne jest również współwydawanie czasopisma od 2011 r. z Versitą i Springerem. Współpraca ze Springerem została nawiązana w dbałości o stały rozwój – renoma tego wydawcy, szeroki zakres działania oraz stosowanie nowoczesnych narzędzi pozwalają na wprowadzenie czasopisma do kolejnych, większych serwisów abstraktowych i indeksowych oraz utrzymywanie go w międzynarodowej sieci serwerów o dużej wydajności. Dzięki temu dwumiesięcznik udostępniany jest szerszemu gronu prenumeratorów i klientów z całego świata, a tym samym jego obecność na arenie światowej staje się bardziej dostrzegalna.

Od numeru 1/2011 czasopismo publikowane jest tylko w wersji cyfrowej, która jest dostępna dla zarejestrowanych subskrybentów na platformie SpringerLink (<http://link.springer.com/journal/13382>). Poprzez Wirtualną Bibliotekę Nauki dostęp do „International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health” mają w Polsce wszystkie instytucje naukowe. Podobnie jak w przypadku „Medycyny Pracy” artykuły jeszcze przed wydaniem całego numeru zamieszczane są na stronie czasopisma na zasadzie online first, czyli na bieżąco – po recenzji i zaakceptowaniu do publikacji.

Oficyna Wydawnicza dokłada wszelkich starań, żeby w prowadzonej przez siebie działalności dotrzymywać najwyższych standardów publikowania prac naukowych. W tym celu jej pracownicy uczestniczą w specjalistycznych szkoleniach i kursach podnoszących ich kompetencje zawodowe.

Aktualni pracownicy Oficyny Wydawniczej

- mgr Katarzyna Rogowska – kierownik Oficyny
- mgr Dobromiła Okrasa
- mgr Aneta Wieczorek
- mgr Magdalena Machcińska-Szczepaniak
- Tomasz Kuc
- Kamila Michałowska
- mgr Edyta Olejnik – urlop wychowawczy
- mgr Agata Tudor-Hart – urlop macierzyński

Inne jednostki organizacyjne

Teresa Borowiecka

W Instytucie oprócz głównych jednostek organizacyjnych znajdują się stanowiska, w których ramach pełnione są poniższe funkcje:

- Sekretariat Instytutu – zajmuje się obsługą administracyjno-techniczną i koordynacją prac Dyrekcji oraz współpracą informacyjną z komórkami organizacyjnymi Instytutu i podmiotami zewnętrznymi;
- audytor wewnętrzny – wspomaga procesy zarządzania ryzykiem, kontroli i zarządzania Instytutem oraz przeprowadzania audytu;
- radca prawny – świadczy pomoc prawną, opiniuje wewnętrzne akty prawne, występuje w charakterze pełnomocnika Instytutu przed organami orzekającymi;
- inspektor ds. bhp – pełni funkcję doradczą i kontrolną w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ocenia ryzyko na stanowiskach pracy, prowadzi postępowania powypadkowe oraz wdraża działania podnoszące poziom bezpieczeństwa pracy w Instytucie;
- inspektor ds. przeciwpożarowych i inspektor ds. obronnych – odpowiada za ochronę przeciwpożarową i realizuje zadania z zakresu spraw obronnych.

Aktualni pracownicy

- lic. Teresa Borowiecka – Sekretariat Instytutu
- mgr Monika Kalinowska – audytor wewnętrzny
- mgr Mariusz Marusiński – radca prawny
- mgr Ewa Ogrodnik – inspektor ds. bhp
- inż. Andrzej Berner – inspektor ds. przeciwpożarowych i inspektor ds. obronnych

Część III
Rozwój kadry i pracownicy IMP
w latach 2004–2014

Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia uzyskali w IMP stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego

Stan na 31 marca 2014 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Miejsce pracy w roku uzyskania stopnia	Tytuł rozprawy	Rok uzyskania stopnia*	
				doktora	doktora hab.
1	2	3	4	5	6
1	Bąk Marek	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Ocena wpływu pola elektromagnetycznego telefonii komórkowej systemu GSM na drogę słuchową	2008	
2	Buczyńska Alina	Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia	Ocena narażenia na metale ciężkie uwalniane z wybranych składowisk odpadów niebezpiecznych i oszacowanie ryzyka dla zdrowia ludzi	2004	
3	Cyprowski Marcin	Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia	Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne oraz ocena wybranych parametrów stanu zdrowia pracowników oczyszczalni ścieków i kanalizacji	2008	
4	Düchler Markus	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Wpływ bortezomibu na zaburzenia procesów przekazywania sygnału pobudzenia wewnątrzkomórkowego i na procesy apoptozy komórek przewlekłej białaczki limfatycznej z limfocytami β		2008
5	Dudek Wojciech	Klinika Chorób Zawodowych	Ocena częstości i uwarunkowania występowania swoistych w stosunku do lateksu gumy naturalnej przeciwciał klasy IgE w surowicy dawców krwi	2006	
6	Fiszer Marta	Centrum Profilaktyki i Leczenia Zaburzeń Głosu i Słuchu	Zawodowe choroby narządu głosu u nauczycieli: występowanie, czynniki ryzyka, skuteczność terapii logopedycznej i psychologicznej	2007	
7	Hałatek Tadeusz	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Zastosowanie białka Clara (CC16) jako biomarkera w badaniu oddziaływania ksenobiotyków na układ oddechowy		2012
8	Jabłońska Ewa	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Wpływ polimorfizmu genetycznego selenobiałek i statusu selenowego na ryzyko zachorowania na raka płuca	2010	
9	Jałowiecki Piotr	Zakład Zagrożeń Chemicznych	Opracowanie i weryfikacja toksykokinetycznego modelu symulacyjnego opartego na parametrach fizjologicznych (PB-TK) dla durenenu i izodurenenu	2005	

* Rok uzyskania stopnia naukowego jest rokiem jego nadania lub zatwierdzenia uchwały o nadaniu stopnia.

1	2	3	4	5	6
10	Janasik Beata	Zakład Zagrożeń Chemicznych	Ocena przydatności oznaczania niezmienionych form lotnych związków organicznych w moczu jako wskaźnika narażenia zawodowego	2008	
11	Jurewicz Joanna	Zakład Epidemiologii Środowiskowej	Zagrożenia zawodowe wynikające z pracy w gospodarstwach ogrodniczych i ich wpływ na ryzyko wystąpienia wybranych niepowodzeń ciąży	2007	
12	Kozajda Anna	Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia	Endotoksyny, β -(1-3)-glukany i ergosterol jako wskaźniki narażenia na czynniki biologiczne w środowisku pracy sortowni odpadów komunalnych oraz ich wpływ na czynność układu oddechowego pracowników	2011	
13	Krajnow Aleksander	Zakład Patomorfologii	Ocena działania fibrogennego i kancerogennego włókien ceramicznych występujących w środowisku pracy w doświadczeniu na zwierzętach	2004	
14	Krakowiak Anna	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Alergia IgE-zależna uwarunkowana kontaktem ze zwierzętami w środowisku pracy		2008
15	Kręcisz Beata	Klinika Alergologii i Zdrowia Środowiskowego	Badania eksperymentalne i kliniczne w świetle aktualnych problemów alergii na metale		2012
16	Kucharska Małgorzata	Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego	Narażenie personelu medycznego sali operacyjnej na anestetyki: ocena poziomu narażenia i niektórych biomarkerów skutków zdrowotnych	2011	
17	Lutz Piotr	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Neurotoksyczność związków fosforoorganicznych. Ocena skutków długotrwałych za pomocą testu prowokacji farmakologicznej	2006	
18	Marcinkiewicz Andrzej	Szkoła Zdrowia Publicznego	Zaburzenia gospodarki węglowodanowej u kierujących pojazdami w transporcie drogowym – ocena częstości występowania, identyfikacja czynników ryzyka oraz sformułowanie zaleceń orzeczniczych	2009	
19	Niebudek- Bogusz Ewa	Klinika Audiologii i Foniatrii	Zastosowanie analizy akustycznej głosu z próbą obciążeniową w dysfoniach zawodowych		2011
20	Pas-Wyroślak Alicja	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Zastosowanie testu swoistej prowokacji z alergenami środowiska pracy w diagnostyce alergicznego zapalenia spojówek pochodzenia zawodowego	2012	
21	Pawelczyk Małgorzata	Klinika Audiologii i Foniatrii	Ocena związku polimorfizmów genów warunkujących obieg jonów potasu w uchu wewnętrznym z podatnością na uszkodzenie słuchu przez hałas	2010	
22	Pepłońska Beata	Zakład Epidemiologii Środowiskowej	Czynniki zawodowe w etiologii raka piersi u kobiet		2012

1	2	3	4	5	6
23	Piasecka-Zelga Joanna	Zakład Patomorfologii	Porównawcza ocena wybranych cech behawioralnych i morfologicznych dwóch linii szczurów bez i z genetycznie uwarunkowaną skłonnością do spontanicznych małych napadów padaczkowych	2005	
24	Politański Piotr	Zakład Ochrony Radiologicznej	Skojarzone działanie pól elektromagnetycznych i hałasu na procesy oksydacyjne zachodzące w narządzie słuchu	2011	
25	Polańska Kinga	Zakład Epidemiologii Środowiskowej	Ocena skuteczności programu przeciwdziałania negatywnym skutkom zdrowotnym palenia tytoniu przez kobiety w ciąży	2004	
26	Reszka Edyta	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Cykl publikacji dotyczących polimorfizmu genetycznego i ekspresji wybranych enzymów metabolizujących ksenobiotyki oraz selenobiałek w chorobie nowotworowej		2012
27	Roszak Joanna	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Indukcja ekspresji genu interleukiny-1 β w hodowanych <i>in vitro</i> komórkach prezentujących antygen jako potencjalny wskaźnik działania uczulającego związków chemicznych	2010	
28	Rybacki Marcin	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C u personelu medycznego – występowanie, czynniki ryzyka, profilaktyka i prewencja	2013	
29	Staniszewska Maria Dominika	Zakład Polityki Zdrowotnej	Ryzyko występowania zmian azbestozależnych w układzie oddechowym wśród pracowników zakładów przetwórstwa azbestu na podstawie programu profilaktycznego Amiantus	2008	
30	Stępnik Maciej	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Badania mechanizmów działania toksycznego nieorganicznych związków arsenu		2011
31	Świątkowska Beata	Zakład Epidemiologii Środowiskowej	Zawodowe i środowiskowe uwarunkowania raka płuca na podstawie kliniczno-kontrolnego badania przypadków	2008	
32	Świdarska- Kielbik Sylwia	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Alergia IgE-zależna układu oddechowego uwarunkowana kontaktem z ptakami ozdobnymi w środowisku pracy	2014	
33	Tarkowski Maciej	Zakład Immunotoksykologii	Udział limfocytów T w mechanizmach wtórnej odpowiedzi immunologicznej na alergen oraz ich znaczenie w przebiegu reakcji zapalnej		2005
34	Walusiak- Skorupa Jolanta	Klinika Chorób Zawodowych	Alergia IgE-zależna układu oddechowego o etiologii zawodowej u narażonych na alergeny zbóż i enzymy piekarnicze		2005
35	Waszkowska Małgorzata	Zakład Psychologii Pracy	Ocena zmiany sprawności psychofizycznej w zależności od wieku w wybranych grupach operatorów maszyn i urządzeń	2007	

1	2	3	4	5	6
36	Winnicka Renata	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	Ocena kinetyki eliminacji karbamazepiny i 10,11-epoksydu karbamazepiny w ostrych zatruciach	2012	
37	Wiszniewska Marta	Klinika Chorób Zawodowych	Alergia dróg oddechowych na grzyby pleśniowe uwarunkowana ekspozycją komunalną i zawodową: występowanie, czynniki ryzyka, obraz kliniczny	2008	
38	Zamysłowska- -Szmytke Ewa	Klinika Audiologii i Foniatrii	Ocena zaburzeń neurootologicznych u osób pracujących w narażeniu na działanie rozpuszczalników organicznych		2012
39	Zmyślony Marek	Zakład Zagrożeń Fizycznych	Wpływ pól elektromagnetycznych na wybrane procesy biologiczne przebiegające z udziałem reaktywnych form tlenu		2005

Opracowanie: Dział Zarządzania Kadrami IMP.

Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia uzyskali poza IMP stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego

Stan na 31 marca 2014 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Miejsce pracy w roku uzyskania stopnia	Tytuł rozprawy	Miejsce przeprowadzenia postępowania	Rok uzyskania stopnia*	
					doktora	doktora hab.
1	2	3	4	5	6	7
1	Chomiczewska- -Skóra Dorota	Klinika Alergologii i Zdrowia Środowiskowego	Ocena komórek Langerhansa u chorych na łuszczycę plackowatą leczonych różnymi metodami fototerapii	Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi	2013	
2	Ferlińska Magdalena	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Wpływ składu chemicznego środowiska na poziom radiacyjnie indukowanych uszkodzeń erytrocytów człowieka <i>in vitro</i> . Rola melatoniny	Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska	2009	
3	Klarecki Robert	Biuro Sieci Doskonałości ECNIS	Polityka Stolicy Apostolskiej wobec Chin. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość	Uniwersytet Warszawski, Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych	2009	
4	Kobylińska Agnieszka	Klinika Chorób Zawodowych	Ocena wpływu leków przeciwnowotworowych na indukcję apoptozy komórek jednojądrzastych pacjentów z przewlekłą białaczką limfocytową B-komórkową	Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska	2006	
5	Mościcka-Teske Agnieszka	Zakład Psychologii Pracy	Doświadczenie agresji w miejscu pracy	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Psychologii	2010	
6	Nosko Jan	Szkoła Zdrowia Publicznego	Zachowania zdrowotne i zdrowie publiczne	Polska Akademia Nauk, Instytut Historii Nauki w Warszawie		2006

* Rok uzyskania stopnia naukowego jest rokiem jego nadania lub zatwierdzenia uchwały o nadaniu stopnia.

1	2	3	4	5	6	7
7	Papierz Sylwia	Zakład Ochrony Radiologicznej	Opracowanie i wdrożenie metod kontroli jakości aparatury rentgenowskiej, jako istotny element redukcji dawek promieniowania w diagnostyce medycznej	Uniwersytet Łódzki, Wydział Fizyki i Chemii	2004	
8	Pawlaczyk-Łuszczczyńska Małgorzata	Zakład Zagrożeń Fizycznych	Ocena uciążliwości hałasu niskoczęstotliwościowego w środowisku pracy oraz jego wpływu na funkcje umysłowe	Warszawski Uniwersytet Medyczny, Wydział Nauki o Zdrowiu		2012
9	Pyżalski Jacek	Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy	Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne działanie młodzieży	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Studiów Edukacyjnych		2012

Opracowanie: Dział Zarządzania Kadrami IMP.

Osoby spoza IMP, które w IMP uzyskały stopień naukowy doktora / doktora habilitowanego

Stan na 31 marca 2014 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Miejsce pracy w roku uzyskania stopnia	Tytuł rozprawy	Rok uzyskania stopnia*	
				doktora	doktora hab.
1	2	3	4	5	6
1	Adamczewska Violetta	Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie	Wpływ jonów rtęci na aktywność kalcyneuryny i promotora genu interleukiny 4 w komórkach tucznych	2005	
2	Brzozowska Agnieszka	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu, Oddział Interny Dziecięcej i Alergologii Instytutu Pediatrii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Wpływ heparyny podawanej wziewnie na pohistaminowy, pometacholinowy i poleukotrienowy skurcz oskrzeli u dzieci chorych na astmę oskrzelową	2004	
3	Cieśla Bogumiła	Wojewódzkie Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi	Indywidualne i systemowe czynniki ryzyka porodu przedwczesnego i hipotrofii płodu w województwie łódzkim	2005	
4	Czaja-Mitura Izabela	NZOZ „Praktyka Rodzinna – Mój Lekarz” w Brodnicy	Reakcja układu krążenia na stres zawodowy związany z pracą policjantów	2013	
5	Dąbrowski Sławomir	Szpital Powiatowy w Radomsku, Oddział Ginekologiczno-Położniczy	Wpływ warunków pracy kobiet w rolnictwie na ryzyko urodzenia noworodka z małą masą urodzeniową	2004	
6	Jędras Marek	Przychodnia Lekarska Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie	Wpływ witaminy E na aktywność wybranych enzymów degradacyjnych komórek wątroby i nerki myszy utrzymywanych na różnych poziomach białka w diecie	2008	
7	Kasprzak Krzysztof	10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Bydgoszczy	Dobowy rytm ciśnienia tętniczego, a zmiany naczyniowe dna oczu u chorych na nadciśnienie tętnicze	2010	
8	Kilanowicz-Sapota Anna	Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Katedra Toksykologii i Bromatologii	Ocena profilu wielokierunkowego działania toksycznego polichlorowanych naftalenów (PCNs) na organizm szczura		2012

* Rok uzyskania stopnia naukowego jest rokiem jego nadania lub zatwierdzenia uchwały o nadaniu stopnia.

1	2	3	4	5	6
9	Kilian Tamara	Zakład Medycyny Nuklearnej Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach	Narażenie radiacyjne pacjentów w następstwie badań radioizotopowych	2005	
10	Koterska Dominika	Klinika Alergologii i Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Bydgoszczy	Wpływ podaży selenu na aktywność peroksydaz glutationowych we krwi chorych w różnych stadiach przewlekłej niewydolności nerek	2004	
11	Kowalski Tomasz	Centralny Szpital Kliniczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie	Ocena związku polimorfizmu genu kadheryny 23 z podatnością na uszkodzenie słuchu przez hałas	2009	
12	Krawczyk- -Wyrwicka Iwona	Szpital Kliniczny Nr 4 im. Marii Konopnickiej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Ocena kosztów opieki medycznej nad noworodkami urodzonymi przedwcześnie w oddziale intensywnej terapii szpitala szczebla regionalnego	2008	
13	Kukołowicz Paweł	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, Zakład Fizyki Medycznej	Optymalizacja planu leczenia fotonowo- -elektronowego dla pacjentek po mastektomii leczonych z powodu nowotworu piersi		2010
14	Kuzańska Anna	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu, Oddział Otolaryngologii	Zastosowanie wskaźnika niepełnosprawności głosowej w diagnostyce laryngologicznej	2009	
15	Majak Paweł	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu, Oddział Interny Dziecięcej i Alergologii Instytutu Pediatrii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Wpływ leczenia montelukastem sodu na uwalnianie interleukiny 10 przez stymulowane alergenem komórki jednojądrzaste dzieci chorych na astmę oskrzelową	2005	
16	Mielżyńska Danuta	Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach	Markery biologiczne w ocenie narażenia zawodowego i środowiskowego ludzi na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne		2008
17	Morawiec Zbigniew	Wojskowy Szpital Specjalistyczny im. M. Kopernika, Oddział Chirurgii Onkologicznej	Znaczenie kliniczne wybranych polimorfizmów genów ESR1 i ESR2 receptorów estrogenowych u kobiet z rakiem piersi		2010
18	Narolska- -Wierczewska Elżbieta	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bydgoszczy	Ekspozycje zawodowe na krew i profilaktyczne działania poekspozycyjne wśród pracowników medycznych szpitali na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego	2005	
19	Obrzut Marzanna	Zakład Radiologii Szpitala Wojewódzkiego w Rzeszowie	Ocena możliwości redukcji narażenia pacjentów na promieniowanie X w badaniach tomograficznych (TK) głowy	2004	
20	Pisarska Anna	Zakład Medycyny Nuklearnej Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach	Ocena czynności nerek u hutników pracujących w środowisku skażonym metalami ciężkimi	2005	

1	2	3	4	5	6
21	Skupińska Katarzyna	Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego w Warszawie	Izotocyjaniany jako blokery metabolizmu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych	2008	
22	Strugała Cezary	NZOZ Euromedica Sp. z o.o. – Przychodnia Specjalistyczna w Grudziądzu	Analiza czynników predykcyjnych i ocena ryzyka złamań osteoporotycznych w grupie kobiet w wieku powyżej 50 lat, mieszkanek województwa kujawsko-pomorskiego	2013	
23	Sward-Matyja Małgorzata	„Widex Polska” Sp. z o.o. we Wrocławiu	Protezowanie ubytków słuchu spowodowanych przewlekłym działaniem hałasu	2004	
24	Szczodry Artur	Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, Dział Endokrynologii i Jodoterapii	Pacjenci leczeni ambulatoryjnie jodem promieniotwórczym (¹³¹ I) jako źródło promieniowania γ dla otoczenia	2006	
25	Sznurowska- -Przygocka Beata	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Gdańsku, Uniwersytet Gdański	Ocena skuteczności rehabilitacji foniatrycznej narządu głosu u nauczycieli	2010	
26	Trzaska Dominika	Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie	Ekspresja białka fluoryzującego pod kontrolą promotora genu c-fos jako metoda wykrywania substancji toksycznych <i>in vitro</i>	2005	
27	Tukiendorf Andrzej	Politechnika Opolska, Wydział Mechaniczny	Wybrane aspekty współczesnej epidemiologii przestrzennej na przykładzie zachorowalności na raka w województwie opolskim		2005
28	Wabiszewska Elżbieta	Centrum Rehabilitacji Rolników „Niwa” w Kołobrzegu	Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej, warunków pracy i zachowań zdrowotnych pielęgniarek na przykładzie województwa lubuskiego	2007	
29	Zambrano- -Quispe Oscar	Herlev Hospital w Kopenhadze	Ocena markerów stresu oksydacyjnego oraz stopnia uszkodzenia materiału genetycznego u pacjentek z rakiem piersi	2011	
30	Zawadzka- -Bartczak Ewelina	Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej w Warszawie	Reakcja układu krążenia prowokowana stressem przeciążeniowym podczas realnych i symulowanych lotów		2008

Opracowanie: Dział Zarządzania Kadrami IMP.

Pracownicy, którzy w okresie zatrudnienia w IMP uzyskali tytuł naukowy profesora

Stan na 31 marca 2014 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Miejsce pracy w roku nadania tytułu	Rok nadania tytułu
1	Dudek Bohdan	Zakład Psychologii Pracy	2004
2	Gromadzińska Jolanta	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	2013
3	Hanke Wojciech	Zakład Epidemiologii Środowiskowej	2006
4	Pałczyński Cezary	Klinika Chorób Zawodowych	2006
5	Szadkowska-Stańczyk Irena	Zakład Środowiskowych Zagrożeń Zdrowia	2012
6	Walusiak-Skorupa Jolanta	Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii	2014
7	Wąsowicz Wojciech	Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	2005

Opracowanie: Dział Zarządzania Kadrami IMP.

Pracownicy IMP w latach 2004–2014

Stan na 1 kwietnia 2014 r.

Nazwisko	Imię	Okres zatrudnienia	
		od	do
1	2	3	4
Adamowicz	Małgorzata	01.11.2006	nadal
Alves Rodrigues	Celia	15.05.2006	14.01.2007
Andrzejewska	Małgorzata	01.08.1978	31.08.2013
Andysz	Aleksandra	01.12.2009	nadal
Aniołczyk	Halina	01.09.1970	nadal
Arkuszyński	Paweł	01.03.2001	31.12.2005
Arzapalo Vega	Agata	12.12.2005	30.09.2011
Augustyńska	Aneta	01.10.2005	13.06.2008
Aulak	Józefa	01.04.1986	30.04.1992
		19.11.1992	nadal
Baczyńska	Marta	01.10.2008	05.06.2010
Banacińska	Anna	20.06.2011	nadal
Banasiak	Lech	12.12.1989	25.04.2006
Baranowska	Barbara	19.06.1969	31.12.2012
Barańska	Małgorzata	12.11.1992	31.12.1994
		01.09.1996	07.05.2006
Barański	Bogusław	01.09.1969	31.03.2009
Bargiel	Włodzimierz	01.10.2004	25.03.2006
Bartosiak	Joanna	01.10.2008	nadal
Basiul-Jaworska	Aleksandra	01.06.2004	nadal
Bąbińska-Zygmunt	Marzena	01.04.2003	31.03.2006
		01.11.2008	28.02.2010
Bąk	Marek	03.06.1997	01.07.1997
		01.12.1998	nadal
Bechtold	Katarzyna	01.06.2005	nadal

Nazwisko	Imię	Okres zatrudnienia	
		od	do
1	2	3	4
Bednarek	Andrzej	01.01.1995	nadal
Bednarek	Wiesława	19.11.2007	nadal
Bekier	Elżbieta	10.10.1974	nadal
Bernas	Szymon	01.11.2010	01.12.2013
Berner	Andrzej	18.06.2007	nadal
Białach	Elżbieta	05.10.1981	nadal
Błądzka	Dorota	10.09.2012	nadal
Boczkowski	Andrzej	01.04.1984	28.02.2009
Bojanowska	Grażyna	01.12.1969	31.01.2009
Bolejka	Katarzyna	15.11.2006	14.02.2007
Bonczarowska	Marzena	01.03.1988	nadal
Borkowska-Buchholtz	Małgorzata	30.05.1998	nadal
Borkowski	Łukasz	01.03.2004	31.08.2006
Borowiecka	Barbara	01.09.1974	nadal
Borowiecka	Elżbieta	07.09.1999	31.05.2009
Borowiecka	Teresa	01.08.1983	nadal
Borowiecka	Wiktoria	01.02.2014	nadal
Borowiecka-Zapart	Magdalena	05.05.1997	30.11.2008
Borowska	Ewa	05.07.2010	31.12.2012
Borowska	Justyna	01.10.2006	31.01.2007
Bortkiewicz	Alicja	01.01.1984	nadal
Brancewicz-Michalak	Jacek	01.06.1999	31.01.2007
Brejnakowska	Ewa	17.10.1985	30.04.2011
Brewka	Agnieszka	01.11.2012	nadal
Brodecki	Marcin	25.03.2008	nadal

1	2	3	4
Brodzka	Renata	17.07.2006	nadal
Brudnowska	Joanna	09.07.2007	14.02.2010
Brzeźnicki	Sławomir	01.01.1989	nadal
Brzozowska	Agata	01.10.2011	31.08.2012
Brzóska	Ewelina	21.08.2000	nadal
Buczyńska	Alina	17.02.1997	31.12.2010
Bujak-Pietrek	Stella	10.05.2007	nadal
Bukowska	Agnieszka	07.08.2008	nadal
Burdalak	Weronika	20.09.2011	nadal
Bystry	Karolina	09.04.2008	28.02.2013
Cajdler	Małgorzata	01.06.1999	nadal
Chodak	Małgorzata	01.03.2007	07.02.2009
Chojnacka	Bożena	15.12.1975	14.12.2007
Chomiczewska-Skóra	Dorota	01.02.2008	nadal
Chromińska-Szosland	Dorota	01.03.1996	nadal
Chruścielewski	Wojciech	01.10.1969	22.04.2008
Cichoń	Justyna	01.10.2005	21.10.2006
Ciesielska	Elżbieta	01.03.1984	31.12.2011
Cieślak	Zdzisław	01.08.1996	nadal
Cybart	Adam	09.04.1996	30.09.2004
Cyganowicz	Jakub	28.04.2009	16.05.2010
Cyprowski	Marcin	05.05.1999	30.04.2010
Cyran	Aleksandra	01.05.2009	nadal
Cywińska	Maryla	04.08.1983	31.12.2005
Czerczak	Sławomir	22.11.1972	nadal
Czernecka	Ilona	01.09.2006	nadal
Czerniak	Maciej	01.12.1988	31.01.1989
		19.06.1989	05.04.1992
		01.05.1992	31.12.1998
		01.02.1999	nadal
Czerska	Elżbieta	05.10.1988	nadal
Czerska	Marta	01.05.2010	nadal
Czerw	Ewa	24.10.2005	28.02.2006

1	2	3	4
Czerwiński	Adrian	09.02.2009	08.05.2009
Czupryniak	Lucyna	01.02.1987	20.02.2007
Czyżewska	Sylwia	16.01.2012	nadal
Daniszewska	Krystyna	01.04.1977	31.12.2008
Darol	Teresa	01.03.1971	02.11.2004
Dąbrowski	Piotr	05.06.2000	31.08.2000
		15.09.2000	21.10.2001
		22.03.2004	31.12.2005
		01.02.2006	31.03.2006
Dąbrowski	Tadeusz	01.03.1993	30.06.2006
Dądział	Urszula	19.10.1987	31.10.2008
Dobecki	Marek	04.12.1973	nadal
Dobosz	Andrzej	10.11.1992	29.08.2005
Dobras	Maciej	20.09.2011	nadal
Dobrowolska	Jolanta	16.04.2009	nadal
Domańska	Maja	06.11.2000	31.03.2009
Domeradzka	Katarzyna	20.11.2003	nadal
Domienik	Joanna	24.05.2004	nadal
Drabek	Marcin	20.11.2003	nadal
Droś	Anna	25.11.2011	31.12.2013
Drożdź	Agnieszka	01.04.2009	nadal
Drożdź	Danuta	01.03.1984	nadal
Dróżdź-Błońska	Magdalena	17.02.2008	31.12.2011
Drzewiecka	Magdalena	11.03.2007	nadal
Duchler	Markus	01.09.2005	31.03.2008
Dudarewicz	Adam	07.04.1997	nadal
Dudek	Bohdan	01.04.1982	31.03.2007
Dudek	Wojciech	01.02.2001	nadal
Dwornik	Lucyna	15.06.1976	nadal
Dylikowski	Tomasz	01.08.2003	31.12.2005
Dynel	Andrzej	09.12.1987	nadal
Dyzma	Michał	20.07.2004	04.03.2006
Dziewirska	Emila	01.03.2014	nadal

1	2	3	4
Dziubałtowska	Elżbieta	03.03.1975	31.08.1978
		01.01.1982	30.06.2010
Fabicka	Barbara	01.10.1985	26.12.2007
Ferlińska	Magdalena	01.04.2007	nadal
Filipiak	Jolanta	13.10.2011	31.10.2012
Filipowska	Ewa	16.11.1977	nadal
Firyn	Krystyna	01.10.1974	nadal
Fiszer	Marta	01.12.1998	31.03.2012
Florczak-Stącel	Marta	18.02.2010	nadal
Florczak-Skowron	Urszula	11.05.2010	31.08.2011
Forteka	Henryka	27.03.1985	31.07.2005
Frakowski	Tomasz	01.04.2004	nadal
Fransman	Wouter	01.10.2005	30.11.2005
		01.03.2006	30.04.2006
Frątczak	Grażyna	12.09.1974	15.03.2009
Frymus	Alina	17.07.1975	28.02.2007
Frymus	Tadeusz	01.04.1994	30.06.2009
Furmaniak	Agnieszka	27.01.2008	31.12.2011
Gadzicka	Elżbieta	01.10.1983	nadal
Gajda	Sylvia	12.03.2012	nadal
Gajda-Szadkowska	Anna	11.02.1980	31.12.2000
		01.08.2001	nadal
Gajewicz	Witold	01.02.1990	31.03.1992
		01.04.1993	31.12.2006
Gajewska	Krystyna	06.12.1982	nadal
Gajewska-Niedomagala	Justyna	25.09.2006	05.05.2013
Gajewski	Piotr	13.08.2007	30.04.2008
Gajo	Agnieszka	03.12.2013	nadal
Galant	Magdalena	28.06.2010	31.12.2011
Galczyński	Wojciech	01.08.2013	nadal
Galkiewicz	Bożena	19.09.1974	nadal
Gapińska	Elżbieta	01.07.1984	30.06.2012
Gaszyńska	Grażyna	15.12.1975	15.02.2005

1	2	3	4
Gawrońska-Przyrowska	Eliza	01.04.2003	14.08.2004
Gawroński	Paweł	05.05.1993	nadal
Gazewski	Artur	01.11.2000	31.10.2008
Głuszkiewicz	Joanna	20.09.2011	nadal
Goetzen	Fryderyk	12.02.2004	22.04.2005
Golczyk	Tomasz	04.11.2008	10.07.2011
Golińska-Zach	Aleksandra	01.01.2010	nadal
Gontarek	Małgorzata	01.09.1969	31.03.2013
Goryszewska	Barbara	18.10.1973	31.07.2005
Gorzkiwicz	Anna	20.06.2011	10.02.2012
Goszczyńska	Eliza	20.12.2004	nadal
Gozdek	Bożena	01.09.1984	nadal
Górecka	Kinga	01.11.2004	07.07.2006
Górnicz	Magdalena	01.12.2013	nadal
Gradecka-Meesters	Dobrosława	01.03.2000	nadal
Gralewicz	Sławomir	01.10.1986	nadal
Greif	Andrzej	01.11.1986	nadal
Grešner	Peter	01.06.2006	nadal
Gromadzińska	Jolanta	01.10.1995	nadal
Gromiec	Jan	16.11.1970	nadal
Gruchała	Jacek	15.09.1989	31.12.2011
Grunt	Hanna	01.02.1996	31.12.2005
Gruszkiewicz	Monika	01.08.1991	nadal
Gryglak	Szymon	01.09.2013	nadal
Grzelińska	Zofia	01.06.2002	nadal
Guzewska	Ewelina	20.10.2008	31.01.2011
Hałatek	Tadeusz	16.12.1974	nadal
Hanke	Wojciech	01.10.1984	nadal
Harcej	Małgorzata	15.02.1985	nadal
Harwaziński	Łukasz	04.06.2008	03.09.2008
		01.10.2008	nadal
Helińska	Grażyna	09.10.1985	31.03.2014

1	2	3	4
Hiler	Elżbieta	18.10.1982	nadal
Jabłońska	Ewa	18.10.2004	nadal
Jaczewska-Matyjaszczyk	Joanna	02.02.2011	nadal
Jadach	Ewa	17.09.1992	nadal
Jakubowski	Kazimierz	19.02.1996	20.05.2010
Jakubowski	Marek	15.03.1962	31.12.2012
Jałowicki	Piotr	18.03.2002	31.12.2005
Jamesdaniel	Samson	25.04.2006	24.08.2007
Janasik	Beata	18.08.1999	nadal
Janiak	Ewa	08.10.2007	31.03.2009
Jankowska	Agnieszka	17.03.2006	nadal
Jankowski	Jerzy	01.02.1962	31.01.2011
Janoszka	Katarzyna	01.02.2012	nadal
Janowska	Halina	01.07.1989	05.12.2011
Jaruga	Roman	03.09.1971	29.06.2007
Jastrzębski	Włodzimierz	13.11.1985	31.12.2005
Jeżak	Karolina	05.09.2007	nadal
Jeżak	Paweł	16.02.2009	30.11.2012
Jońca	Agnieszka	11.03.2013	nadal
Jóźwiak	Danuta	20.05.1996	nadal
Jóźwiak	Zbigniew	01.09.1986	nadal
Junak	Joanna	01.01.2009	nadal
Jung	Bożena	10.09.1987	nadal
Jurek	Jolanta	03.01.1989	31.08.2008
Jurewicz	Barbara	18.04.1988	nadal
Jurewicz	Joanna	06.05.2003	nadal
Juskiewicz	Jarosław	01.05.2004	31.08.2010
Kacprzak	Ewa	16.08.1993	31.12.2004
Kacprzak	Wiesława	26.01.1977	nadal
Kacprzyk	Janusz	01.02.1973	31.12.2013
Kaczmarek	Ewa	02.12.1988	nadal
Kaczmarek	Maria	04.02.2013	nadal
Kaczmarek	Wanda	01.07.1984	26.10.2007

1	2	3	4
Kaczor	Ewa	01.10.2004	nadal
Kaczorowska	Marzena	01.09.1984	31.10.2008
		01.04.2014	nadal
Kaczorowska-Jakubowska	Izabela	18.02.2003	27.12.2010
Kalinka	Jarosław	01.07.2007	31.12.2012
Kalinowska	Monika	01.08.2007	nadal
Kalska-Sochacka	Katarzyna	04.11.2007	nadal
Kalwinek	Beata	19.05.1999	10.12.2008
Kaluża	Krystyna	01.09.1986	31.08.2009
Kaluża	Małgorzata	01.06.1999	nadal
Kameduła	Maria	27.12.1984	05.11.2004
Kamińska	Joanna	20.08.2007	28.02.2013
Kamiński	Zbigniew	13.04.1993	nadal
Kapała	Piotr	17.09.2012	nadal
Kapitaniak	Bronisław	16.04.2012	nadal
Kapusta	Sylvia	10.07.2006	09.10.2006
Karbowiak	Barbara	01.09.1992	28.12.2007
Kaźmierczak	Janina	06.11.1989	30.06.1992
		20.01.1993	31.08.2005
		01.12.2009	30.06.2013
Kaźmierczak	Justyna	15.01.2014	nadal
Kempińska	Ewa	01.04.1989	31.10.2007
Kędzia	Barbara	07.05.2012	30.04.2013
Kicińska-Krogulska	Magdalena	01.10.2008	30.09.2011
Kicman	Krystyna	07.05.1975	nadal
Kieć-Świerczyńska	Marta	01.09.1975	nadal
Kielbik	Paulina	01.12.2010	31.12.2013
Klarecki	Robert	01.03.2004	nadal
Kleczyńska	Agnieszka	04.01.2006	nadal
Kleniewska	Aneta	01.02.2011	nadal
Kluczyński	Marcin	01.07.2008	25.08.2010
Kluszczyński	Dariusz	01.09.1982	31.12.2007
Knap	Bartłomiej	01.09.2006	30.04.2008
Knap	Grażyna	06.04.1978	nadal

1	2	3	4
Knapik-Gawin	Katarzyna	10.05.2010	31.12.2011
Knol-Michałowska	Kamila	31.05.2010	nadal
Kobylińska	Agnieszka	01.10.2004	31.10.2006
Kobza-Sindlowska	Katarzyna	17.06.2002	nadal
Kokocińska-Zajder	Agnieszka	11.07.2005	06.03.2006
Kolaciński	Zbigniew	01.11.1977	nadal
Kołodziej	Katarzyna	01.10.2006	31.07.2007
Kołodziejczak	Barbara	01.06.1999	nadal
Kondras	Zygmunt	01.02.1984	11.03.2007
Koniarek	Jerzy	12.09.1984	19.10.2009
Konieczko	Katarzyna	01.03.1991	nadal
Kończalik	Jerzy	01.08.1990	31.12.2005
Kopias	Jerzy	01.04.1985	nadal
Korczak	Iwona	01.09.1987	nadal
Kornatowska	Teresa	03.05.1985	nadal
Korpus-Kamińska	Izabela	11.06.2005	30.06.2009
Korzeniowska	Elżbieta	03.09.1985	nadal
Kosik	Dorota	03.07.1995	10.04.1998
		17.05.1999	nadal
Kosobudzki	Marcin	25.03.2010	nadal
Kosowski	Ryszard	01.02.2006	30.11.2006
Kosterkiewicz	Joanna	17.12.2007	31.08.2010
Koszada-Włodarczyk	Wiesława	01.01.1973	29.12.2003
		01.01.2004	nadal
Kotwica	Małgorzata	01.05.1982	31.12.2013
Kotyło	Ewa	01.06.1997	nadal
Kotyło	Piotr	06.02.1997	nadal
Kowalczyk	Anna	17.03.1986	12.01.2008
Kowalczyk	Anna Maria	20.10.2008	nadal
Kowalczyk	Ewa	01.11.2004	31.01.2005
Kowalczyk	Grażyna	01.02.1978	nadal
Kowalczyk	Marek	01.11.2008	30.06.2010
Kowalczyk	Monika	12.07.1999	nadal

1	2	3	4
Kowalewska	Marta	20.10.2008	10.08.2012
Kowalik	Damian	01.11.2008	30.09.2011
Kowalska	Anna	20.02.2012	nadal
Kowalska	Sylwia	01.05.1976	31.08.2006
Kozajda	Anna	01.10.1999	nadal
Kozajda	Dariusz	11.08.1997	nadal
Kozak	Anna	22.11.2010	31.12.2011
Kozielska	Wiesława	02.08.1978	04.11.2005
Krajewska	Tamara	18.07.2005	nadal
Krajewski	Alojzy	01.01.1991	09.03.2009
Krajewski	Jan	01.10.1973	01.11.2004
Krajnow	Aleksander	20.11.1989	31.12.2010
Krakowiak	Anna	01.10.1989	nadal
Krauze	Piotr	01.07.2001	nadal
Krawczyk	Elżbieta	01.07.1999	nadal
Krawczyk-Szulc	Patrycja	01.09.1998	nadal
Kręcisz	Beata	01.02.1996	nadal
Krokos	Andrzej	08.08.1968	27.10.2008
Król	Magdalena	01.03.2011	nadal
Król	Małgorzata	01.11.1978	nadal
Kruk	Beata	01.09.1988	nadal
Krupińska	Magdalena	14.05.2008	26.09.2008
Kryńska	Dominika	01.08.2013	nadal
Krysicka	Jolanta	05.11.2010	31.08.2013
Kryska	Bogumił	01.01.1995	31.08.2013
Krzychowicz	Grzegorz	01.02.1991	nadal
Krzyszczanik	Dariusz	01.12.2009	nadal
Kubiak	Agnieszka	02.10.2012	20.11.2012
Kubiak	Anna	01.09.1972	31.12.2008
Kubiak	Magdalena	01.12.2007	30.06.2008
Kubiś	Sławomir	13.08.2007	19.04.2008
Kubus	Kinga	16.04.2012	15.07.2012
Kuc	Tomasz	11.02.2014	nadal

1	2	3	4
Kucharska	Anna	02.10.1984	nadal
Kucharska	Małgorzata	09.11.1992	nadal
Kula	Małgorzata	10.10.1977	27.07.2006
		01.09.2006	31.03.2014
Kula	Sabina	21.02.1980	09.10.1982
		18.01.1988	30.06.1992
		15.02.1996	nadal
Kulinicz	Anna	05.02.2001	07.03.2010
Kupczewska-Dobecka	Małgorzata	01.09.1982	nadal
Kur	Barbara	01.09.1989	nadal
Kuropatwa	Julia	16.04.2012	nadal
Kuszka	Wiesław	04.12.1978	25.05.1986
		01.11.1988	nadal
Kuśmierczyk	Ida	01.08.2000	nadal
Kwirowska	Ewa	19.10.1982	29.08.2006
Lachowska	Barbara	01.07.1970	23.04.2012
Lebkuchen	Dorota	01.01.2012	nadal
Lenart	Justyna	01.12.2007	31.01.2014
Leśniak	Rafał	20.09.2004	31.03.2008
Lewandowska	Elżbieta	23.12.1975	nadal
Lewandowski	Marcin	01.03.2007	nadal
Lewańska	Magdalena	01.01.2006	nadal
Lewicka	Małgorzata	01.02.2007	09.06.2009
Ligocka	Danuta	02.01.1985	nadal
Liniecki	Julian	01.11.1956	28.02.1973
		01.01.1978	30.06.1991
		01.04.1994	31.10.2005
Lipińska-Ojrzanowska	Agnieszka	01.12.2009	nadal
Lisewska-Zalewska	Monika	01.07.2002	31.12.2008
Lisiak	Paweł	17.09.2004	31.01.2008
Litke	Janina	01.09.1992	10.09.2012
Lityńska	Jolanta	15.02.2012	nadal
Ludwisiak	Aneta	05.11.2008	31.03.2014

1	2	3	4
Lutz	Piotr	01.09.1997	nadal
Lutz	Waldemar	01.10.1982	31.12.2004
Ławiński	Krzysztof	16.10.2006	17.06.2007
Łącka-Krawczyk	Zofia	01.11.1980	31.01.2011
Łebzuch	Stanisław	01.07.2007	30.06.2009
Łopaciński	Bogdan	15.11.1995	31.08.2007
Łuczak	Jadwiga	01.09.1984	nadal
Machcińska-Szczepaniak	Magdalena	22.11.2004	nadal
Maciaszczyk	Jacek	15.01.2003	30.04.2003
		06.05.2003	nadal
Maciaszek	Piotr	20.11.2003	nadal
Maciejewska	Aleksandra	01.11.1982	nadal
Macko	Marta	06.05.2003	nadal
Madalińska	Dorota	11.02.1991	nadal
Mader	Krzysztof	19.08.1978	nadal
Magnuska	Jadwiga	23.04.2012	nadal
Majak	Joanna	06.09.2012	nadal
Majcherek	Wanda	04.01.1994	nadal
Majek	Marta	01.01.2003	31.12.2004
		01.02.2005	02.10.2009
Makowiec-Dąbrowska	Teresa	01.07.1965	nadal
Makowska-Matuszkiewicz	Elżbieta	01.09.1992	31.03.2010
Makowski	Zygmunt	01.10.1999	31.05.2005
Makówka	Izabela	23.08.1994	29.10.2009
Malec	Czesław	01.12.1993	28.05.2007
		21.07.2009	31.12.2010
Malinowska	Ewa	19.04.2004	01.02.2008
Malinowska	Ilona	01.10.1990	31.01.2009
Malinowski	Lucjan	01.01.1991	30.06.2006
Małecka	Jolanta	29.03.1999	nadal
Mamrot	Paweł	14.03.1994	nadal
Mankiewicz-Boczek	Joanna	03.04.2008	31.12.2009
Marciniak	Andrzej	01.10.2005	nadal

1	2	3	4
Marciniak	Jolanta	07.11.1988	nadal
Marcinkiewicz	Andrzej	16.09.1997	nadal
Marcinkowska	Katarzyna	30.10.2006	nadal
Marczykowska	Justyna	15.07.2007	29.09.2007
Marczyńska-Wdówik	Agnieszka	01.10.1997	18.09.2011
Mariańska	Magda	01.01.2011	nadal
Markiewicz	Stefan	12.11.1990	nadal
Markiewicz	Wioletta	24.10.2006	31.05.2008
Markowski	Przemysław	01.01.2011	nadal
Marusiński	Mariusz	01.11.1993	nadal
Maszewska	Danuta	01.02.2010	nadal
Matczak	Wanda	21.10.1974	26.06.2006
		28.06.2006	30.09.2007
Matych-Czekańska	Anna	15.07.2002	14.07.2005
Merecz-Kot	Dorota	17.10.1990	nadal
MękarSKI	Lesław	19.11.2013	27.11.2013
Miazek	Elżbieta	19.04.1985	31.08.2013
Miazek	Karolina	16.02.2009	nadal
Michalska	Barbara	03.01.1985	nadal
Michalska	Ewa	01.04.1987	nadal
Michalska	Iwona	20.11.1997	nadal
Michałowska	Anna	31.05.2010	30.04.2011
Michałowska	Kamila	01.06.2008	nadal
Michałowska	Karina	01.12.2004	nadal
Michałowski	Marcin	05.12.2011	nadal
Michowicz	Aleksandra	01.11.2008	03.03.2011
Miedziak	Jolanta	17.03.2008	nadal
Mikołajczyk	Urszula	09.12.2002	nadal
Mikołajewska	Karolina	25.03.2008	15.02.2010
		01.10.2010	nadal
Mikulska	Anita	12.01.2004	30.09.2005
Mikulski	Jerzy	01.09.1968	31.12.2012
Mikulski	Marek	09.10.1996	01.07.2004

1	2	3	4
Milczarek	Magdalena	08.12.2008	30.09.2009
Milska	Dorota	01.07.2002	30.11.2005
Mirowska	Marta	08.12.2003	31.03.2005
Mirowski	Dawid	21.01.2013	03.02.2014
Misiak	Danuta	19.08.1974	30.06.1992
		01.10.1992	31.10.2005
Miszczak	Beata	15.02.2010	nadal
Miszczak	Ewa	01.03.1991	nadal
Miszczak	Jolanta	01.10.2005	31.12.2007
Mitek	Irena	31.07.1976	15.12.2006
Moczowska	Linda	01.11.2008	31.12.2010
Morawska	Joanna	09.01.2014	nadal
Mościcka-Teske	Agnieszka	01.05.2000	nadal
Mroczek	Maciej	19.11.2012	nadal
Mroczkowska	Barbara	14.01.1991	01.05.2009
Mucha-Smejda	Liliana	01.01.2004	31.10.2010
Murowaniecki	Zygmunt	01.03.1991	31.01.2005
Muszyński	Paweł	01.12.2013	nadal
Myk	Stanisław	01.04.1997	26.07.2004
Myslińska	Małgorzata	18.09.1985	nadal
Najder	Anna	16.08.2010	nadal
Niebudek-Bogusz	Ewa	05.03.2000	nadal
Nielaczna	Małgorzata	02.11.1994	nadal
Nieradka	Anna	17.12.2003	28.10.2009
Nierychlewski	Andrzej	01.06.2009	nadal
Nikodemska	Zofia	01.10.1972	31.12.2012
Nilsson	Nils	01.01.2001	31.12.2007
Nocuń	Ewa	09.05.2005	28.09.2009
Nocuń	Marek	01.07.2007	nadal
Nosko	Jan	01.12.1989	30.09.2009
Nowacka	Janina	30.01.1980	30.06.1992
		01.09.1992	30.06.2004
Nowak	Elżbieta	07.10.1967	31.12.2012

1	2	3	4
Nowak	Henryk	01.03.1966	31.03.2009
		01.05.2009	30.06.2013
Nowak	Iwona	01.08.1985	nadal
Nowak	Jadwiga	01.04.1969	30.09.2004
Nowakowska	Bożena	01.04.1983	27.08.2008
Nowakowska-Świrta	Ewa	03.01.1995	nadal
Nowicka	Danuta	04.01.1988	01.05.1992
		04.01.1993	nadal
Nowicka	Paulina	06.04.2006	05.07.2006
Nowicki	Józef	01.08.1986	31.05.2009
Ogińska	Aneta	17.09.2007	nadal
Ogrodnik	Ewa	29.05.2013	nadal
Okrasa	Dobromiła	17.12.2013	nadal
Olba	Jadwiga	04.04.1974	02.05.1983
		16.10.1986	05.05.2005
Olczak	Magdalena	12.07.2011	14.05.2012
Olejniczak	Hanna	01.08.1978	nadal
Olejniczak	Małgorzata	01.09.1993	nadal
Olejniczak	Mieczysław	03.03.1977	31.08.2013
Olejnik	Edyta	16.03.2009	nadal
Olesińska	Sylvia	01.01.2002	nadal
Olesiński	Łukasz	17.03.2006	14.02.2010
Olszewski	Jerzy	01.06.1981	nadal
Opala	Hanna	24.02.2011	18.10.2011
Opora	Joanna	23.10.1995	15.04.1997
		05.08.1997	31.08.2006
Orszanowska	Bożena	17.10.1974	30.09.2011
Ortman	Justyna	04.04.2011	nadal
Ostrowski	Piotr	01.06.2012	31.08.2012
Owczarek	Urszula	01.04.2007	nadal
Pakulska	Daria	01.07.1996	30.04.2000
		01.03.2004	nadal
Palka	Barbara	01.06.1999	22.12.2008

1	2	3	4
Palmowska	Maria	01.07.1971	31.12.2007
Palus	Jadwiga	01.12.1974	31.10.2010
Pałaszewska-Tkacz	Anna	01.01.2004	nadal
Pałczyński	Cezary	01.04.1989	nadal
Pałka	Tadeusz	01.02.1980	30.06.2009
Pankiewicz	Jarosław	01.06.2004	nadal
Papierz	Sylvia	01.06.1999	nadal
Parulska	Monika	10.12.2007	31.12.2009
Pas-Wyroślak	Alicja	01.04.2001	nadal
Paszkowska	Ewa	01.02.1995	30.09.2004
Patora	Anna	01.09.1987	nadal
Pavlyuk	Petro	01.03.2007	30.06.2007
		01.09.2007	30.04.2008
Pawelczyk	Małgorzata	15.04.2004	31.01.2013
Pawlaczyk-Łuszczynska	Małgorzata	02.01.1984	nadal
Pawlak	Agnieszka	01.07.1997	nadal
Pawlak	Barbara	15.09.1983	nadal
Pągowska	Ewa	18.05.1998	nadal
Pągowska	Paulina	01.08.2007	30.09.2008
Pelska	Paulina	06.04.2006	21.10.2006
Pepłońska	Beata	01.03.1993	nadal
Petrykowska	Alicja	16.07.2012	nadal
Piasecka-Zelga	Joanna	01.09.1977	nadal
Piech	Krystyna	01.09.1978	nadal
Piekarska	Anna	07.03.2011	30.09.2012
Piekarska-Wijatkowska	Anna	01.04.1994	nadal
Pieniążek-Paradowska	Danuta	12.11.2007	nadal
Pieronowska	Janina	01.12.1974	30.06.1992
		01.10.1992	21.06.2004
Pietrzak	Jadwiga	01.10.1987	nadal
Pietrzak	Katarzyna	01.01.2007	26.10.2007
Pilichowska	Anna	01.07.1974	30.06.1992
		01.09.1992	nadal

1	2	3	4
Piotrowska	Aleksandra	01.03.1988	nadal
Piotrowska	Małgorzata	06.09.2010	31.08.2013
Pirowicz	Anna	16.03.2008	nadal
Pisarek	Zdzisława	01.03.1987	nadal
Plewa	Daria	01.03.2010	nadal
Plichta	Piotr	07.10.2010	nadal
Pogorzelska	Dorota	04.07.1995	30.11.2011
Pokrywczyńska	Iwona	01.09.1984	05.05.2009
Polańska	Kinga	09.02.2000	nadal
Polewska	Dorota	01.10.2007	28.02.2010
Politański	Piotr	03.06.1997	nadal
Poleć	Marcin	21.05.2007	nadal
Popławska	Magdalena	01.04.2014	nadal
Potocka	Adrianna	12.05.2003	nadal
Przewieś	Jakub	25.03.2008	30.06.2013
Przybek	Monika	01.04.2014	nadal
Przyłuska	Jolanta	16.01.1989	nadal
Przyłuska	Magdalena	21.06.2011	12.07.2011
Puchalski	Krzysztof	08.03.1985	nadal
Puzder	Anna	29.09.2011	30.09.2012
Pyrzanowska	Marzena	01.08.1986	nadal
Pyżalski	Jacek	01.09.2000	nadal
Raczyńska	Anna	22.11.1985	nadal
Radomska	Anna	01.01.2005	nadal
Rajkowska	Elżbieta	19.10.1981	nadal
Raźniewska	Grażyna	20.12.1974	01.08.2006
Reszka	Edyta	01.05.1999	nadal
Rochmińska	Iwona	01.03.2014	nadal
Rogaczewska	Anna	04.01.1993	nadal
Rogalska	Aneta	01.04.2007	30.06.2007
Rogalska	Iwona	11.06.1996	nadal
Rogalski	Zbigniew	01.12.2005	24.01.2006
Rogowska	Katarzyna	15.07.2002	nadal

1	2	3	4
Rokita	Elżbieta	23.08.1993	31.12.1997
		01.02.1998	nadal
Rolińska	Irena	12.09.1990	nadal
Roliński	Henryk	08.10.1990	nadal
Romanowicz	Barbara	01.02.1984	31.12.2009
Romek	Alicja	01.09.1984	nadal
Rosa	Krzysztof	01.10.1987	31.12.2007
Rosiński	Janusz	30.10.2006	11.01.2011
Roszak	Joanna	16.08.1999	nadal
Roszkowicz	Alicja	02.09.1980	31.12.2013
Rózga-Bolbot	Magdalena	15.04.2004	08.04.2006
Rubaszewska	Renata	01.05.1985	nadal
Rudzińska	Beata	01.02.2002	nadal
Rusicka	Dorota	01.09.1989	31.03.1992
		09.11.1992	25.11.1993
		08.05.1995	nadal
Rusiecka	Anna	01.09.1984	nadal
Rusiński	Piotr	04.12.1995	30.06.2010
Ruta	Urszula	01.08.1966	30.09.1970
		01.12.1988	21.12.2004
Rybacki	Marcin	01.12.2001	nadal
Rybak	Katarzyna	01.10.1988	nadal
Rydlewska-Liszkowska	Izabela	01.04.1986	31.05.2011
Rydyński	Konrad	01.07.1987	nadal
Rynans	Ewa	04.11.1999	nadal
Rządzińska	Agnieszka	06.11.1996	31.08.2004
Rzeczycka	Sylwia	01.07.1997	nadal
Rzepecki	Jacek	15.12.1982	nadal
Rzeźnicka	Katarzyna	01.03.2010	nadal
Rzeźnicki	Paweł	18.04.2006	nadal
Sakowska	Ilona	09.09.2002	30.11.2002
		09.12.2002	nadal
Sakowski	Piotr	24.10.2003	nadal

1	2	3	4
Salski	Witold	06.05.2013	nadal
Sawicka	Joanna	01.03.2012	nadal
Schmidt-Iltchev	Monika	22.02.2006	nadal
Sędzicka	Anna	02.04.1998	31.08.2004
Siedlecka	Jadwiga	20.11.1989	nadal
Sielska	Żaneta	01.03.2007	nadal
Sikora-Kotecka	Barbara	22.10.1981	nadal
Sińczuk-Walczak	Halina	01.11.1968	nadal
Sitarek	Krystyna	01.11.1974	nadal
Skalski	Henryk	16.04.1984	nadal
Skoczylas	Elżbieta	01.12.1978	05.12.2005
Skowroński	Marcin	05.06.2007	31.12.2008
Skwarko	Mirosława	01.03.1984	nadal
Ślubik	Marek	25.08.1982	nadal
Smok-Pieniążek	Anna	01.09.2007	nadal
Sobala	Wojciech	23.05.1994	nadal
Sobczak	Zdzisław	01.10.1977	31.03.2009
Soćko	Renata	27.08.1987	30.04.1992
		01.10.1993	nadal
Softysiak	Irmina	17.11.2008	16.02.2009
Soroka	Piotr	16.07.2007	31.01.2009
Sowiak	Małgorzata	22.05.2007	nadal
Stanisławska	Magdalena	07.05.2001	nadal
Staniszewska	Maria Anna	01.07.1982	31.12.2006
Staniszewska	Maria Dominika	01.01.1996	09.12.2009
Stańczak	Aleksander	01.06.2013	nadal
Stańczyk	Małgorzata	01.03.2000	30.11.2007
Starzyńska	Teresa	01.05.1986	31.03.2007
Stasiak	Ilona	15.10.2007	14.01.2008
Stecz	Anna	20.08.2012	nadal
Stefańska	Elżbieta	05.07.1976	nadal
Stejskał	Anna	01.07.1994	31.01.2001
		01.03.2001	nadal

1	2	3	4
Stelmaszczyk	Agnieszka	30.05.1998	nadal
Stetkiewicz	Jan	01.08.1968	nadal
Stępka	Renata	01.06.1997	16.03.2009
Stępnik	Maciej	01.10.1994	nadal
Stobiecka	Anna	01.03.2004	16.04.2005
Stodulska	Elżbieta	19.03.1970	nadal
Stragierowicz	Joanna	04.09.2006	31.01.2013
Stroszejn-Mrowca	Grażyna	01.09.1968	31.12.2012
Sułkowski	Wiesław	15.07.1964	31.12.2012
Suska	Ewa	20.02.2012	nadal
Swarzyńska	Marta	08.03.2010	nadal
Sych	Monika	01.10.2011	31.08.2012
Synakowski	Zenon	01.08.1991	nadal
Szadkowska-Stańczyk	Irena	01.10.1981	nadal
Szczepaniak	Beata	01.10.2006	31.12.2009
Szcześniak	Kamilla	11.04.2005	nadal
Szczęsna	Agnieszka	07.04.2008	31.07.2010
Szczęsny	Bohdan	17.04.1990	26.08.2008
Szeszenia-Dąbrowska	Neonila	01.06.1977	nadal
Szewczyk	Halina	15.08.1985	30.04.1989
		01.04.1994	nadal
Szewczyk	Zbigniew	28.11.1978	nadal
Szubert	Zuzanna	01.09.1977	nadal
Szulc	Bogdan	01.10.1973	27.01.2009
Szulc	Joanna	20.02.2013	nadal
Szulc	Krystyna	01.12.1974	31.12.2011
Szychta	Piotr	01.02.2005	30.06.2007
Szykowska	Agata	26.08.2002	25.11.2002
		27.11.2002	30.04.2003
		12.05.2003	nadal
Szykowska	Iwona	15.05.2000	nadal
Szymańska	Bożena	12.11.1984	nadal
Szymańska-Kubiak	Aneta	01.08.2011	30.04.2012

1	2	3	4
Szymczak	Elżbieta	05.04.1991	26.07.2004
Szymczak	Renata	01.11.1995	30.06.2006
Szymczak	Wiesław	10.03.1980	31.05.2009
Ścibiorek	Rafał	17.10.2008	20.03.2009
Ślawska	Grażyna	01.09.1984	31.03.2006
Śliwińska-Kowalska	Mariola	16.02.1989	nadal
Śliwkiewicz	Konrad	04.08.2008	31.12.2011
Ślusarczyk	Hanna	10.05.2010	nadal
Śniecińska	Jolanta	01.01.2005	nadal
Świątek	Ewa	26.09.1974	nadal
Świątkowska	Beata	13.07.2001	nadal
Świdowska-Kielbik	Sylvia	01.04.2003	10.08.2006
		01.02.2007	nadal
Świdwińska-Gajewska	Anna	06.05.2003	nadal
Świercz	Radosław	01.01.1988	nadal
Świerczyńska-Machura	Dominika	01.10.2002	nadal
Tadajczyk	Elżbieta	01.01.2006	31.03.2009
Tarka	Sławomir	01.10.2007	nadal
Tarkowski	Maciej	01.01.1990	31.05.2009
Tarkowski	Stanisław	01.06.1960	30.09.1962
		01.05.1966	31.12.2012
Tasarz	Ilona	06.05.1998	01.02.2009
Tazbir	Małgorzata	01.03.1994	nadal
Thiel	Edyta	01.07.2010	30.04.2011
Tkaczyk	Renata	05.03.2002	15.12.2007
Tomasik	Monika	16.05.2007	31.01.2009
Tomczak	Paulina	06.04.2011	nadal
Tomicka	Małgorzata	14.08.2008	nadal
Trzaska	Monika	17.10.2008	02.01.2009
Trzcinka-Ochocka	Małgorzata	07.10.1974	nadal
Trzmielak	Katarzyna	06.05.2013	nadal
Tudor-Hart	Agata	01.01.2006	nadal
Tulińska	Anna	01.09.1984	nadal

1	2	3	4
Tułodziecka-Chrzanowska	Iwona	20.12.2007	nadal
Turczyn-Jabłońska	Katarzyna	01.12.2002	31.12.2002
		01.02.2003	31.07.2003
		04.08.2003	31.08.2010
Turski	Piotr	06.09.2012	17.03.2013
Twardowska	Ewa	01.06.1987	nadal
Tybor-Czerwińska	Maja	16.10.2001	nadal
Tylkowska	Krystyna	01.10.1980	20.03.2005
Tymoszek	Diana	01.12.2010	nadal
Tyszkiewicz	Krystyna	07.08.1979	nadal
Tyszler	Piotr	01.03.1997	30.09.2013
Ugarenko	Paulina	07.02.2006	10.02.2008
Viebig	Piotr	01.12.2007	nadal
Vocht de	Frank	01.10.2005	30.11.2005
		01.03.2006	30.04.2006
Wachnik	Wanda	11.07.1978	19.11.2005
Walczak	Jolanta	12.04.1989	28.02.2013
Walczak	Katarzyna	11.01.2012	nadal
Walczak	Maciej	01.02.2004	30.06.2007
Walczak	Marta	01.01.2011	nadal
Walerysek	Helena	23.05.1994	31.12.2004
Waliszewska	Irena	18.03.1991	nadal
Walusiak-Skorupa	Jolanta	01.09.1992	nadal
Wardęszkiewicz	Aneta	01.03.2004	31.12.2004
Wasilewska	Barbara	15.10.1987	28.02.2010
Wasilewska	Halina	17.07.1984	nadal
Waszkowska	Małgorzata	16.02.1987	nadal
Watała	Mariola	08.04.2013	nadal
Wawrzyniak	Anna	06.05.1996	nadal
Wągrowska-Koski	Ewa	01.08.1984	zm. 18.04.2014
Wąsowicz	Wojciech	01.10.1995	nadal
Wdówik	Paweł	03.12.1997	30.09.2006
Wetnowska-Zgid	Ewelina	08.04.2011	29.02.2012

1	2	3	4
Wesołowski	Wiktor	01.04.1989	nadal
Węgrzynowska-Grabowska	Anna	11.02.1985	nadal
Węgrzyńska	Elżbieta	18.08.1975	31.01.2013
Węgrzyński	Tomasz	01.09.1999	31.12.2005
Wężyk	Agata	01.02.2011	nadal
Wiaderna	Dorota	07.03.1989	15.05.2008
Wichłacz	Jolanta	09.03.1998	31.05.2013
Wichłacz	Urszula	02.02.1970	30.06.2011
Widerska	Mariola	01.05.1986	nadal
Wieczorek	Aneta	09.01.2014	nadal
Wieczorek	Edyta	01.02.2008	nadal
Wieczorek	Elżbieta	03.06.1974	31.05.2002
		05.07.2002	31.03.2003
		21.07.2003	30.09.2005
Wielgosz	Anna	01.05.2007	31.12.2012
Wierzbowska	Joanna	07.06.1999	14.01.2005
Wierzbowska	Joanna Lucyna	13.02.2012	nadal
Wiese	Mirosława	01.02.1978	28.03.2008
Wiktorek-Smagur	Aneta	20.02.2006	31.12.2011
Wiktorowski	Zbigniew	03.09.1974	31.12.2009
Wilczyńska	Urszula	01.06.1977	nadal
Winnicka	Renata	01.03.1997	nadal
Wiszniewska	Marta	01.04.2003	nadal
Witas	Barbara	04.09.1974	01.07.1997
		01.10.1997	31.12.2013
Witkowska	Anna	01.12.2013	nadal
Witkowski	Janusz	11.10.1965	30.06.1966
		09.05.1974	02.07.2004
Wittczak	Tomasz	01.09.1996	nadal
Włodarczyk	Dorota	31.07.1976	30.09.1978
		18.04.1995	nadal
Włodarczyk	Ewelina	08.08.2011	11.08.2012
Włodarek	Mariola	13.11.1989	nadal

1	2	3	4
Włostowska	Hanna	01.10.1988	15.03.2011
Wodzińska	Monika	17.01.2005	nadal
Wojciechowska	Beata	20.01.1997	31.07.2005
Wojda	Mariola	18.03.1991	nadal
Wojdalski	Robert	20.11.2003	25.06.2005
Wojkowska	Ilona	01.10.2012	nadal
Wojkowska	Zdzisława	01.05.1979	31.03.1992
		07.02.1998	nadal
Wojnarowska	Agnieszka	10.01.2011	nadal
Wojno-Kulińska	Jolanta	03.06.1985	nadal
Wojtania	Marta	01.09.2012	28.07.2013
Wojtaszczyk	Patrycja	01.09.2000	31.12.2010
Wolniakowska	Anna	01.09.2009	nadal
Woźniak	Elżbieta	01.09.1986	nadal
Woźnicka	Ewelina	01.03.2006	nadal
Wójcik	Aleksandra	01.06.2013	nadal
Wójcik	Zofia	23.02.1977	31.12.2009
Wrońska-Nofer	Teresa	15.04.1955	31.12.2002
		15.10.2003	28.02.2014
Wróblewska-Jakubowska	Krystyna	29.07.1976	25.04.2006
Wróblewska-Palmowska	Eliza	01.01.2013	nadal
Wyhowska	Violetta	21.01.1991	nadal
Wywijas	Łukasz	01.06.2004	31.01.2010
Wziętek	Agata	01.02.2012	nadal
Zaborowska	Agnieszka	17.03.2006	31.12.2007
Zaborowska	Bogumiła	11.09.1984	nadal
Zaborowski	Kamil	09.03.2011	nadal
Zachara	Bronisław	01.11.2002	31.12.2008
Zalewska	Ewa	01.01.1979	nadal
Zamojska-Daniszewska	Małgorzata	01.03.2007	nadal
Zamysłowska-Szmytko	Ewa	18.10.1984	18.05.1985
		07.10.1991	nadal
Zawadzka-Stolarz	Marta	20.07.2009	21.04.2012

1	2	3	4
Zbieranowska	Aleksandra	01.01.2010	17.04.2010
Zeydler-Kapuścińska	Maria	01.02.1978	30.09.2005
Zgorzelska-Kowalik	Joanna	02.05.2008	16.01.2014
Zielezińska-Gach	Agnieszka	01.10.1986	nadal
Zielińska-Jankiewicz	Katarzyna	03.12.1984	31.12.2007
Zieliński	Marek	12.09.2005	nadal
Ziemba	Barbara	01.02.2007	31.10.2008

1	2	3	4
Ziemba	Krzysztof	21.06.2010	02.09.2013
Zmysłowska	Anna	27.07.1976	11.05.2007
Zmyślony	Marek	01.12.1982	nadal
Zwoliński	Piotr	01.08.2009	nadal
Zychowicz	Ewelina	01.01.2013	31.03.2013
Żakowska	Izabella	01.01.2009	06.06.2009
Żuraw	Katarzyna	01.04.2004	31.01.2009

Opracowanie: Dział Zarządzania Kadrami IMP.